

Yesuene waitogh árfene wafroghyam

Yesu yéngwanayéng njafar tukét

¹ Tane fronde bukan, Tiafilus, yéndo yéfarotamén ménamén méinyotio Yesum némé wafrogh ewafngoi a watamegh

² a tawarametau yánjo muyafé árét efe yémo té ewaferyéng watamegh yam Ngánján Mbérmber kénjumé, a féyo efogh nawerai fá njam yéngwanayéng njafar tukét.

³ Yáne tékrát soramé, fá auyafogh nufngoi fáyo yéné árfefaf a efalo si waufrogh ewafngoi ndené yénd ghérsé wém. Fá njam nufaryéng yéfefaf safét 40 efogh soramé a korayau Ngánjánene limánéghmén.

⁴ Ámb efghon, yémofem njam njamke tánetawét yémafé, yémo emndai, “Yau téfrangongi Jerusalem, wénde nawanjetati yéné merot tane Afam némé unyéghofnar si té emndai, fémofem té káyáretawét némamén yénd korayawén.

⁵ Joném nuwan tawalitotau, wénde nambio efogh soramé fém so Ngánján Mbérmberé ewalitote.”

⁶ Féyo njam fá nafángoyénd Yesufé, yémofem yémotayénd fá, “Yuré, fém féyotaro ném yéné efghon Israil yu sái yérameta wéikor?”

⁷ Yémo emndai fá, “Yéné féfeyot yau mat efogh o efoghféneféne em, wénde Ngánjánro mat yém.

8 Wénde fémofem so tawinjongi wafté táf Ngánján Mbérbmber njam yéném féfefaf, a fém so em tane si ghékéf fandagh ár Jerusalem kénjún, méinyotio Judian a Samarian a kétánótio mband marat árkamé yiyato.”

9 Yéné soramé fá njam yéné si norayai, fá táf nuwanói yéfene méinyotio ghékfanro, njafar kwamkwamam yéngwamói yéfene ghékéfta.

10 Fá mé tawewotawét njafarot fá njam téngmorwén, sélngwéle sómbio ár kwayaghé sálámefé nokayeyayénd yéfe téndota.

11 Fá norayangeyayénd, “Ár Galili yumén, fém némamén yéna ewakai nêwewetati njafarot? Yéné Yesuyo efe té yéngwanang féfe tambén njafarot, so nénangote yéné endmayo fémofem kés yéfandati néngwano njafarot.”

Yémofem yaferyénd Matias

12 Féyo fá nénangoyénd Jerusalemét kétándmé mband tunakéf Olif tambén nayuofnar kétán Jerusalemét.

13 Fá njam nufaryénd, narmboyénd ámb saté méngo kénjút ánde fá tamorangérwén. Fá kété tamorwén Fité, Jon, Jems a Endru, Filif a Tomas, Batolome a Metyu, Jems Alfasene ambum a Saimon efe ménde témorwén ndené Ju ár so kawanjetawét fáyo yau Rom waftayan, a Judas Jemsene ambum.

14 Fá méinyotio túmén káumendawét Ngánjánafé orayéghét méinyotio amaf a Yesuene amé Meri a Yesuene nénngnéf.

15 Yéné efghon Fité nokayoi 120 efalo yátogh ár mérén kénjún

16 a norayai, “Fútaréf, Buk si so nufrote árkéméné Ngánján Mbérmber korayau fronde De- ifidene mbírbírta némé korayau Judasenemén, efe náyátóyéng wambégh ár yéfeyot emofem Yesu yerayénd,

17 Judas ámb tém téfene kénjún a si waitogh ár.”

18 Judasém mani ewanai yaufi ásáfoghmén, yémon yanayéng mband, kété numai yáne fifi néfnoi marataye a yáne ghérghér nétoryénd.

19 Méinyotio ár Jerusalemén náyárayénd yénémamén, féyo yémofem yéné sifayé témndetawét yéfenjo sie Akeldama, yáne fifi siyém “Férék sifayé.”

20 Fité norayai, “Fété yékai Sams bukan,
'Yáne sifayé so yém fanfnero,
efe yau so yémor yáne sifayan,'

a

'Ámb árom téngwanangé yáne limánégh sifayé.'

21 Yénémamén so fété tékafangém ámb ár efe yéndfé té téném méinyotio efghon njam Yuré Yesufé yénd tényotau,

22 kétamé yéné efghon Joném njam nue yálitotam Yesu kétánotio fá néngwanoi téfe tambén. Ámbiro so kénamndangé ghékéf fandagh ár yéndfé Yesuene anoghmén.”

23 Féyo sómbio ár euyafeyayénd, Matias a Josef Barsabas efe témorwén yétkwén Jéstus.

24 Féyo fá Ngánjánjafé koraiwét, “Yuré, fém mat ném méinyotio árfene tikéf. Ténmauyafo téfe yéné sómbiota fémo efe té yékaf

²⁵ ménát téngwanangé Yesuene muyafé ásfogh, árkéméné Judasém yéfrango a yéngém kétán ánde kérté so tanangé.”

²⁶ Féyo yémofem wén kembne yérnyayénd ménát so tinjongayénd efe Ngánjánam yafer, a wén nuyáyéng Matiaséfaf, féyo fá nafghayéng kétán ámb 11 Yesuene muyafé ár kés tamorwén.

2

Ngánján Mbérbér yénmormén Fentikost efghon

¹ Njam Fentikost efogh yénmormén, fá náumendaménd ámbiro sífayat.

² Sunsune ke yénmormén ndenanit ndimbal mbormbornit njafarta a yafoi méinyotio méngo ánde fá tamorangérwén.

³ Féyo yémofem yinjoyénd némé kéretau ndenanit fés kánkékánkénit árkéméné nófarnayénd a námnyoyénd ámbiroámbiro árfefaf kété.

⁴ Méinyotio ár tamorwén Ngánján Mbérbér wafoghkaf a Ngánján Mbérbéram eméindai nufngoyénd si fénatayero orayégh.

⁵ Kété tamorangérwén Jerusalemén Ngánján férférafé Ju ár fénaté ndimbal yumén mband maratan.

⁶ Yémofem njam yéné ke náýarayénd, ár mérén enmormén nafghayénd mwithé déudéuafé, ménamén ámbiroámbiro ár káyáretawét yéfenjo sie korayawét.

⁷ Minde sélngwélafé, fá korayangi, “Yéné ár efe norayat ndenanit Galili yumén ár em.

⁸ Ndernáye so náýáretam téfenjo si yéfe tambén?

9 Yénd yéné yéném Farsiamén, Medemén, Elammén, Mesofotamiyamén, Judiamén, Kafadokiamén, Fontosmén, Esiamén,

10 Frigiamén, Famfiliamén, Ijifmén, Sailen kaka Libiamén, wan ár kétándmé Rommén,

11 Ju ár a fénaté yumén wáwefnogh ár, Kéretamén a Arabmén, yéndfem eyáretam fá norayat téfenjo sie, yéné ndimbal yammén némé Ngánjánam tawafrotau!"

12 Sélngwélafé a mwiché déudéuafé, fá namo-tayénd ámbiroámbiroe, "Némé fifi yém?"

13 Wénde ámb árém tawértawét a emndayénd, "Yémofem tánetat totér wéri nu."

Fitam si táitotau ár mérvat

14 Féyo Fité nokayoi 11 waitogh árfé, yáne kém narmboi a si kafrotau ár mérvat, "Fém Judiamén ár a méinyotio efe emor Jerusalem kénjún, yéndon so ewawafenan yéné yam féfeyot, káyarángi merkéraye yéndon némé norayan.

15 Yéné ár sem wéri yau em, ndené kés nemnati. Sénonjo siyém 9 aklokro akw!

16 Wéndende, némé té kufrote téfefaf yém Ngánjánene mat yátogh ár Joel némé korayau,

17 "Ngánján noraye, 'Sénonjo kerker efghon, yéndo so téngwasurén tane Mbérbér méinyotio árfefaf, a féfene ambum a mérésmérés so nafrotat Ngánjánene si, a féfene totér árém ghékéf waingégh yam so efandat, a féfene ákif onjo so ekém.

18 Wénde tane faiofnar ásáfogh árfet, ár a amaf,

yéndon so téngwasurén tane Mbérmber yéné efghon, fá so nafrotat Ngánjánene si.

19 Yéndon so sélngwélafé yam ewauyafotan njafaran
a ufarogh yam mband mbanmbanan,
férék, fés a sénjté kwam.

20 Efogh so kawengongé kwéfitat
a ghérare so kawengongé férkot
yéné soramé Yurane efogh yéném ndimbal a
ndimbal kwayaghafé.

21 A méinyotio ár efe kómnendangi Yurane
yétkwénan, fá so kawanjarngi.'

22 "Israilmén ár, káyárange yénémamén, Yesu
Najaretmén ár témorwén Ngánjánam efe yuyafoi
féfeyot fénataye wafroghyamafé, sélngwélafé yam
a ufarogh yamafé, árkéméné Ngánjánam tawafro-
tau féfefaf yáne kénjúmé ndené fété fém mat em
féfenjomén.

23 Ngánján fá mat témorwén némé kufrotau,
a yáne fronde mwiché yanayénd njam Yesu
ngi yafngoyénd, a fémo fem yékmayénd krot
yénamndaménd wafatarégh wénan Tendo árem.

24 Wénde Ngánjánam yanoi kérta, yaloi kér tékrát
tambén, ménamén kéram yau so terangé.

25 Deifid norayai yánemén,
"Yéndo yéfandan Yuré túmén ta frondeta.
Ménamén fá tane kaka yém,
yénd yau so nasambnetan.

26 Féyo tane tikéf siyém nasnete a tane kánké
náuwete,
tane fifi so ndenéyameyo nene kamnangan,

27 ménamén fémo yau so kwéfrango kér árfé,

o tumyo fene njúnnjúnofnar ár sái nornda mbéwé méngon.

28 Fém mat té náyátoi tafaf ghérsé endmén, fémó yénd so kwafo ménaye áuwéghe fene sáfrére.'

29 “Fútaréf, yéndon so ewaufrotan efaloe ndené áki Deifid kér yémormén a yiyatotaménd a yáne mbéwé méngo yéna yém yéné efghon.

30 Wénde fá témorwén Ngánjánene mat yátogh ár a mat namndai ndené Ngánjánam némé yémndetam ndené yáne áki so kámnjongé yáne limánégh ámnjogh sífayan.

31 Deifidém téfandau soramé yu a korayau Kerisoene anoghmén, fá ndené korayau Ngánjánam yau so téfrangongé kér kénjún o yau so tumyongé yáne fifi kérkfot mbéwé méngon.

32 Ngánjánam té yanoyéng Yesu ghérsat, a yénd yéné yéném fandagh ár efaloe.

33 Fá té yuyoi Ngánjánene tambén ngángat, ndené fété Ngánjánam némé té norayai, yémon té yumyoi Afé tambén Ngánján Mbérmber a té yénmasuryéng némé fémofem sénonjo yéfandati a náyáretati.

34 Ménamén Deifid yau yáfáretam njafarot, wénde fáyo norayai, 'Yuré norayai tane Yurafaf,

“Kámnjo tane tambén ngángata

35 kéténotio yéndo so tákman fene mék téfnár fene káfka mbanmbanan.”

36 “Féyo méinyotio Israil ár mat kamndangi ndené fémofem yéné Yesu té ténamndati wafatarégh wénan, wénde Ngánjánam té yiyátoi Yuré a Keriso.”

³⁷ Njam árém Fité yiyárayénd yéné si snorayai, fá táf nuyáyénd tikfan a norayayénd Fitafaf a ámb Yesuene muyafé árfefaf, “Fútaréf, némé yéndfem so ewafrotam?”

³⁸ Fitam ewawangoi, “Kawengongi walitoghét, fém méinyotio, Yesu Kerisoene yétkwénan ménát féfene yaufiyam so mwithafnar tawayangé. A Ngánjánam so tawaramangé Ngánján Mbérmber.

³⁹ Yéné unyéghofnar si sem féfeyot a féfene ambumafet a méinyotio efe nayu em, ndenáyo méinyotio efe Yuram téfene Ngánjánam so tamotangé yandio.”

⁴⁰ Fitam tárfár sie tawawéngsotau fá, a yémon tamndetau, “Fém kawanjarngi yéné yaufi saté áta.”

⁴¹ Fá emofem yáne si waitogh yumyoyénd walitogh ewafngoi, a táf 3,000 ár farun nafayoyénd yéné efghon.

Efalo yátogh árfene áumengégh

⁴² Fá naramayénd ámb efogh Yesuene muyafé árfefaf watameghét a áumengéghét, féskaf flawé faloghét a Ngánjánafé orayéghét.

⁴³ Méinyotio ár férferam ewifoi a tárfár sélngwélafé yam a ufarogh yam téfandawét Yesuene muyafé árfefaf.

⁴⁴ Méinyotio efalo yátogh ár náumendayénd a tafalotawét yéfenjo rokar.

⁴⁵ Yémoferam tawafnamotawét yéfenjo ásáfogh sífayé a méndefé rokar, yémoferam tawarametawét yéfeyot efe káronjawét.

⁴⁶ Méinyotio efghon fá túmén káumendawét wáwefnogh méngo sífayan. Yémoferam tatfotawét

féskaf flawé yéfenjo méngo kénjún a mérne tánétawét áuwéghafé a mer tikfe,

⁴⁷ Ngánjáne wagh tawerémndawét a tayam-netawét mer méinyotio árem. A Yuram farun ámb ár efayoi méinyotio efghon fá efe ewanjaryéng.

3

Fitam mer yiyátoi aknyégh ómnengégh ár

¹ Ámb efghon Fité a Jon tayowéng wáwefnogh méngot Ngánjánafé orayéghét 3 aklok séite karfe.

² Ámb ár aknyégh áre témorwén kétamayo áráfégh fá yénérsaménd kétán wáwefnogh méngo sésafnet yétkwén Merfifi, ánde fá tumnjongayénd túmén efghon ómnengét yéfefaf efe tangmorwén wáwefnogh méngot.

³ Yémo njam ewinjeyai Fité a Jon wáwefnogh méngo élaughétro tárwén, yémo emotangeyai ménát maniot.

⁴ Fitam yéfandayéng mbarkánde fá, ndenéyameyo Joném. Féyo Fitam yémndai, “Yénd ténfandange!”

⁵ Féyo yéné árom ewarameyai utmanégh, ndené kemnau némndafi kar so tarameyayénd.

⁶ Féyo Fitam yémndai, “Tane ámb yau yém manikéf o gol, wénde némé tane yém, yéndo so kémaraman fe. Yesu Keriso Najaretmén yáne yétkwénan, kokai áligh kufngo!”

⁷ Fitam yeraí tambén ngángata, yémo yáutánam okayoghét, táfandio ároene kfkaf a kagh muyafé namndeyayénd.

⁸ Fá natnaméng yánjo kafa a áligh nufngoi. Féyo fá nuwanoyénd yémafé wáwefnogh méngot, tiyotawéng a kátnawéng tuwetau Ngánján.

⁹ Njam méinyotio árém yinjoyénd fá álighan a Ngánjánene waghan,

¹⁰ yémofem yáyámngoyénd fá yéné ár efe túmén témorangérwén ómnengéghan wáwefnogh méngo sésafne yétkwén Merfifi, a fá sunsun emormén a sélngwélafé yammén némé kufrotau yáfaf.

Fité korayau wáwefnogh méngo sifayan

¹¹ Njamandio ómnengégh ár kaweretau Fité a Jonefaf, méinyotio ár sélngwél emormén kénérsawét yéfefaf yéné sifayat yétkwén Solomonene méngo sifayat.

¹² Njam Fitam yéné yinjoi, fá norayai yéfefaf, “Is-railmén ár, némamén yéné yammén fém sélngwél em? Némamén fémofem ghékfe yénmámnjotati yénd ndenanit téfenjo wafté a Ngánján wáwefnogh yame yéndfem kar yéné ár yéméindangem álighét?

¹³ Ebraamene Ngánján, Aisekene Ngánján, Jeikofene Ngánján, téfene ákifene Ngánján, tuwetawét yáne faiofnar ásáfogh ár Yesu. Fémofem yéramayénd fá kétán ngiot a fémofem yékenayénd Failtene sáfrére, soramé yémon mwighé yáitoi yáyot umyoghét.

¹⁴ Fémofem yékenayénd Njúnngúnofnar a Mbarkánd Ár a namotayénd ndené ngi téfnár tumyongi féfefaf.

¹⁵ Fémofem yésmetaménd ghérsé téfén ár, wénde Ngánjánam yanoyéng kértá. Yénd yéné yéném fandagh ár yénémamén.

¹⁶ Ndimbal mwithaye Yesuene yétkwéne, yéné ár efe fémfem yéfandati a mat em, fá muyafé náyáto. Yéné siyém Yesuene yétkwéne a ndimbal mwithaye árké yéném yá kénjúmé yéramayéng yéné mer yátoghét yáyot, árkéméné fémfem méinyotio yéfandati.

¹⁷ “Fútaréf, yénd mat wém ndené féfene wafroghyam siyém mwithé kwéfkwéf em, ndeneyameyo féfene limánég ár tamorwén.

¹⁸ Wénde yéné yém ndernáye Ngánjánam efalo yiyátote némé fá korayau méinyotio yánjo Ngánjánene mat yátogh ár kénjúmé, korayawéng ndené yéné Kerisom tékrát so yéfande.

¹⁹ Kakenangi yaufita a kawengongi Ngánjánéfaf, ménát féfene yaufi so tawawayangé, ménát Yurata frengég so yéném,

²⁰ wamarogh efogh so kawerangé kétamé Yurata a Ngánjánam Yesu so ténmáfaretangé, efe yém Keriso efe té yuyafoi féfeyot.

²¹ Yesu nawanjete njafaran kétán yéné efogh kawerangé Ngánjáneyot ménát Ngánjánam so ewafarnje méinyotio rokar, némé unyéghofnar si norayayéng tándái yánjo njúnnjúnofnar Ngánjánene mat yátogh ár kénjúmé.

²² Moses norayai, 'Yuré féfene Ngánjánam so tunjangé Ngánjánene mat yátogh ár ndené fété yénd swém féfenjo ár kénjún, fémfem táf yiyáretati némat fém njam emndeta.

²³ Efe yau náyáretat yéné Ngánjánene mat yátogh ároefaf Ngánjánam so titémbongé yéfenjo ártá.'

²⁴ “Kétándmé Samuel yénanotio sénonjo, méinyotio Ngánjánene mat yátogh ár kénorayawét

némé ufroghan sénonjo em.

²⁵ A fém srem Ngánjánene mat yátogh árfene ambum a fém ewafnyang Ngánjánefaf némé mwiché yéréindam féfekifé. Yémon norayai Ebraamefaf, 'Fene áki ambum kénjún méinyotio ár yéné mbandan frengéghan so em.'

²⁶ Njam Ngánjánam yuyoi yánjo faiofnar ásáfogh ár, yémo yénmáfaretam fá fronde féfefaf Ju árfefaf frengéghét ménát awengogh féfenjo yaufita ámbiroámbiroe."

4

Fité a Jon Ju sénko árfene áumengégh sáfrére tawakayarwén

¹ Ghéngén wárogh ár a wáwefnogh méngo wanjengégh sénko ár a Saduki ár enmormén Fité a Jonefaf njamandio koraiwét árfefaf.

² Fá nékwan tamorwén ménamén Yesuene muyafé árém tawaufrowét árét Yesuene kénjún ndernáye kér ár so nanotat.

³ Yémofem ewereyayénd Fité a Jon. Fá kwékwéf méngon elaweyayénd. Fá so kawanjengwét kaitau, ménamén férégh témorwén

⁴ Wénde tárfár ár efe náyárayénd si efalo yiyátoyénd, a yéné efghon áyárégh ár náyátoyénd 5,000 ár.

⁵ Ámb efghon, limánégh ár, sénko ár a nákwatamegh ár nafángoyénd Jerusalem kénjún.

⁶ Anas limánégh ghéngén wárogh ár kété témorwén, a Kayafas, Jon, Aleksendé a ámb efe limánégh ghéngén wárogh ár mérénmén tamorwén.

⁷ Yémofem enémnjéménd yéfene sáfrére Fité a Jon a mogh ewafngeyayénd fá, “Némé waftaye o némé yétkwéne yéné ásáfogh ewafrot?”

⁸ Féyo Fité, Ngánján Mbérbér wafoghkaf, norayai yéfefaf, “Limánéggh ár a árfene sénko ár!

⁹ Njam té yénd yénmot mer ásáfoghmén aknyégh ároenemén efe mer namndai a ndernáye mer náyátoi,

¹⁰ fém fáí mat kamndangi, a méinyotio Israilmén ár. Yéné siyém Najaretmén Yesu Keriso yáne yétkwénan, efe fémofem yénamndaménd wénde efe Ngánjánam yanoyéng kérta, yéné ár yakai féfene sáfrére merro.

¹¹ Yesu siyém ndenanit wím,
“wím fémofem méngo raméggh áré m yékenayénd,
árké té namndé néndkék séraser.’

¹² Wanjaréggh siyém endefaf yau so tinjongi, ménamén ámb yétkwén yau yém mband maratan yéramai árét árkéménaye yénd so ténmanjarngé.”

¹³ Yémofem njam ewinjeayayénd Fité a Jon férférof nar koraiwét a mat náyátoyénd ndenénde fá tárwén skulofnar o ménd ár, fá sélngwél emormén a fá mat tamorwén ndenénde yéné ár Yesufé tamorwén.

¹⁴ Wénde ménamén yémofem yinjoyénd aknyégh ár efe mer namndai tawakayongérwén yémafé, féyo némé si yau norayayénd.

¹⁵ Féyo Ju sénko áré m ewafáretangeyayénd téndot Ju sénko árfene áumengéggha, mérne nafghayénd a si taruindawét.

¹⁶ Fá namotayénd, “Yéndfem némé yam so yafrotam yéné sómbio árfefaf? Méinyotio ár tamorangérwén Jerusalemén fá mat em nde némé

yémofem sélngwélafé yam yafroménd árkéméné yéndfem yau so tékenangém.

17 Wénde yéné yam kémboghét marat mété káyátongé árfe kénjún, féyo yénémamén yéndfem mat yéné ár so táyátem yau so norayét yéné yétkwénan ámb árfefaf.”

18 Féyo wéikor emotangeyayénd yéné sómbio ár a táikér si emndéménd fá yau so norayét o ewatamet Yesuene yétkwéne.

19 Wénde Fité a Jonfem ewawangeyayénd, “Fém kemnangi kor ndené mbarkánde Ngánjánene ghékfan yém ár so tiyáre o Ngánján.

20 Yénd yau so kékmbongém sian téfén yéndfem némé tafandam a káyáretam.”

21 Kémbogh si soramé, yémofem engéumieyayénd. Yémofem ámb yau end ewinjoyénd ndernáye so fá tékrátan takmeyayénd, ménamén méinyotio árem Ngánján tuwetawét ménamén némé nufrotam.

22 Yéné ár efe Ngánjánam mer yiyátoi 40 yunjéf té yáindai.

Efalo yátogh árfene Ngánjánafé orayégh

23 Fá njam engéfrangeyayénd, Fité a Jon néngangeyayénd kétán yéfenjo árfefaf a tawaufrowét méinyotio limánégh ghéngén wárogh ár a limángégh árem némé korayawét yéfefaf.

24 Fá njam káyáretawét yénémamén, féyo yémofem kém efghayénd mérne oraighan Ngánjánefaf, fá norayayénd, “Yurafene Yuré, fémó yafrotam njafar, mband a arakaf, a méinyotio rokar yéné kénjún.

25 Fém korayau Ngánján Mbérbéere fenjo faiofnar ásfogh ár, téfene afé Deifidefáfmé,

“Némamén mband marat nékw em
a némamén árém fifiofnar mwiché nemnat?

26 Mbandmén warsagh ár kafrendawét ngiot
a limángégh ár náumendat mérne

Yurafé ásméghét

a wéi yémáfé Keriso.'

27 Efalo yátogh ár mé Ngánjánjafé koraiwét,
“Erod a Fontius Faillet kafángotawét mérne yémáfé
Téndo árfé a Israilmén árfé yéné ndimbal tesen
kénjún ménát fene njúnnjúnofnar ásfogh ár Yesue
ngiot, efe fémon té yiyátoi Keriso.

28 Yémofem méinyotio yam tawafrotawét,
fém mat kénmorwén frondeyo fene waftaye a
méndeyan soramé nufrotam.

29 Yuré, kéreta yéfene nékw téfanda a fémon
taméinda fenjo faiofnar ásfogh ár fene siot so
norayat férférofnar.

30 Fenjo ngángé tásáfote ménát mer yátoghét
a ufarogh yam a sélngwélaté yam wafroghét,
Yesuene yétkwén kénjumé, fene njúnnjúnofnar
faiofnar ásfogh ár.”

31 Soramé fá Ngánjánjafé koraiwét, yéné sifayan
ánde kafángotawét kété kásámbnetau. Féyo fá
Ngánján Mbérbéeram ewafoi a Ngánjánene si
táitotawét férférofnar.

Efalo yátogh árém tafalotawét yéfenjo rokar

32 Méinyotio efalo yátogh ár tamorwén ámbiro
tikfan a mwichayan. Efe ámb yau korayau ndené
yéfene rokar yéféndro tamorwén, wénde yémofem
tafalotawét yéfene némé tamorwén.

³³ Minde waftafé Yesuene muyafé ár ménjté tamorwén afroghan Yuré Yesuene kér anoghmén. Ngánjánene ngáram kafamndau méinyotio árfefaf.

³⁴ Kété ámb ár yau káronjau rokarot yéfene kénjún. Efe mband a méngo yuré tamorwén yémofem tatérnawét a térarégh mani tanérsawét

³⁵ a takmetawét Yesuene muyafé árfene karkafot, a tawarametawét yéfeyot efe káronjawét maniot.

³⁶ Josef, Lefi mérénmén kétamamén Sáifres, efe Yesuene muyafé ár tanmotawét Banabas, yáne yétkwénone fífi siyém “Wawéngsogh ár ambum,”

³⁷ yéramai yánjo mband maniot a yékmai mani Yesuene muyafé árfene karkafot.

5

Ananias a Safaira

¹ Ámb ár yétkwén Ananias, yátnofé tárwén Safairafé, yémofem mband yérameyayénd maniot.

² Yémon ámb mani ewerai yandio, a yatén mat témorwén méinyotio yénémamén, a wénde enwanai ámbro a ekmai Yesuene muyafé árfene karkafot.

³ Féyo Fité norayai, “Ananias, ndernayan Sáifram fene tikéf yafoi ménát fémon tawinde Ngánján Mbérbéroé a fémon ewer fendio ámb mani fémon árké ewan mbandmén?

⁴ Fronde fene mband témorwén, soramé fémon yétérnai maniot. Mband résagh soramé, yéné mani náyátoi fene. Némayam fém néméindam yéné yamot? Fém yau kuinde árfefaf wénde Ngánjánefaf.”

⁵ Njam Ananias náyárai yéné si, fá táf fété nuyai krotio. A ndimbal férféram ewanai méinyotio efe náyárayénd némé yam nufrotam.

⁶ Féyo totér ár nénuwanoyénd yáne fifi yéfinaménd, a yéngwanayénd a mband yaramayénd.

⁷ Nambio efoghféneféne soramé yáne amaf yénmormén, yau mat náyátoi némé nufrotam.

⁸ Fitam amaf yémotai, “Ta kwaufro, yéné fai fiyém fém a Ananias yéné mbandmén se-waneyayénd?”

Amafom yawangoi, “A, yéné fai fété yém.”

⁹ Fité norayai amafoefaf, “Némamén fémofem yéné mwiché kemarét Yurane Mbérbmber ufoghét? Kéreta! Yéné totér ár emofem fene ár tiyatotat kété ewakai méngo sésafneyan, a fém yémofem ndeneyameyo so nérsat.”

¹⁰ Táf fété amaf nuyai yáne kaskafot krotio. Féyo yéné totér ár nélawayénd a amaf yinjoyénd kérwén, yéngwanayénd yiyatotaménd a yánjafé esareyayénd.

¹¹ Ndimbal férféram ewanai méinyotio Yesuene mérén a méinyotio ár efe náyárayénd yénémamén némé nufrotam.

Yesuene muyafé árém tárfár ár mer táyátotawét

¹² Yesuene muyafé árém tawafrotawét tárfár ufarogh yam a séngwélafé yam árfene sáfan. A méinyotio Yesuene efalo yátogh ár túmén káfángotawét Solomonene méngo sifayan.

¹³ Fá férfér tamorwén ufényéghét yéfefaf, wéndende árém mer si korayawét yéfenemén

14 Táfár árém a amafam efalo tiyátotawét Yuré a yéné téfnan ndimbal mérén kénáyátotau.

15 Yéné téfnan, árém tanérsawét enjne téfnár endét a takmetawét tatayafé a yameyafé ménát Fitane mbanmban so kuitau yéné árfefaf táf Fité njam kawaindau endmé.

16 Ndenayo ár mérén náumendaménd Jerusalem tesenmén, tanérsawét yéfenjo enjne téfnár a efe yaufi mbérbéram tawasérmbotau a méinyotio mer káyátotawét.

Yesuene muyafé árét tékrát tawarametawét

17 Féyo limánéggh ghéngén wárogh ár a ámb yáne wáutárégh ár Saduki mérénmén waramnjagh ár náyátoyénd.

18 Yémofem Yesuene muyafé ár ewerayénd a elawayénd marataye kwéfkwéf méngon.

19 Wénde yéné sémbáran Yurane njafar si résagh árom kwéfkwéf méngo sésafne esawéryéng a enéutoryéng.

20 Yémon emndai, “Nguwanongi, kokayongi wáwefnogh méngo sifayan, a árét yéné tawaufrongi méinyotio totér ghérsamén si.”

21 Táf njam akw yéfawéryéng fá nélawayénd wáwefnogh méngo sifayat, ndernáye té njafar si résagh árom emndai, a ár watamegh ewafngoyénd.

Limánéggh ghéngén wárogh ár a yáne mérén eumendayénd Sanedrin árké yém méinyotio Israilmén sénko árfene áumengégh, féyo ewáfáretaménd wanjengégh ár kwéfkwéf méngot Yesuene muyafé árét wasroghét yéfefaf.

22 Wénde njam nufaryénd kwéfkwéf méngofaf, yémofem yau ewinjoyénd. Féyo fá néngangoyénd a nafroyénd,

23 “Yéndfem yinjongém kwéfkwéf méngo sésafne manéghkaf, kwéfkwéf méngo wanjengégh árfé tawakayongérwén sésafnefaf, wénde yéndfem njam esawérngém, efe yau ámb yinjongém kénjún.”

24 Njam wáwefnogh méngo wanjengégh sénko ár a limánégh ghéngén wároggh ár káyáretau afrogh si, fá katambnawét némé mété nufrota Yesuene muyafé árfefaf.

25 Ámb ár yénmormén norayai, “Kéretangi! Yéné ár efe elawangi kwéfkwéf méngon ewakai wáwefnogh méngo sifayan ár ewatametát.”

26 Wáwefnogh méngo wanjengégh sénko ár nuwanói yánjo ásáfogh árfé Yesuene muyafé ár enwasroyénd. Yémofem yau wauwirorghe enwasroyénd ménamén fá férfér tamorwén árém mété wíme tawafiyátowét.

27 Yesuene muyafé ár njam enémnjoyénd, yémofem ewakayoyénd Ju árfene sénko árfene áumengégh sáfrére ménát limánégh ghéngén wároggh árom sái tamotau.

28 Fá norayai, “Yéndfem ewaramangém táikér si féfeyot ménát yau sái ewatametát yéné yétkwénan, wénde féhofem féfenjo watameghe Jerusalem té yafongi a yéné téfnan féfenjo mwithaye yényátongi Yesuene krot.”

29 Fité a ámb Yesuene muyafé árém yawangoyénd, “Yénd so kámyongém wafroghét Ngánjánéfaf yau árfefaf!

³⁰ Téfene ákíafene Ngánjánam yanoi Yesu kétándmé kerta-efe fémofem yésmetaménd wafatarégh wénan yamayénd.

³¹ Ngánjánam yuyoyéng fá yánjo tambén ngángat ndené fété warsagh ár a wanjarégh ár ménát yémon yéné yafrote Israilmén ár so nakenat yéfenjo yaufita a Ngánján so tawalindangé.

³² Yénd fandagh ár yéném yéné yammén, a ndenáyo Ngánján Mbérmber efe Ngánjánam yéramai yéfeyot efe námyotat yáfaf áyárg hét.”

³³ Njam fá náyárayénd yéné si, fá nékwafé namn-dayénd a ménde tamorwén krot sái tákmangayénd.

³⁴ Wénde Farasi ár yétkwén témorwén Gamaliel, nákwatamegh ár, efe tutémndawét méinyotio áré, fá nokayoi Ju árfene sénko árfene áumengégh kénjún a si ewaramai yéné ár so tautoreyayénd téndot ménát fáro kénjún so korayangayénd.

³⁵ Féyo nokayoi siot yéfefaf, “Israilmén ár, kor kemnangi merkéráye némé fémofem wafroghét yafngongi yéné árfefaf.

³⁶ Ámb efghon, ár kété témorwén yáne yétkwén Téudas, efe kuindawéng nde ndimbal kar témorwén, 400 ár nufnyayénd yáfaf. Wénde fá yésmetaménd, méinyotio yáne waitogh ár nófarnayénd a yáne imángégh yamot nefoi.

³⁷ Yá soramé, Judas Galili yumén nufaryéng yétkwén kayogh efghon, ár mérén tanlimndau nékwafé. Fá wéi yésmetaménd krotio, a yáne méinyotio waitogh ár semormén nófarnayénd.

³⁸ Yéné téfnan yéndo ewawéngsotan fém. Yéné ár tafrangongi! Fá so nguwanongi. Némé yau so yafrotam! Njam yéfene mwighe o wafroghyam

yém árfe tambén, so kefongé.

³⁹ Wénde njam Ngánjáneta yéném, fémojem yéné ár yau so takmbongi, fém fémyo so kawinjongi Ngánjánafé ásmégh ár.”

⁴⁰ Yáne si ewanayénd yémofem. Yémofem emotayénd Yesuene muyafé ár kénjút ényawéghét a fá fémogh ewafngoyénd. Féyo yémofem emndayénd fá yau so norayat Yesuene yétkwénan, a fá tangéumyend a nguwanongi.

⁴¹ Yesuene muyafé árém yéfrangoyénd Ju sénko árfene áumengégh áuwéghafé ménamén fá Yesuene yétkwén téfnan tékrátan tamorwén.

⁴² Méinyotio efghon wáwefnogh méngo sifayan a méngomé, fá yau nékmboyénd watameghan a mer si waitoghan Yesu Kerisoenemén.

6

Sefen ár ewaferyéng

¹ Yéné efghon njam efalo yátogh ár wékeye tárfár káyátotawét, Grik si téfnár tawafnyangérwén yéfefaf káwatarnawét Ibru si téfnárfefaf. Fá korayawét, “Njam fémojem Ibru si téfnár tafénawét njamke kétán kwirafefaf méinyotio efghon, fémojem yau ewarametati féyotaroyan njamke Grik si kwirafet.”

² Féyo yénémamén 12am eumendayénd méinyotio efalo yátogh ár a norayayénd, “Kor yau mbarkánd yém téfeyot Ngánjánene si ásáfogh sái nawaneta ménáyan njamke faloghan.

³ Fútaréf, tawaferngi sefen ár féfenjo kénjúmén efe féfene matkaf em a Ngánján Mbérbmber

afoghkaf a káfeté mwithafé. Yéndfem yéné ásfogh so tawaramangém yéfeyot.

⁴ Yénd yéndio so karamangém méinyotio efogh Ngánjánafé oraighan a si waitoghan.”

⁵ Yéné si orayéghmén méinyotio ár náuwetaménd. Yémofem Stifen yaferyénd, yéné ár ndimbal mwithé afoghkaf a Ngánján Mbérbérafé, ndenýameyo Filif, Frokorus, Nikanor, Timon, Farmanas a Nikolas kétamamén Antiok yumén efe témorwén Téndo ár soramé náýatoi Ju árfé wáwefnogh ár.

⁶ Yémofem eramayénd yéné ár Yesuene muyafé árfene ngángat, efe Ngánjánjafé korayawét a ngángé efayoyénd yéfefaf.

⁷ Féyo Ngánjánene si marat náýatóyeng. Efalo yátogh ár Jerusalemén wékeye tárfár káyátotawét, a ndenýameyo tárfár ghéngén wárogh ár námyoyénd áýarghét kétán ndimbal mwithafaf.

Stifen yerayénd

⁸ Stifen, yéné ár Ngánjánene ngáram afoghkaf a waftafé, yémon tawafrotau ndimbal sélngwélafé yam a ufarogh yam árfene kénjún.

⁹ Wénde ámb Ju ár kétamamén tamorwén Sairene a Aleksandriamén a Silisia a Esia yumén efe korayawét ndené yénd siyéném Yuwek ár. Yéné ár éwigh nufngoyénd Stifenfé,

¹⁰ wénde fá féyotarofnar tamorwén yémafé éwighét ménamén Stifen témorwén káfeté mwithafé a Ngánján Mbérbéroene muyayan korayau.

¹¹ Yémofem kwankwane ewaferyénd ámb ár ndené siot, “Yéndfem té yiyárayém Stifen yaufi si korayau Mosesefaf a Ngánjánefaf.”

¹² Féyo yéné ende yémofem ewasemnayénd ár, sénko ár, a nák watamegh ár. Yémofem yénmerayénd Stifen yénémnjoyénd Ju árfene sénko árfene áumengégh sáfrére.

¹³ Yémofem yéfunayénd unyégh si, efe norayayénd, “Yéné ár yau kékmbongé wanyogh si orayégh yéné wáwefnogh méngo sifayamén a nákmén.

¹⁴ Yéndfem fété tiyáretawém fá korayau ndené yéné Najaretmén Yesum so yirone yéné sifayé a so ewengote ákiafene nák Mosesém árkéméné té ewafnamoi téfefaf.”

¹⁵ Méinyotio efe tamorangérwén Ju árfene sénko árfene áumengéghan Stifen yémofem téfandawét yáne sáf náyátoi ndenanit njafar si résagh árnit.

7

Stifenene si sénko árfene áumengéghfaf

¹ Féyo limánégh ghéngén wárogh árom yémotai Stifen, “Yéné wátaranégh efalo em?”

² Yéné ámoghmén yémo yawangoi, “Fútaréf a afaf, kénáyárange tafaf! Minde kwayaghafé téfene Ngánján nufaryéng kétán téfene áki Ebraamefaf njam fá mé témorwén Mesofotamiyan, táf fronde njam fá témorangérwén Aranan.

³ Ngánjánam yémndai, ‘Téfrango fenjo yu a fenjo ár, a kuwano kétán árké mband yéndon so kémauyafon.’

⁴ “Féyo yémon yéfrangoi Kaldia árfene mband a námnojoi Aranan. Yárefane kér soramé, Ngánjánam yéngwáfáretam fá yéné mbandot ánde fém sénonjo emor.

⁵ Ngánjánam yau yaramai ámb mband yéna. Wénde Ngánjánam unyéghofnar si yémndai fá, 'Fém a fene ákif fe soramé mband so tawaramangé.' Yéné efghon Ebraam ambumofnar témorwén.

⁶ Ngánján korayau yáfaf yéné ende, 'Féfene ákif so em dabi ár ámb árfene ndimbal yuwon yau yéfenjo ndimbal yuwon, fá so em árfene faiofnar ásáfogh ár a so taftawét 400 yunjéf.

⁷ Wénde yéndon so tékrátan tékman yéné ndimbal yu faiofnar ásáfoghétro ár eyátotat, a soramé yuwon fá so kéntorngi yéné ndimbal yuta a so wáwefnotat ta yéné sifayan.'

⁸ Ngánján a Ebraam si yéreinyéménd ghéngan néféghmén. Ebraam nénamndai Aiseke yárefé a ghéngan yanfai 8 efogh yáne áráfégh soramé. Soramé Aisek nénamndai Jeikofe yárefé, a Jeikof nénamndai 12 ambumafene yéferafé.

⁹ “Jeikofene ambumam waramnjagh yafngoyénd yéfenngén Josef, yémofem fá yéramayénd Ijifét faiofnar ásáfogh ár. Wénde Ngánjánafé fá tárwén

¹⁰ a Ngánjánam tambetau fá kétándmé méinyotio yánjo kértata. Farawa Ijifmén warsagh árom méndefé téfandau Josef ménamén Ngánjánam yaramai káfeté mwiché, yéné téfnan Farawam yémndai Ijif yu limánéghét a méinyotio yáne méngo.

¹¹ “Féyo káukáu nuyai Ijif a Kanan yuwon, káukáuam yénérsam ndimbal yauiyau njamke

téfnan a téfene ákif njamkefnar náyátóyénd.

¹² Njam Jeikof náyárayéng ndené rais kété tamorwén Ijifén, yémo ewáfáretam yáne ambum efe téfene náyátóyénd ákif fronde yafoghan.

¹³ Yéfene yénamayo yafoghan, Josefém ewaufroi yánafet efe fá témorwén, a Farawa mat náyátoi Josefene mérénmén.

¹⁴ Yéné soramé, Josefem ewáfáretam yárefé Jeikofeyot a yáne méinyotio mérén, 75 méinyotio.

¹⁵ Féyo Jeikof néwanói Ijifét, ánde Jeikof a téfene ákif kér emormén.

¹⁶ Yéfene fífi enwangotaménd kétán Sekemét a ekmayénd mbéwé méngon Ebraamém árké yanayéng Amorene ambumta Sekemmén manie.

¹⁷ “Efogh kaka kénáyátotau Ngánjánam yánjo si efalo sái tiyátongai Ebraamefaf, téfene ár marat té náyáto Ijifén.

¹⁸ Féyo totér warsagh ár efe mat yau témorwén Josefenemén nénamndai warsagh ár Ijifén.

¹⁹ Yémon yaufiyam tawafrotau téfene ár a tawasérmbotau téfene ákif wáfareghe tawáfáretau ménát yéfene totér ráfégh ambumtértér wighét krot.

²⁰ “Yéné efghon Moses naráftam a Ngánjánene ghékfan fá kéretau mer ambum. Nambio ghérare kénjún yémon tarawenau yárefane méngon.

²¹ Njam yémon yénmutoryéng, Farawane mérsom yérnyai yandio ambumot.

²² Moses méinyotio káfeté mwiché yatametaménd Ijif árem a témorwén wafté kér ro sian a wafroghan.

²³ “Njam Moses témorwén 40 yunjéf, yémon mwiché yaitotam yafoghét yánjo Israil árfefaf.

24 Mosesém yinjoi ámb ár Israilmén Ijifmén árom tusérmbotau, féyo fá nuwanoi yá wáutárg hét a fai wangoghét Ijifmén ár yésmetam.

25 Moses kéma kemnau ndené yánjo árem kar so tayamngongayénd ndené Ngánjánam fá télimndau yéfe wanjarghét, wénde yémofem yau yáyamngoyénd.

26 Ámb kwéfon Moses yénmormén sómbio Israilmén ár ewinjeyai ásmégan. Yémon yéta krufrát taramwéng yéné sie, 'Ár sómbár, fémro ere fútarfé, fém némamén nawaghanét?'

27 "Wénde yéné árom efe tusérmbotau yá fútar, yémon yéférgotai Moses téndot a norayai, 'Emo fém niyátoi limánégan árot a téfe ghékéf fayoghét?'

28 Fémo yénd krot wafngo ndenýame Ijifmén ár káye fémon yénau tésmete?'

29 Njam Mosesém yéné si náyárai, fá nuwanoi Midian mbandot dábi náyátoi nawerai amaf sómbio ambumafé náyátoi.

30 "40 yunjéf soramé, njafar si résagh ár nu-faryéng Mosesefaf kéghat fés kánkékánké kénjúmé fanfne yuwon mband tunakéf yétkwén Sainai kaka.

31 Njam Mosesém yéné fés yinjoyéng, fá sélngwél yémormén. Njamandio fá yéngmormén kaka fandaghét, yémon náyárai Yurane kém:

32 'Yénd wém Ngánján endeyot táwefnotawét féfene ákiam, Ebraam, Aisek, a Jeikof.' Moses ngernger témorwén férférafé fandaghét.

33 "Féyo Yuram yémndai, 'Tafitrar fenjo sandol, yéné sifayé ánde fém némakai siyém njúnnjúnofnar mband.

34 Yéndon té téfandan tane árfene tékrát Ijifén tekfifi. Yénd té kénáyáretan yéfene ye ke a yéné téfnan yénd nénéworén yéfe wanjarghét. Sénonjo kuwano, yéndon so kémangon Ijifét.'

35 "Yéné Mosesyo féu yém efe yémofem yékenayénd yéné siafé, 'Emo fém téfene limánégh ár a ghékéf fayogh ár niyáto?' Ngánjánam yáfáretam yéfe limánéghét a wanjarghét, njafar si résagh ár kénjumé efe nufaryéng yáfaf kéghatan.

36 Mosesém enéutoryéng Ijifta, sélngwélafé yam a ufarogh yam tawafrotau Ijif kénjún, kété Férkat Árákafan a fanfne yuwon 40 yunjéf.

37 "Yéné Moses fiyém emo tawaufrotau Israil árét, 'Ngánjánam so yénmáfárete féfeyot Ngánjánene mat yátogh ár ndené yénd swém féfenjo ártá.'

38 Fá fiyém efe témorwén Israil árté káumendawét fanfne yuwon; fá témorwén téfene ákiaté njam njafar si résagh ár efe korayau yáfaf Sainai Mband tunakfan, a yémon Ngánjánene akegh si ewinjoi a téfeyot ewafnamoi.

39 "Wénde téfene ákif yau námyoyénd wafroghét a yémofem yékenayénd a fá ménde tamorwén Ijifét angoghét.

40 "Yémofem yémndayénd Aron, 'Téfe ténmawafrota némbne ngánján efe so yém téfene limánégh ár. Ménamén yéné ár Moses emo yénmutoryéng yénd Ijifta, yénd mat yau yéném némé nufrotam yáfaf!'

41 "Yéné efghon yémofem yafrotaménd unyéghunyégh mewang ndenanit kau. Yémofem

ghéngén tanérsawét kétán a téménd yafrotaménd
utmanéghafé némé yéfenjo ngángaye tafrotawét.

42 Wénde Ngánjánam sém ewawengoi a
engéumyoi kénd, ghérare, a efogh wáwefnoghét.
Ndenaye fété nátém némé té yéfarotaménd
Ngánjánene mat yátogh árfene bukan,

“Fém Israilmén ár! Fémofer ta yau kwémarsati
ghéngén a ramégh rokar
40 yunjfan fanfne yuwon.

43 Fémofer té térsati Molek mewangoene némbne
farai méngo
a féfenjo ngánján Réfan kénd,
árké mewangoe fémofer tawefnotati.

Féyo yéndon so tawitrombon kétán Babilonét.'

44 “Téferne ákifem térsawét Farai méngo Ngánján
ánde korayau fanfne yuwomé. Yéné ásáfogh
témorwén Ngánjánam némé yauyafotam Mosese
wafroghét.

45 Ámb yunjéf soramé, téferne ákifem emofer
yanayénd farai méngo kétándmé yéferafafeta
térsawét yémafé fá njam tayotau Josuwafé a
yanayénd mband kétándmé ndimbal yuta árké
Ngánjánam ewitérmboi yéferne sáfrére. A kété
tékmangérwén kétánotio Deifidene efogh nawerai.

46 Deifidém tayamnetau Ngánjánene ménde a
yémotai ndené yéndon so yéferendan Jeikofene
Ngánjánene ámnjogh sifayé.

47 Wénde Solomon yémormén emo méngo
yérametam yáyot.

48 “Wénde Minde tukén Ngánján yau yémor ár
wafroghmén méngon. Ndené Ngánjánene mat
yátogh ár noraye,

49 “Yuré noraye, 'Njafar siyém tane limánégh ámnjogh sifayé,
a yéné mband siyém tane kafkaf enaghfaf.
Fém féyotarofnar em méngo sái yérametati tayot.
Yénd méndefnar wém tane enagh sifayat.

50 Tane ngángayam ewafrotam méinyotio rokar.’

51 “Fém áyáréghofnar ár! Fém sem tikéf táikér a téngan dudu efalo sifaf. Fém ndené fété em féferafaf kés em. Fémojem túmén Ngánján Mbérmber yékarotati!

52 Féfene ákifem esmetaménd méinyotio Ngánjánene mat yátogh ár! Ndenéyameyo yémofem esmetaménd fá efe korayawét Mbarkánd Ároene álighmén, Keriso efe fémojem yékenangi a yesmangi krotio.

53 Fém yéné féyém Ngánjánene nákw ewanayénd njafar si résagh ároene kénjúmé wénde yau námyoyénd wafroghét.”

Stifen wíme yafiyátotat

54 Njam stifén noyarai ndené, Ju sénko ár nékw nawérayénd a sén tangsotawét.

55 Wénde Stifen témorwén Ngánján Mbérmber afoghkaf, njafar tuk téfandau a Ngánjánene ndimbal kwayaghé yinjoi, a Yesu takayongérwén Ngánjáne tambén.

56 Fá norayai, “Kéretangi, yéndon yéfandan njafar tuk sauréghkaf a Ároene Ambum yakai Ngánjáne tambén!”

57 Féyo Yémofem ngángaye ewamoyénd téngan a kutnawét tukén, méinyotio ár nénguférmoyénd yáfaf,

⁵⁸ tutonawét tesenta a wíme tafiyátotawét. Yéné efghon ghékéf fandagh árém yéfenjo farun sáláme tafiténawét a totér ambum Solene kaskaf mbanmbanan takmetawét.

⁵⁹ Njam fá tafiyátotawét wíme, Stifen Ngánjánafé koraiwét, “Yuré Yesu, tane mbérmber tumyo.”

⁶⁰ Féyo Stifen budme niyai nutnai, “Yuré, kémawalindangé yéfene yaufiyam.” Fá njam norayai yéné, kér yémormén.

8

¹ Sol namyoi stifén tésmetawét kérotio.

Yesuene mérén ngimén niroryénd

Yéné efghon ndimbal ngi marat namndai Jerusalem Yesuene mérénfá, méinyotio efalo yátogh ár niroryénd Judian a Samarian, wénde Yesuene muyafé áro tamorangérwén Jerusalemén.

² Ngánján férférafé árém Stifen yiyatotaménd mbandan a gherghérsisé tamorwén minde.

³ Wénde Solém yiroréng Yesuene mérén. Fá téngmorwén méngot a ámb méngot, ár a amaf, taweretau a talawetau kwéfkwéf méngot.

Filif Samaria kénjún

⁴ Fá efe nófarnayénd si táitotawét yénamé árkamé fá tayotawéng.

⁵ Filif nuwanoi tesenot Samaria yuwot a si táitotau Kerisoenemén kété.

⁶ Njam tárfár árém tiyárawét Filif a téfandawét ufarogh yam yémon tawafrotau, fá káyáretawét merkéráye fá némé korayau.

⁷ Yaufi mbérmber kétonawét ár tárfár tambén kefé, a tárfár aknyégh ár a wawér ár mer táyátotau.

⁸ Féyo ndimbal áuwéghafé tamorwén yéné tesian.

Saimon ghar téfnár

⁹ Ár yétkwén Saimon kété témorwén emo ghar ngiyam tawafrotau ndimbal tesenan a méinyotio ár tawarsotau sélngwélafé yame Samarian. Fá kawarsau ndené minde waftafé kar témorwén,

¹⁰ a méinyotio ár yéné ndimbal tesenan, waftafé ár a waftafnar ár, yémofem tiyáretawét a yéné si korayawét ndenáye, “Yéné ár siyém minde waftafé yém Ngánjánam yéné wafté yaram.”

¹¹ Yémofem fá táitotawét ménamén yémon sélngwélafé yam tawafrotau túmén yánjo ghar yame.

¹² Wénde njam yémofem efalo yiyátóyénd Filif Ngánján limánéghmén mer si waitoghan a Yesu Kerisoene yétkwénmén, féyo ár a amaf nuan wali-togh ewafngoi.

¹³ Saimoném efalo yiyátoi a nuwan yálitotam. A Filif táitotau méinyotio yuwomé, árkamé tiotau sélngwél témorwén ménáyan ndimbal ufarogh yam a fénaté wafroghyam yémon tafandau.

¹⁴ Njam Yesuene muyafé ár Jerusalemén náyárayénd nde Samaria méngotu árem Ngánjánene si té yumyongi, yémofem engwáfáreménd Fité a Jon kétán Samaria.

¹⁵ Njam fá nufareyayénd, Ngánjánafé orayégh tafrowét totér efalo yátogh árfet ménát yémofem Ngánján Mbérmber so tanangayénd,

16 ménamén Ngánján Mbérbmber yau some yénmormén yéné árfefaf, fronde fá té árem ewalitotaménd Yuré Yesuene yétkwénan.

17 Fité a Jon ngángé fáyo ewafngeyayénd sénkoyan, yumyoyénd Ngánján Mbérbmber.

18 Njam Saimoném yinjoi nde Ngánján Mbérbmber té yumyoyénd táf Yesuene muyafé árem ngángé efayeyayénd yéfefaf, yémon mani ewauyafeyai,

19 ndené siafé, “Kwaramend yéné wafté ménát endefefaf yéndon téu efayotan tane ngángé so Ngánján Mbérbmber ndenáyo yumyotat!”

20 Fitam yawangoi, “Fém fenjo maniafayo so négém tuot fését fémafayo, ménamén fém nemne Ngánján ramégh wafté kar manie résaghét yém!

21 Fene sifayé yéna yau yém yéné ásfoghan, ménamén fene tikéf yau yém mbarkánd Ngánjánene sáfrére.

22 Kawengo yéné yaufita a orayégh kufngo Yurafaf ménát so tawalindangé fene yaufi mwithamén.

23 Yéndon fém néfandan waramnjagh ár ném a fenjo yaufiyam némumbetat.”

24 Saimoném yawangoi, “Orayégh kufngo Yurafaf tanemén ménát némé fém noraye yau so nufrote tafaf.”

25 Yéné soramé fá Yurane si kafrowét, Fité a Jon nangeyayénd Jerusalemét, mer si taitowét tárfár Samaria méngotuamé.

Filif a Etiofiyamén ár

26 Yurane njafar si résagh ár norayai Filifefaf, “Kuwano náikái endét, yéné fanfne end kétándmé Jerusalemta kétán Gasa.”

27 Féyo yémon áligh yérnyai, a néndkéfan yémon yéfángoi Etiofiyamén ár, mani wanjengégh sénko ár Kandake, yáne fifi warsagh amaf Etiofiyamén. Yéné ár téngmorwén kétán Jerusalemét wáwefnoghét,

28 a fá néngangoi méngotuot téfayongérwén osafene roagh kitarayan, taftau Ngánjánene mat yátogh ár Aisayane buk.

29 Ngánján Mbérbéram yémndai Filif, “Kuwano kétán yéné osafene roagh kitarafaf a kaka kété fai némor.”

30 Féyo Filif táf néngenngoi osafene roagh kitarafaf a yiyárayéng ár taftau Aisaya Ngánjánene mat yátogh ároene buk. Filifém yémotai, “Fém mat té náyátote némamén fémon yafte?”

31 Fá norayai, “Yénd ndernáye mat so káyáton, táfandro ámb árom njam ta wawafena?” Féyo yéné téfnan yémon yumyoi Filif armboghét yémafé ámnjoghét.

32 Yéné Buk saté siyém yémo taftau,
“Fá télímdawét sífnit kétán ngifaf,
a síf tosanit síf néfégh téfnároene sáfrére síofnar,
yémon yau yáne mbírbír yasawéryéng.

33 Fá yewonaménd a yanayénd yáne mbarkánd.
Fá ambumofnar yémormén, féyo efe yau so noraye yáne ákiambumafenemén.
Ménamén yáne ghérsé té yanayénd yéné mbandta.”

³⁴ Árom yémotai Filif, “Ta kwaufro, endenemén Ngánjánene mat yátogh ár norayai, yánjomén o ámb ároenemén?”

³⁵ Féyo Filifém waitogh yawafngoi yéné Aisayane Buk satayan a yaufroi mer si Yesuenemén.

³⁶ Njamandio fá tangérwén endmé, fá nufareyayénd nufaf a árom norayai, “Kéreta, nu siyém. Yénd ménde wém walitoghét.”

³⁷ *

³⁸ A yémon yémndai wawerégh ár ose résaghmén kémboghét. Féyo Filif a ár nuwot neworeyayénd, a Filifém nuan yalitoyéng fá.

³⁹ Njam fá nénurteyayénd nuta, Yurane Mbérmbéram Filif táf fété yéngwanayéng, a ár yau yinjoi wéikor, wénde néngwanoi endmé áuwéghafé.

⁴⁰ Wénde Filif nufaryéng Ajotus tesenot a téngmorwén mer si téngwaitotau méinyotio tesianamé kétánotio fá nufaryéng Kaisariat.

9

Solene awengogh yaufita

¹ Sol ménj tényangérwén Yesuene waitogh ár ngiot. Fá néngwanoyéng limánégh ghéngén wárogh ároefaf

² a yémon yémotai férénot áumengégh méngofaf Damaskos ndimbal tesenan, ménát yémon njam

* **8:37 8.37** Ámb matyam ár néngemnat: yéné simén si té yém yéna ámb si, wénde tárfár matyam ár yau nemnat. Yéné si siyém, “Filif norayai yáfaf, 'Njam fémo efalo yiyátota Yesu fene kénjúe, fém so táf némalitotan.' Yémo yawangoi, 'Yéndo efalo yiyátotan ndené Yesu Keriso siyém Ngánjánene Ambum.”

tinjongai ámb ár a amaf emofem Yesuene End táitotawét, yémon so tangémnjau ndené fété kwéfkwéf méngo ár kétán Jerusalemét.

³ Yémon njam kaka Damaskos yéngiyátoi álighan, táf fété njafarmén kwayaghayam yétremngoi a yarendai fá.

⁴ Fá nuyáyéng mbandot a sioene kém náyárai ndené, “Sol, Sol, némamén yénd fémon wesmete?”

⁵ Sol namotai, “Yuré, efe fém ném?”

Yémon yawangoi, “Yénd wém Yesu, efe fémon yesmete.

⁶ Sénonjo kokai a kuwano ndimbal tesenot, a ár kété yém yémon so kénémndangé némé so fémon yafrote.”

⁷ Yéné ár emafé endmé tangmorwén Solfé nokayoyénd siofnar; fá náyárayénd sioene kém wénde yau efe yinjoyénd.

⁸ Sol nurtotam mbandta, wénde njam yémon ghékéf esawéryéng yémon némé yau ámb yin-joi. Féyo yémofem ngángayan yerayénd a téngémnjawét Damaskosét.

⁹ Nambio efogh fá ghékéf kwéfkwéf yémorangérmén, njamke nu yau enetam.

¹⁰ Damaskosén kété témorwén waitogh ár yétkwén Ananias. Yuram yémotai ghékéf waingéghe, “Ananias!”

Yémon yawangoi, “Wai, Yuré.”

¹¹ Yuram yémndai, “Kuwano Judasene méngot Mbarkánd Endmé a kamota Tarsusmén ár yétkwén Sol, fá Ngánjánafé oraighan yém.

¹² Ghékéf waingéghe yémon téfandau ár yétkwén Ananias ténmorwén yáfaf a ngángé efayoi a yáne ghékéf nasawéryénd a nawafarnjaménd wéikor.”

13 Ananiasém yawangoi, “Yuré, yéndon káyáretawén tárfár si yéné ároenemén ménamén yémon tékrát tawarametau fene árfet Jerusalemén.

14 A fá téném yénan si muyafé limánégh ghéngén wároggh ároe também ménát yéfe werghét méinyotio efe norayat fene yétkwénan.”

15 Wénde Yuré norayai Ananiaséfaf, “Kuwano! Yéné ár siyém tane waferéghkaf ménát tane si résaghét Téndo árét a yéfene warsagh ár a Is-railmén ár.

16 Yéndon so yauyafotan yáyot nderé mámáfi yémon so yáyarete tane yétkwén téfnan.”

17 Féyo Ananias néngwanoi a nénglawayéng méngo kénjún. Ngángé efayoi Solefáf, fá norayai, “Fútar Sol, Yuré Yesu, efe nufar fefaf endén fém njam kéném endmé yénan, yénd yémon kwémáfárete ménát fém so ghékéfé kéreta a kémafongé Ngánján Mbérbmberam.”

18 Táf fété ndélindnit nuyai Solene ghékéfta, a néretai. Fá nokayoi a nuan yálitotam,

19 a yáne njamke soramé, yáne muyé nawafarn-jam kétánotio.

Sol témorangérwén Damaskosén a Jerusalemén

Sol yémorangérmén ámb efogh waitogh árfé Damaskosén.

20 Yémon táf fété si waitogh yérnyai áumengégh méngon ndené Yesu siyém Ngánjánene Ambum!

21 Efe méinyotio náýárayénd sélngwél emorméng a namotayénd, “Yéné ár fiyém emo tásmetau Yesuene waitogh ár Jerusalemén. Fá fété téném waitogh árfet werghét ndené fété kwéfkwéf méngo ár limánégh ghéngén wároggh árfefaf.”

22 Solene si waitogh minde waftafé káyátotau a Ju ár féyotarofnar tamorwén Fole wawangoghét Damaskosén ménamén yémon tawauyafotau Yesu siyém Keriso.

23 Tárfár efogh soramé, ámb Ju árém mwiché táitotawét Sole ngiot,

24 wénde Sol mat náyátoi yéfene mwiché. Efogh sémbár fá kumnjotawét tesen sésafnen Sole ngiot.

25 Wénde yánjo waitogh árém yanayénd Sol sémbáran a ndimbal yáfe tewonawét tesen árake sémta.

26 Njam Sol yénmormén Jerusalemét, fá yéta karametau ufnyéghét waitogh árfefaf, wénde fá ményotio férfér tamorwén yánemén, yémofem efalo yau tiyátotawét nde fá fété yém waitogh ár.

27 Wénde Banabasém yénmasroi Sol kétán Yesuene muyafé árfefaf. Banabasém ewaufroi yéfe ndernáye Solém endén yinjoi Yuré a norayai Yuré yáfaf, a ndernáye Damaskosén yémon si táitotau férféofnar Yesuene yétkwénan.

28 Sol a Yesuene muyafé árfé tamorangérwén kimndawét férféofnar Jerusalemén, korayau férféofnar Yurane yétkwénan.

29 Sol korayau a kéwitawét Grik si Ju árfé, wénde yémofem yéta ngiot térametawét.

30 Njam efalo yátogh ár mat náyátóyénd yénémamén, yémofem yéngwasroyénd Sol Kaisaria tesenot a yéngwatembayénd Tarsus tesenot.

31 Féyo Yesuene mérén yénamé Judia, Galili yu a Samaria, yémofem tayamnetawét krufrát yéné efghon. Ngánján Mbérbéram tawáutánau

muyafé sái kamndangayénd, ár tárfár káyátotawét a Yurane férférafé tamorangérwén.

Enias a Dorkas

³² Njamandio Fité karendau ámb yuwomé, fá kété néngwanoi Ngánjánene efalo yátogh ár yafoghét Lida méngotuot.

³³ Kété yémon yinjoi ár yétkwén Enias, aknyégh ár efe yéknyangérmén 8 yunjéf.

³⁴ Fité norayai yáfaf, “Enias, Yesu Kerisom fém mer so kényátonga. Kokai a fenjo yame tékna.” Táf fété Enias nokayoi.

³⁵ Méinyotio efe kété tamorangérwén Lidan a Saronén, fá yinjoyénd a awengogh nufngoyénd Yurafaf.

³⁶ Jofa tesenan kété témorwén waitogh ár amaf yétkwén Tabita, Grik yétkwéne siyém Dorkas, emo túmén tawafrotau mer yam a tawáutánau yauyau ár.

³⁷ Yéné efghon amaf enjne nawerai kér yémormén, a yáne fifi nue yumbnaménd a yarmboyénd méngo kénjút.

³⁸ Lida méngotu témorwén Jofa tesen kaka, féyo njam waitogh ár náýárayénd ndené Fité témorwén Lida méngotuan, yémofem ewáfáreménd sómbio ár yáfaf a taufrend yá, “Wékeye álighét.”

³⁹ Fitaf néngwanoyénd yémafé, a njam fá nu-faryénd, fá néngarmboi méngo kénjút. Méinyotio kwiram yarendayénd fá, ye kendawét a tauya-fongi sáláme a ámb sáláme Dorkasém árké enam-ndam njam yémafé mé ghérsé tamorwén.

⁴⁰ Fitam fá méinyotio eutonam méngo saté kénjúta, féyo fá budme niyai a Ngánjánafé koraiwét. Nde fá néngawengoi kér amafoefaf, fá norayai, “Tabita, kano.” Táf fété Amafom ghékéf ensawéryéng, a féyo amofom yéfandayéng Fité a námnjoi.

⁴¹ Yémon ngángayan yérai a yamarotai okayoghét. Féyo yémon emotayéng Yesuene efalo yátogh ár a kwiré, ewauyafoi yéfeyot ghérsé amaf.

⁴² Kér anoghmén si marat náyátoi yénamé Jofa tesenamé a tárfár árém efalo Yuré yiyátoyénd.

⁴³ Fité yémorangérmén Jofa tesenan tárfár efogh yémafé wérár ghéngan watorégh árfé yétkwén Saimon.

10

Koneliasém yanmoi Fité

¹ Kaisaria tesenan ár yétkwén témorwén Konelias, Rom fiyarafene sénko ár emo tawanjetau 100 fiyaré yéné yétkwén siyém Italiamén fiyaré méré.

² Fá méinyotio yánjo mérnafé tamorwén Ngánján férférafé ár a wáwefnogh ár; yémon tawarametau rokar marataye yéfe áronjagh árfet a túmén Ngánjánafé koraiwét.

³ Ámb efghon séite witmé karéf 3 aklokan yáfaf nofatanam ghékéf waingégh yam. Yémon yinjoi Ngánjánene njafar si résagh ár, efe yénmormén yáfaf a yémndai, “Konelias!”

⁴ Koneliasém yinjoi férférafé a yémotai, “Némé yém, Yuré?”

Njafar si résagh árom yawangoi, “Ngánján náuwéte fene Ngánjánafé orayéghmén a rokar raméghmén yauyau áré.

⁵ Sénonjo ár tawáfáreta Jofa tesenot ár yétkwén Saimon yá wangoghét efe ámb yétkwén yanmotat Fité.

⁶ Fá tamorarwén Saimonfé, wérár ghéngan watorégh árofé, endene méngo arakaf téndon témorwén.”

⁷ Njam njafar si résagh ár efe korayau yáfaf néngolindai, Koneliasém ewanmeyai yáne sómbio faiofnar ásáfogh ár a Ngánján férférafé fiyaré.

⁸ Koneliasém si ewaufrotam yéfeyot méinyotio némé kufrotau yáfaf a soramé engwáfáretai fá Jofa tesenot.

Fitam yéfandam ghékéf waingégh yam

⁹ Ámb efghon séite karéfta Koneliasene faiofnar ásáfogh ár tangmorwén endmé a kaka tengiyátotawét Jofa ndimbal tesen, Fité narmbotam méngo semsotot ámnjogh sifayat Ngánjánafé orayéghét.

¹⁰ Fité siogham yifoi njamke nénet, a njam njamke frengéghkaf tamorwén, yémon ghékéf waingéghe téfandawéng ámb yam Ngánjáneta.

¹¹ Yémon yinjoi njafar nasawéryéng a ámb yam ndené kéretau marat sálámenit kénewonau fo mband kwéndkwénd féyotaroyan.

¹² Yéné marat sálámeyan kété tamorwén méinyotio fénataye wérár a fute aroghagh wérár a men.

¹³ Féyo Ngánján norayai yáfaf, “Kokai, Fité. Fémon tásmeta a eneta.”

14 Fitam yawangoi, “Yau, Yuré. Yéndo yaufifi enetamén tayot ufi yém.”

15 Ngánján norayai yáfaf wéikor ndené, “Yau. Fémo so enete. Yau noraya ndené mámáfi em némé Ngánjánam ewafrota mer.”

16 Yéné yam nufrotam nambinotma, a táf fété yéné sáláme yénamayo nangoi njafarot.

17 Njam Fité mé katambnau ghékéf waingéghoene fifimén, ár engwáfáretam Koneliasém fá namotayénd ánde Saimonene méngo yém a nékmboyénd méngo sésafnefá.

18 Fá namotayénd, “Yéna wan téfnár yém yáne yétkwén Saimon Fité?”

19 Njam Fité mé kemnau yéné ghékéf waingéghmén, Ngánján Mbérmbéram yémndai, “Saimon, nambio árem fém néronjat.

20 Féyo kokai a kewor. Yau nautémnda yémafé álighét, ménamén yéndon tanwáfáretan fá.”

21 Fité néneworyéng a yéné ár emndai, “Yénd yéné fwém fémofem efe yéronjati. Némamén fém taném?”

22 Yéné árem yawangoyénd, “Yénd téném kéténdmé Konelias Rom fiyaré sénko ároe tambén. Fá siyém mbarkánd a Ngánján férférafé ár, efe yutémdat méinyotio Ju árem. Njúnjnúnofnar njafar si résagh árom yémndai ár tangwáfáreta yáne méngot ménát yémon so niyárete némé fém so noraye.”

23 Féyo Fitam eumyoi yéné ár yáne méngot. Féyo yáne wan téfnár náyatoyénd.

Fité kété Koneliasene méngon

Ámb efghon Fité káfrendau yémáfé álighét, a ámb efalo yátogh ár kétamamén Jofa tesenmén néngwanoyénd yémáfé.

²⁴ Ámb efghon Fité nufaryéng Kaisaria tesenot. Konelias kawanjetau yáyot a eumendai méinyotio yáne mérén a kaka fútaréf.

²⁵ Njam Fité nénglawai méngot, Koneliasém yéfángoi a yáwefnoi yáne kaskafot utmanéghafé.

²⁶ Wénde Fitam yéméindai fá anoghét a yémndai, “Kokai, yau wáwefnota tayot. Yénd ndené fété wém fém yéf ném.”

²⁷ Fité a Konelias koraiwét, yéné soramé Fité nénglawai méngo kénjút ewinjoi ár mérén.

²⁸ Fité norayai yéfefaf, “Fém Téndo ár mer mat em téfene Ju árfene nák, Ju ár yau so Téndo árfene méngot nélawetat a nawaréindat Téndo árfé. Wénde Ngánjánam ta té wauyafoi yéndon efe yau so kénkarotangén ndené fém ném yaufi o njúnnjúnafé.

²⁹ Yénémamén njam fémo fem tangwáfáretati tafaf, yénd kwéném ámoghofnar. Yénd namotan féfefaf, ‘Némamén yénd fémo fem kwarawetati?’”

³⁰ Koneliasém yawangoi, “Fo efogh soramé yénd kwémorwén tanjo méngo kénjún Ngánjánafé oraighan yéné efoghféneféneyan, 3 aklok séite karéf. Sunsune ár nufaryéng álálégh sálámeyafé tane sáfrére.

³¹ A njafar si résagh ár norayai, ‘Konelias, Ngánján té náyáre fene Ngánjánafé orayéghmén a némawafarote fene rokar raméghmén yauyau árét.

³² Ár tawáfáreta Jofa tesenot Saimonefaf efe yanmotat Fité. Fá siyém wan téfnár Saimon, wérár

ghéngan watorégh ár, endene méngo yém arakaf téndon.'

³³ Féyo yéndon tangwáfáretan feyot tát fété, a nderé mer yém fém kés kéném. Sénonjo yénd méinyotio yéna yéném Ngánjánene sáfrére ménát méinyotio si áyárg hét Yuram fém kénmáfárete téfe waufroghét."

³⁴ Féyo Fitam si yérnyai: "Yéndon sénonjo yáyamngon efalo yém Ngánjánam yau yuyafote witmaro ménde yam

³⁵ wénde eumyote ár méinyotio yumén emofem férférafé yéfandat fá a ewafrotat némé yém mbarkánd.

³⁶ Fém si mat em Ngánjánam yénmáfáretam Israil árfeaf, táitotau mer si krufrátmén Yesu Keriso kénjumé, efe Yuré yém méinyotio árét.

³⁷ Fém mat em némé kufrotawét Judia kénjumé, nénarnyai kété Galili yuwon walitogh soramé Joném si táitotau.

³⁸ Ndernáye Ngánjánam yaferyéng Yesu Najaretmén Ngánján Mbérmbére a waftaye, a ndernáye fá tiyotawéng mer tawafrotau a mer táyátotau méinyotio fá efe tamorwén Sáifroene wafté mbanmbanan, ménamén Ngánjánafé fá tárwén.

³⁹ "Yénd fandagh ár yéném méinyotio yammén yémon stawafrotau Ju yuwon a Jerusalemén. Yémofem yésmetaménd fá yénamayo yamayénd wafatarégh wénan,

⁴⁰ wénde Ngánjánam yanoi fá kérta nambio efogh soramé ménát fandaghét,

⁴¹ méinyotio árém yau yinjoyénd, wénde fandagh árémro efe Ngánjánam tándái ewaferyéng, ndené

yénd emafé tánetawém njamke a nu yémafé so-ramé fá nanoi kérta.

⁴² Yémon yénémndayéng yénd si waitoghét árét a afroghét ndené fá siyém ámbiro efe Ngánjánam yaferyéng ndené fété mogh ár ghérsé a kér árét.

⁴³ Méinyotio Ngánjánene mat yátogh árém nafrotat yánemén ndené méinyotio árém emofem efalo yiyátotat fá tawalindangé yéfene yaufimén yáne yétkwén kénjumé.”

⁴⁴ Njamandio Fité mé korayau yéné si, Ngánján Mbérbmber néneworyéng yéfefaf efe méinyotio káyáretawét yéné si.

⁴⁵ Ju efalo yátogh ár efe té nénuwanoyénd Fitafé sélngwél emormén ndené Ngánján Mbérbmberoene también té nasuryéng ndenélyameyo Téndo árét,

⁴⁶ ménamén yémofem táyáretawét fá ámb yumén sie korayawét a tuwetawét Ngánján.

Féyo Fité norayai,

⁴⁷ “Yémofem té yanangi Ngánján Mbérbmber ndené fété yéndfem. Árké árom yau so takmbongé nu walitoghét.”

⁴⁸ Yénémaménnde yémon emndai fá fété so ewalitote Yesu Kerisoene yétkwénan. Féyo yémofem yamnendayéng Fité ámnjoghét yémafé nambio efghotro.

11

Fitam ewafene yánjo wafroghyam

¹ Yesuene muyafé ár a efalo yátogh árém Judia yuwomé náýarayéng ndené Téndo árém ndenélyameyo yanangi Ngánjánene si.

² Njam Fité néngwanoyéng Jerusalemét, Ju efalo yátogh árém tanangotawét fá

³ a norayai, “Fém tangém Téndo árfene méngot a yémafé tánétati njamke.”

⁴ Fitam tawaufrotau méinyotio si yéfefaf némé kété kufrotau kétándmé ufrogh,

⁵ “Yénd kwémorwén ndimbal tesenan Jofan Ngánjánafé oraighan, a yéndo yinjoyén ghékéf waingégh yam. Yéndon yinjoyén ámb rokar ndenit marat sáláme kénewonau kétándmé njafarta fo kwéndkwéndafé, a kénewonau kétán yénd ánde kwémorwén.

⁶ Yénd néngretayén kénjút ewinjoyén fo ghambérafé wérár, munjan wérár, fute aroghagh wérár a men.

⁷ Yénd náýarayén si kwémndetau ndené, 'Kokai, Fité. Tásmeta a táneta.'

⁸ “Yénd nuwangoyén, 'Yau, Yuré. Njúnjnúnafé a fenjfenjafé wérár yau nélawai tane sénfnet.'

⁹ “Ngánján norayai kétamé njafarta wéikor, 'Yau. Fémó so enete. Yau noraya ndené mámáfi em némé Ngánjánam ewafrota mer.'

¹⁰ Yéné yam kufrotau nambinotma, a yéné sáláme yénamayo nangoi njafarot wéikor.

¹¹ “Táf fété nambio ár efe enwáfaretaméng tafaf kétándmé Kaisaria tesenta nékmboyénd méngon ánde yénd kwémorangérwén.

¹² Ngánján Mbérbéram wémndayéng yau nautémnda álighét yémafé. Yéné siks fútarfé ndenáyo nénuwanoyém yéndfé, a yénd nénglawayém Rom fiyaré sénko ár Koneliasoene méngot.

¹³ Koneliasém yénmaufroi téfe ndernáye yémon yinjoi njafar si résagh ár yane méngon a yéné njafar si résagh ár norayai, 'Ár ewáfáreta kétéan Jofa tesenot Saimonefaf efe yanmotat Fité.

¹⁴ Fitam so féfe enwarse si árké kénjúmé fém a méinyotio mérén so kawanjarngi.'

¹⁵ "Njamandio yéndon yérnyayén si, Ngánján Mbérbér yénmormén yéfefaf ndenáyameyo ndernáye yémormén téfefaf frondeyan.

¹⁶ Féyo yénd nawafarotayén némé Yuré norayai, 'Joném tawalitotau nue, wénde fém so ewalitote Ngánján Mbérbére.'

¹⁷ Kwayaghayan yéné yém ndené Ngánjánam ewaramai yéfe ndené sáfot tambén téfe sinmaramai, emofem efalo yiyátoyém Yuré Yesu Keriso; yénémamén yéndo yau so tékmbongayén némé Ngánjánam tafrotau."

¹⁸ Njam fá náyárayénd yénémamén, fá nékmboyénd éwigh a Ngánjánro tuwetawét, korayawét, "Féyo Ngánjánam mwiché ewaramai Téndo árét yaufita awengoghét ghérsat."

Yesuene mérén Antiok tesenan

¹⁹ Fá efe té nófarnayénd ménáyan Stifenene ngian soramé eyotaméng ndenáye Fonisiya, Sáifras, a Antiok, tawaufrotawét si Ju árfetro.

²⁰ Wénde ámb ár kétamamén Sáifras a Sairene tesenmén, nuwanoyénd kétéan Antiokét a si yérnyayénd Téndo árét, yéfe tawaufrotawét mer si Yuré Yesuenemén.

²¹ Yurane ngángé témorwén yéfefaf, a tárfár téndo áréf efalo yiyátoyénd a nawengoyénd yéfene yaufita Yurafaf.

22 Njam Yesuene mérén náyárayénd Jerusalemén yénémamén ndené tárfár téndo ár nawengoyénd Yurafaf, féyo yémofem yéngwáfáretaménd Banabas kétán Antiok tesenot.

23 Njam fá néngufaryéng a yinjoyéng Ngánjánene frengégh, fá áuwéghan témorwén a tawawéngsotau fá méinyotio ménát efalo sái em Yurafaf méinyotio yéfenjo tikfe.

24 Banabas témorwén mer ár, Ngánján Mbérmbérafé a ndimbal mwiché wafoghkaf, yémon tárfár ár tánémnjau kétán Yurafaf.

25 Féyo Banabas nuwanoyéng kétán Tarsus tesenot Sole ronjaghét,

26 a yémon njam yinjoi Sol, Banabasém yénmasroi fá kétán Antiok tesenot. Ámbiro méinyo yunjéf, Banabas a Sol tafángowét Yesuene mérén a tawatamewét tárfár ár. Waitogh ár tawanmotawét árem frondefifi Kerisoene ár Antiok tesenan.

27 Yéné efghon ámb Ngánjánene mat yátogh ár tanmorwén kétándmé Jerusalemta Antiok tesenot.

28 Ámb ár yétkwén Agabus nokayoyéng Ngánján Mbérmbér kénjumé norayai ndené minde káukáu so marataye yém Rom yuwon. (Yéné nufrotam táf Klaudiusene limánégh efghon)

29 Waitogh árem mwiché yéfaronaménd wáutárgghét yéfe fútarét efe tamorangérwén Judia yuwon.

30 Yémofem eumendaménd mani a eramayéng kétán Banabas a Sol, emofem engérsaménd kétán sénko árfefaf Judia yuwon.

12

Njafar si résagh árom yutoryéng Fité kwéfkwéf méngota

¹ Yéné efghon warsagh ár Erodém ewerai ár Yesuene mérénmén kemnau yéfe ngiot.

² Erodém fiyaré ewafáretai Jone yánnghén Jemse ngiot witmafé sénté naifaye krot.

³ Njam Erodém Jems kérotio yésmetam káuwtawét Ju ár, féyo néngwanoi Fité werghét wéikor. Yéné kufrotau táf Minaghofnar flawé témndan.

⁴ Werégh soramé, Erodém yénglawai Fité kwéfkwéf méngot, yéngwafnamoi 4 fiyaré mérén kénjumé ámbiro ménnan 4 fiyaré tamorwén, méinyotio 16 fiyaré. Erod nemnai yá utorghét moghét yéné Waingégh téménd soramé.

⁵ Féyo Fité kwéfkwéf méngon télawangérwén, wénde Yesuene mérén ndimbal kéréye oraighan Ngánjánéfam tamorwén yánemén.

⁶ Yéné sémbáranyo Erodém mwiché yéfaronam yáfaf saí ténémnjawét moghét, Fité tékmangérwén sómbio fiyarafene néndkéfan, sómbio seinafé, ámb ghékéfé fayogh ár tawakayarwén sésafneyan.

⁷ Sunsune Yurane njafar si résagh ár nufaryéng kwayaghé natremngoi kwéfkwéf méngo kénjún. Yémo yésmai Fité kwasayan a yanoyéng a témndangé “Kano wékeye!” a sein nuyáyénd Fitane ngángata.

⁸ Féyo njafar si résagh árom témndangé fá, “Kawo fenjo sáláme a sandol.” A Fitam ewafrotam yéné yam. Njafar si résagh árom yémndai, “Fenjo sálámeye káfyar a kwénmaito.”

⁹ Fitam yéngwaitoi néngtoreyayénd kwéfkwéf méngota, wénde fá yau mat témorwén némé njafar si résagh árom tafrotau wénde fété kufrotau; fá kéma kemnau nde ghékéf waingégh kar témorwén.

¹⁰ Yémofem engwaindangeyayénd frondemén a yénamayomén ghékéf fayogh ár mérén a nénafleyayénd tot téfén sésafnefáf árké end témorwén ndimbal tesenot. Fáyo nasawéryéng yéfeyot, a néngwaneyayénd endmé. Fá njam tangérwén yéné endmé, sélngwéle njafar si résagh árom yéfrangoi.

¹¹ Fité mwithat nangoi a norayai, “Sénonjo mat náyáton atambaréghofnar nde Yuram ténmáfárete njafar si résagh ár ta wanjarghét kétándmé Ero-dene ngángata a kétándmé méinyotio Ju árfene kamnangta.”

¹² Njam yémon yéné yáyamngoi, fá nuwanoi Meriene méngot Jon Make yátmé, ánde tárfár ár káumendawét Ngánjánafé orayéghét.

¹³ Fité áutarégh kufngongé sésafneyan, a ásáfogh mérés yétkwén Roda néngaflai sésafnefáf uwan-goghét.

¹⁴ Njam mérsom yáyamngoi Fitane kém, mérés yémormén áuwégham yáindai, fá néngangoi wérseye sésafne sauréghofnaye a néngorayai, “Fité sésafnefáf yém!”

¹⁵ Yémofem témndangi, “Fe mwithayam némauwéinde!” Njam fá mé kafrotau ndené efalo fété yém, fá norayayénd, “Mété táf njafar si résagh ár yém yá wáutárg hét.”

¹⁶ Wénde Fité ménjtaye mé káutanau. Njam yémofem sésafne yésawéryénd a yinjoyénd Fité, fá sélngwél emormén.

17 Fitam ngángaye engwaunyai métar a tawawalinjotau ndernáye Yuram yénmutoryéng kwéfkwéf méngota. Fá norayai, “Tawaufrongi Jems a ámb fútarét yénémamén.” A féyo fá táf nuwanoi ámb yuwot.

18 Ámb akwan kété ndimbal atambarégh témorwén fiyarafefaf némé nufrotam Fitafaf.

19 Soramé Erodém yéta ronjagh yafngoi wénde yau yinjoi Fité, yémon mogh ghékéf fayogh ár ewafngoi a krot takmetau.

Erod kér yémormén

Féyo Erod néwanoi kétándmé Judia yuta Kaisaria tesenot féyo kété témorangérwén.

20 Erod nékw témorwén Taire a Sidon Yumén árfefaf, yénémamén fá nuwanoyénd mérne Erodé fandaghét. Fronde yémofem yamnendayénd Blas-tus, Erodene méngo wanjéngégh sénko ár ménát yéfe wáutárg hét. Féyo fá nuwanoyénd Erodé-faf a yamnendayénd yau so ménjtaye tékmbotau njamkémén ménamén túmén Taire a Sidon Yu tarsawét njamke warsagh ár Erodene ndimbal yuta.

21 Ufoghmén kwéfon Erod numanetaméng yáne yétkwén sáláme, námnjoi yánjo limánégh ámnjogh sifayan a marataye si térametau árfefaf.

22 Fá nutnayénd, “Yéné siyém ngánjánene si kém, yau ároene.”

23 Táfandio, ménamén Erodém áuwégh yau tawangotau Ngánjáne, féyo Yurane njafar si résagh árom yésmai fá, féyo Erod ndéndam néne yafngoyénd a kér yémormén.

²⁴ Wénde Ngánjánene si mulmulafé kanotau a marat káyátotau.

²⁵ Njam Banabas a Sol yéfenjo ásáfogh yifeyayénd, fá kénangowét kétándmé Jerusalemta kétán Antiokét yémafé Jon Mak.

13

Banabas a Sol ewáfáreménd

¹ Antiokén Yesuene mérén kénjún kété tamorwén Ngánjánene mat yátogh ár a watamegh ár. Fá tamorwén Banabas, Saimon kwéfité ár, Luses Sairia tesenmén, Manayen(efe Erodene kaka fútar témorwén), a Sol.

² Yémofem njam táwefnotawét Yurai awafarmanéghafé, Ngánján Mbérmber norayai, “Tafalend tayot Banabas a Sol ménát ásáfoghét yéndon árké ménát ewafereyayén.”

³ Féyo yéfene awafarmanégh a Ngánjánafé orayégh soramé, yémofem ngángé efayoyénd yéfefaf a nuwaneyayénd.

Fol a Banabafem mer si taitowét Saifrusén

⁴ Fá sómbio nuwaneyayénd yéfenjo endmé Ngánján Mbérmberan, nuwaneyayénd kétán Selusia tesen a karaiwét kétándmé kétán Saifrus tesenot.

⁵ Njam fá nufareyayénd kétán Salamis tesenot, yémofem Ngánjánene si waitogh yafngeyayénd Ju áfene áumengégh méngomé. Jonfé tamorwén yéfene wáutárégh ár.

⁶ Fá karendawét méinyotio yuwomé kétánotio nénufaryénd Fafos méngotuot. Kété yémafé

nafángoyénd Bar-Yesu. Fá témorwén Ju ghar téfnár a unyégh si afrogh ár.

⁷ Fá yáyot kásáfotau Sargius Faulus, efe témorwén minde matyamafé a témorwén Rom fiyarafene sénko ár yéné yuwon. Sargius Faulus ménde témorwén Ngánjánene si áyárg hét a yémon ewáfáretam yéfefaf Banabas a Sol.

⁸ Wénde ghar téfnár Elimas (yéné siyém Bar-Yesuene yétkwén fifi yém) taufotau a yéta tawengotau gafanane ndimbal mwiché.

⁹ Féyo Sol, efe tanmotawét Fol, Ngánján Mbérmber wafoghkaf, néretai mbarkánde yáfaf Elimas a korayangé,

¹⁰ “Fém sném Sáiférene ambum a méinyotio mbarkádoene mék téfnár! Fém sném méinyotio yaman warsogh ár a unyégh ár. Kékmbó, Yurane mbarkánd yamta yau ewasemna ár unyéghé!”

¹¹ Sénonjo Yurane nékwam so kémanangé. Fém so ném ghékéf kwéfkwéf, a yéné efghétro fémon yau so yéfande efghoene kwayaghé.”

Táfandio esam a kwéfkwéfam yafaryéng fá, a fá korsotau yénémamén káronjau árot ménjághét.

¹² Njam Rom fiyarafene sénko árom yinjoi némé kufrotau, fá sélmgwél yémormén Ngánjánene si watameghan, yémon táf efalo yiyátoi Yuré.

Fol a Banabafem mer si taitowét Antiok tesian Fisidia ndimbal yuwon

¹³ Kétándmé Fafosta, Fol a yáne mérnafé tayotawét ndimbal bouté kétán Fargat Famfilia kénjún, wénde Joném efrangoi a kangotau kétán Jerusalemét.

14 Kétamé Fargata fá nuwanoyénd Antiok tesenot Fisidia ndimbal yuwon. Safatan fá nélawayénd áumengégh méngot a námnyoyénd.

15 Mosesene nák a Ngánjánene mat yátogh árfene si wafégh soramé, Ju árfene áumengégh méngo limángégh áré m si yéngwatembayénd yéfefaf, “Fútaréf, njam féfefaf wawéngsogh si yém yéné árét, féyotaro korayangi.”

16 Fol nokayoyéng, ngángé euyoi a tamndangé, “Israilmén ár a fém Téndo ár emofem Ngánjáne yáwefnotati, kénáyarángi tafaf!

17 Israil árfene Ngánjánam ewaferyéng téfene ákif a marat ár eyátoyéng tát fá stamorangérwén Ijif kénjún, a Ngánjánam yánjo waftaye eutoryéng, elimai fá yéné yuta,

18 fá mé kawamarotau yéfene yaufiyaman kétánótio 40 yunjéf fanfne yuwon,

19 yémon ewasérmbotam sefen ndimbal yu Kananén a mband ewaramai yuré náyatoyénd.

20 Méinyotio yéné yamam yénérsam 450 yunjéf.

“Yéné soramé, Ngánjánam ewaramai yéfe mogh sénko ár kétánótio Ngánjánene mat yátogh ár Samuelene efogh nawerai.

21 Fá nómnendayénd warsagh árot, a yémon ewaramai Kisene ambum Sol, Benjamin mérénmén, emon elimndam 40 yunjéf.

22 Wénde Ngánjánam Sol yitérmboi a yémon yasoi Deifid yéfene warsagh árot. Fá norayai yánémén, 'Yéndon yinjoyén Deifid Jesiene ambum, yéné ár efe tane tikéfmén yém, yémon so ewafrote méinyotio yam tane ménde némat yém.'

23 “Kétándmé yéné ár mérénta Ngánjánam en-warsam Israil árét Ghérsé urtogh ár Yesu, ndené fété fá nénorayai unyéghofnar si.

24 Soramé Yesuene ufarégh, Joném fronde si táitotawéng yaufiyam awengoghmén a nu wali-toghmén méinyotio Israil árfefaf.

25 Joném njam yáne ásáfogh tifotau, yémon tam-dangé, 'Fém ndernáye nemnati yénd efe wém? Yénd yau wém Keriso. Wénde fá siyém ta soramé yéném, endene sandol ferghét yénd féyotarofnar wém.'

26 “Fútaréf, Ebraamene ambumtértér, a fém Ngánján férférafé Téndó ár, téfeyot yéné wanjarégh si ténmáfáretat.

27 Jerusalemén ár a yéfene limánégh árém yau yáyámngoyénd Yesu endenemén Ngánjánene mat yátogh ár kénorayawét. Wénde yémofem ngi yafngoyénd Yesu, yéné si efalo káyátotau némé Ngánjánene mat yátogh árém kénorayawét árké taftawét méinyotio Safatan.

28 Yémofem yau yinjoyénd téfén yáne krot, wénde yémofem yamnendayénd Failét yá ngiot.

29 “Njam yémofem ásáfogh yafrotaménd méinyotio yéné bukan árké tékayarwén yánemén, yémofem yeworyénd wafatarégh wénta a yélawayénd mbéwé méngon.

30 Wénde Ngánjánam yanoi fá kétándmé kérta,

31 a tárfár efogh fá nufaryéng yéfefaf emafé tayotau kétándmé Galili yu kétán Jerusalem. Fá fem sénonjo yáne ghékéf fandagh ár Israil árét.

32 “Yéndfem ewaufrotam féfe mer si, Ngánjánam némé nénorayam unyéghofnar si téfene ákifefaf

33 Ngánjánam té tawafrote téfeyot, yéfene ákiambumat, ménaye Yesu kés yanoi. Ndené fété kés yékai yénamayo Sams bukan,

“Fém ném tane Ambum,
sénonjo yénd nénáyáton fene Afé.’

34 Ngánjánam fá yanoi kerta, yénémamén yau so nornde, némé noraye yéné sian,

“Yéndon so tawaraman njúnnjúnofnar a efalo frengégh némé té nénorayam Deifidefap.’

35 Ámb Sams bukan yéné yékai,
“Fémon yau so tumyo fenjo Njúnnjúnofnar Ambum kerkfot.’

36 “Njam Deifidém Ngánjánene ásáfogh tawafrotau yánjo ár satafap, fá táf kémégh nakmai, fá esareyayénd yákifé a yáne fifi norndam.

37 Wénde ámbiro ár efe Ngánjánam yanoi kerta yau norndam.

38 “Yénémaménnde, tane fútaréf, yénd ménde wém fém mat kamndangi ndené Yesuene kénjúmé wawalingégh yém féfene yaufimén.

39 Emo efalo yiyátota Yesu, Ngánjánam so tan-mongé fá siyém mbarkánd ár, yau Mosesene náke so yém.

40 Kor nawarawenati fém! Ngánjánene mat yátogh árém árké yammén korayawét yau so féfefap nufrote:

41 “Fém Ngánján karogh ár, sunsunan kér so em,
némamén yéndon so ewafrotan ámb yam féfene efghon
fémo fem efalo yau so eyátotati,
ndemamén ámb árom so kémaufrongé feyot.”

⁴² Njamandio Fol a Banabasm téfrangowét Ju árfene áumengégh méngo, árem eumieyayénd fá kor ámb Safatot siot.

⁴³ Njam ár mérén kófarnawét, tárfár Ju ár a Téndó árem ewáiteyayénd Fol a Banabas, efe korayawét yémáfé a ewamnendangeyayénd fá ménát mé sái engényang Ngánjánene ngáram kénjún.

⁴⁴ Ámb Safatan ndenanit témorwén méinyotio tesen kar káumendawét Yurane si áyárg hét.

⁴⁵ Njam Ju árem ewinjoyénd ár mérén, fá waramnjagh mwithayam ewafoi a si karogh yafngoyénd némé Fol korayau.

⁴⁶ Féyo Fol a Banabasm ewawangeyayénd yéfe férféofnaye, “Yénd so fété noraiwam Ngánjánene si féfefaf Ju árfefaf fronde. Ménamén fémoferm yékenati a nawafénmetati fémyo féyotarofnar em tuot ghérsé résaghét, yéndferm fémo so tafrangem a kuwanem Téndó árfefaf.

⁴⁷ Yénat yénd ténmafarewé Yuram,
“Yéndon fémo té eyáteyayén kwayaghé yéfe téndó áréti,
ménát fémoferm so yérset wanjarégh kétánotio mband ánde yiyato.”

⁴⁸ Njam Téndó árem náyárayénd yéné si, fá áuwéghan tamorwén a kánjo tarametawét Yurane simén; a efe méinyotio ewaferyéng tuot ghérsat efalo yiyátóyénd.

⁴⁹ Yurane si marat náyátoi méinyotio yuwomé.

⁵⁰ Wénde Ju árem sénanégh ewafngoyénd tesenmén limanégh ár a Ngánján férférafé ndimbal amaf. Yémofem Fol a Banabas ngi ewafngeyayénd a ewitreyayénd yéferne yuta.

⁵¹ Féyo yéné téfnan yémofem karkaf ngwérméng esenangeyayénd matyamot yéfefaf a nuwaneyayénd Ikonium méngotuot.

⁵² A waitogh ár áuwégham ewafoi a Ngánján Mbérbéram.

14

Fol a Banabas taitowét mer si kété Ikoniummén árfefaf

¹ Ikonium yu kénjún Fol a Banabas túmén tangérwén Ju árfene áumengégh méngot. Kété fá koraiwét sotafé Jumén a téndo yumén ndimbal ár mérnafeaf Ngánján efalo yiyátóyénd.

² Wénde yéné Ju ár efe nakenayénd Ngánjáne efalo yátoghét norayayénd Téndo árfefaf a tawasérmbotawét yéfene mwighe sénanégh ewafngeyayénd Fol a Banabas.

³ Féyo Fol a Banabas teke kété tárwén, koraiwét férférofna Yurai, a Yuramyó ngarámmén si tékmetau safén ndené efalo yém ménáyan tawafrowét ufarogh yam a sélngwélafé yam.

⁴ Tesenmén ár nafaloyénd; ámb Ju árfeta, ámb Yesuene muyafé árfeta.

⁵ Féyo Téndo ár a Ju ár mérne nafghayénd yéfenjo sénko árfé ménát Fol a Banabasfe ngiot.

⁶ Njam Yesuene muyafé ár mat náyatéyayénd yénémamén, fá nitreyayénd kété Likonia yuwot Listran a Derbe tesen a ámb kaka yuwomé,

⁷ kété wéikor yéngényeyayénd mer si waitogh.

Fol a Banabas taitowét mer si Listran a Derbe tesenan

⁸ Lистра tesenan kété ár témorangérwén aknyégh ár, efe tékmangérwén wawér kétándmayo áráfégh yau tiyotawéng.

⁹ Yémon tiyáretau Fol sian. Fol néngretai mbarkánde yáfaf, a yawinjoi yáne ndimbal mwiché mer yátoghét

¹⁰ a témotangé, “Kokai mbarkánde fenjo kafe!” Táf fété ár natnam tukét a áligh nufngoyéng.

¹¹ Njam ár mérnám yinjoyénd sélngwélafé yam némé Folém yafrotam, fá kutnawét Likonia sie, “Efalo sómbio ngánján té néneworend téfefaf árnit!”

¹² Banabas témndangi Jeus, yáne fifi Grik sie ndimbal ngánján a Fol témndangi Ermes yáne fifi Grik sie si sénko ár.

¹³ Jeusene wáwefnogh méngo témorwén tesen téndota, ghéngén wárogh ár enwanai kau a mbumbu kétán tesen sésafnefáf ménamén fá a ár mérén ménde tamorwén ghéngén ramghét yéfeyot.

¹⁴ Wénde njam Yesuene muyafé ár Banabas a Fol náyáreyayénd yénémamén, yémofem eftráreyayénd yéfenjo sáláme a néngenngeyayénd ár mérnafefáf, kutnawét,

¹⁵ “Fútaréf, nénamén fémoferm yéné yafrotati? Yénd yénre ár, ndené fété fém sem. Yéndfem enwarsuwam féfeyot mer si, ménát awengoghét kétándmé fifiofnar yamta kétán akegh Ngánjánéfáf, emo ewafrotam njafar, mband, arakaf a méinyotio rokar yéné kénjún.

¹⁶ Tándái yémon engéumyoi méinyotio ár yéfenjo méndeye néngwanoyénd,

¹⁷ wénde yémon yau efrangoi ambino wénde yémon mé tawauyafotau meryam ménaye nu raméghe kétándmé njafarta a njamke raméghe yéfenjo wérwéran a yémon mé nouséne yéfeyot tárfár njamke a yéfene tikéf yafote áuwéghét.”

¹⁸ Ndemamén yéné sie, Fol a Banabas emnyangménd ár mérén yau so ghéngén tarametawét yéfeyot, wénde yau témorwén afrát yéfeyot ménát sái tawanauwét kétamé sái tafrowét.

¹⁹ Féyo ámb Ju ár enmormén kétándmé Antiok a Ikonium tesenta a ár ewasemnaménd Fol a Banabafé ngiot. Yémofem wíme tafiyátotawét Fol a téroghawét fá tesenta yutoryénd, kéma kemnawét fá kér kar yémormén.

²⁰ Wénde yéné soramé waitogh árém yarendayénd Fol, fá nurtotam a néngwanoi tesen kénjút. Ámb efghon Fol a Banabas néwaneyayénd Derbe tesenot.

Fol a Banabas kangowét Antiokét Sirian

²¹ Yémofem taitowét mer si Derbe tesenan a tárfár ár náyatoyénd waitogh ár. Féyo fá kangowét Listra, Ikonium a Antiokét,

²² muyé tawaramwét waitogh árét a tawawéngsowét ménát fá mé sái efalo em ndimbal mwithayan. Yémofem tamndend, “Yénd mé so yénngém tárfár táikér yam kénjúmé ménát Ngánján limánégh élaughét.”

²³ Fol a Banabafem ekafeyayénd Yesuene mérén wáutarégh ár yéfeyot fénatayero Yesuene ménot. Orayéghe a awafarmanéghe, fá ewateménd Yurafaf endefaf yéfene méghmégh témorwén.

24 Soramé tangérwén Fisidia yuwomé, fá enérmén kétán Famfilia yuwot,

25 a yémofem si waitogh yafngeyayénd Ferga yuwon, yéné soramé fá néngwaneyayénd Atalia tesenot.

26 Kétándmé Ataliata fá ndimbal bouté kangowét Antiokét. Antiok yéné sifayé témorwén ánde fronde efalo yátogh ár karamangayénd fá ménát Ngánjánene ngárám ngángayam so tawafrotau Ngánjánene ásáfogh. Yéné sómbio áréw ewifeyayénd ásáfogh némé té ewarameyayénd.

27 Antiok nufareyayénd, yémofem eumendangeyayénd Yesuene mérén a tawaufrowét méinyotio Ngánjánam némé tawafrotau yéfé kénjumé a ndernáye Ngánjánam yésawéryéng ndimbal mwiché sésafne Téndo áré.

28 A fá kété teke emorarmén waitogh árfé.

15

Yesuene mérén sénko árfene áumengégh Jerusalemén

1 Ámb ár enmormén Judiata Antiokét a efalo yátogh ár tawatametawét: “Táf féfene ghéngan yau njam tánfangi, ndené Mosesene nákam yénémndete, yau so kawanjar.”

2 Yéné watamegh yamam eméindangeyai Fol a Banabas éwichét yémafé yéné watameghmén. Fol a Banabas ekafeyayénd a ámb efalo yátogh árfé, angoghét Jerusalemét Yesuene muyafé ár fandaghét a ámb sénko árfé yéné watameghmén.

3 Yesuene mérénam engwatembayénd Fol a Banabas tangmorwén yénamé Fonisiya a Samariamé,

a yémofem ewaufroyénd ndernáye Téndo ár té kawengotat. Yéné siam eméindayéng méinyotio efalo yátogh ár áuwéghét.

⁴ Fá njam nufaryénd Jerusalemét, Yesuene mérénam a Yesuene muyafé ár a ámb sénko árem eumieyayénd Fol a Banabas, endefet yémofem tawaufrowét méinyotio yammén Ngánjánam némé tafrotau yéfe kénjumé.

⁵ Féyo ámb efalo yátogh ár efe tawafnyangérwén Farasi mérénmén nokayoi a tamndangé, “Téndo ár so fété ghéngan enfetat ndenáye Mosesene nákam kés noraye.”

⁶ Yesuene muyafé ár a ámb sénko ár náumendayénd yéné watamegh simén.

⁷ Yéné watamegh si tombé warunyégh so-ramé, Fité nokayoi a korayangé yéfefaf: “Fútaréf, fém mat em ndené tándái Ngánjánam waferyéng féfene kénjún ménát téndo árem sái káyárange tane mbírmbírita mer si a efalo tiyátongi.

⁸ Ngánján, efe mat yém árfene tikéf, ewauyafote ndené yémon eyátote téndo ár ménaye Ngánján Mbérmbér raméghe ndené fété téfe kés yénmaramai.

⁹ Yémon mwiché yéfaronam ménát ámbiro so tényátonga téndo árfé, ménamén yémon ewáwáine yéfene tikéf ménaye ndimbal mwichaye.

¹⁰ Féyo fémo fem yau so ufoghan Ngánján yékmétati sénonjo ménaye kérté fayoghe téndo efalo yátogh árét ndenényameyo téfene ákifet a téfeyot árkéméné yau so tanangém.

¹¹ Yéndfem efalo yiyátotam ndené téfene Yuré

Yesuene ngárám kénjumé yénd nawanjanam, ndenényame fá kés em.”

¹² Ár mérén métar nufrotaménd fá káyáretawét yéfefaf Banabas a Fol kafrowét ménamén ufarogh yam a sélngwélafé yam Ngánjánam tawafrotau Téndo árfefaf yéfe kénjumé.

¹³ Njam Banabas a Fité yifeyayénd si, Jems nokayoi siafé: “Fútaréf, yénd kwiýárangí.

¹⁴ Saimon Fitam tafenau téfefaf ndernáye Ngánjánam fronde yuyafotam yánjo mwighe ménaye ndernáye Téndo ár té eyátoi yáyot.

¹⁵ A yéné téndo árfene awengogh siyém yénayanfifi némé Ngánjánene mat yátogh ár kénorayawét. Ndené kés yékai:

¹⁶ ‘Yéné soramé yénd so nénangotan,
a kor so yafarnjan Deifidene méngotu.

Yéndon kor so yérametan wasérmbohghaf yém,
a yéndon so kor yafrotan,

¹⁷ ménát méinyotio áré m so yéronjat Yuré,
so tanéfghangé Téndo ár emofem tane yétkwén
so yuyotat,

Yuré noraye, emo ewafrote yéné yam

¹⁸ tándái árkéméné mat náyátoyénd.’

¹⁹ “Yénémaménnde tane mwighe yém yéndfem yau so táikér yiyátotam ménát ghéngan néfghét yéfe Téndo áré efe nawengotat Ngánjánéfaf.

²⁰ Wénde yéndfem férén so yéfarotam yéfeyot a engwaufrotam ménát yau so enetat njamke árkéméné mewang sifayamén em, yau táf téndo wal, yau táf enetat férék eréghofnar wérár a férék yau táf enetati.

21 Ménamén Mosesene nák si téngwaitotawét méinyotio tesenan fronde efghon a taftawét Ju árfene áumengégh méngon méinyotio Safatan.”

Férén yéfeyot téndo efalo yátogh árfefaf

22 Féyo Yesuene muyafé ár a sénko ár yémafé méinyotio Yesuene mérén mwiché yéfaronaménd yéfenjo ár kafghét álighét kétán Antiok yémafé Fol a Banabas. Yémofem ekafayénd Judas efe tanmotawét Barsabas a Sailes, yéné ár efe tárwén limánégh ár efalo yátogh árfene kénjún.

23 Yéfe kénjumé yémofem yatembayénd yénamayo férén:

“Yesuene muyafé ár a sénko ár, fene fútaréf Jerusalemén,

Kétán téndo efalo yátogh árfefaf kétán Antiok, Siria a Silisia:

Áuwégh si.

24 Yénd té náyarangém ndené ámb té nétornji téfe tambén téfene matofnaye a fene mwiché kémawasérmboat, ménaye fá némé korayat.

25 Yénémamén yéndfem méinyotio efalo yiyátongém ekafangém ámb ár a engwatem-bangém féfefaf yémafé téfene tikfafé fútar Banabas a Fol,

26 ár emofem yéfenjo ghérsé kértat ekmend Yuré Yesu Kerisoene yétkwénót.

27 Yénémaménnde yéndfem Judas a Sailes engwáfárewam féfefaf ménát yémofem yénayo si so efalo yiyátot mbírbíre némé yéndfem yéngwafnamotam.

²⁸ Ngánján Mbérbér a yénd efalo té yiyátongém ndené yéndfem yau so kérté ewarametam táikér yame wénde mé nambio yamero:

²⁹ Fém so nafrangotati kétándmé njamke árkéméné mewang sifayamén em, férékta, férék eréghofnar wérárta a téndo walta. Merfifi yém yéné yamta kékmbongi.

Yénaro fai.”

³⁰ Ár ewatembayénd a tayotau Antiok yuwot. Kété fá káumendawét Yesuene mérén mérne a kété férén yéramayénd.

³¹ Árém njam taftawét áuwéghan tamorwén yéné wawéngsogh simén.

³² Judas a Sailes, efe tárwén Ngánjánene mat yátogh ár, ndimbal wawéngsogh a muyé si koiraiwét efalo yátogh árfefaf.

³³ Ámb efogh soramé kété, Judas a Sailes ewatembeyayénd fútarfem frengéghafé a áuwéghafé kangowét yéfefaf emofem enwáfáreménd.

³⁴⁻³⁵ Wénde Fol a Banabas mé tamorarwén kété Antiokén, ánde fá a tárfár árfé Yurane si táitotawét a tawatametawét.

Fol a Banabas nafaleyayénd

³⁶ Ámb efogh soramé Folém yémndayéng Banabas, “So nangowam kétán a eyafowam efalo yátogh ár méinyotio tesenan ánde yéndfem Yurane si taitowém a tanwinjem némé yémofem ewafrotat.”

³⁷ Banabas ménde témorwén Jon Make wasroghét yémáfé,

³⁸ wénde Fol yau ndené kemnau sái tasrongai fá, ménamén Jon Makém efrangoi kété Famfilia yuwon a nékmboyéng kétamé ásáfogh tambén.

³⁹ Kété ewarmén ndimbal éwigh a nafalotaménd. Banabasém yasroi Mak a tayowéng ndimbal bouté kétán Sáifras,

⁴⁰ wénde Folém yaferyéng Sailes a efalo yátogh árém erameyayénd Fol a Sailes Yurane ngárám kénjút. Féyo sómbio nuwaneyayénd.

⁴¹ Fá nuwaneyayénd yénamé Siria a Silisia yu, yémofem taitoghwét si ménát muyé tawaramwét Yesuene mérnat.

16

Timoti nufnyai Fol a Sailesfefaf

¹ Fol yénmormén Derbe tesenot a yénamé kétán Lистра tesen, ánde waitogh ár yétkwén Timoti témorangérwén. Yátmé témorwén Ju amaf a efalo yátogh ár, wénde yárefé témorwén Grikmén ár.

² Efalo yátogh ár mer si korayawét Timotienemén Listran a Ikoniummén.

³ Fol ménde témorwén yémafé álighét, féyo yémo ghéngan yanfai ménamén Ju árfenemén efe tamorangérwén yéné yuwon, ménamén fá méinyotio mat tamorwén ndené yárefé témorwén Grikmén ár.

⁴ Yéfene áligh yam kétándmé ámb tesen kétán ámb tesen, yémofem tawawéngsotawét efalo yátogh ár ménát so táitotawét yéné férén árké yéfarotaménd Yesuene muyafé árém a ámb sénko árém Jerusalemén.

⁵ Féyo Yesuene mérén táf káyátotawét muyafé ndimbal mwithayan a kanotawét méinyotio efghon.

Folene ghékéf waingégh Makedonia ároenemén

⁶ Fol yánjo mérnafé tayotau yéné yuwomé Frigia a Galasia, Ngánján Mbémbéram yau eumyoi si waitoghét Esia yuwon.

⁷ Fá engmormén Misia mbandot néngufaryénd, féyo fá ménde tamorwén sái kényawangai Biténiat, wénde Yesuene Mbémbéram yau eumyoi élaughét.

⁸ Féyo yémofem yéngwaindayénd Misia a néngaflayénd kétán Troasot.

⁹ Yéné sémbáran Folém téfandau ghékéf waingéghe Makedoniamén ár takayongérwén tamnendau fá, “Kénaf Makedonia ndimbal yuwot téfe wáutárg hét.”

¹⁰ Folene ghékéf waingégh fandagh soramé, yénd wékeye káfrendawém álighét kétán Makedoniat. Ménamén mat náyátóyém ndené Ngánjánam yénmanmoi yénd mer si waitoghét kétán yéfefaf.

Lidiane awengogh yaufita Filifiyan

¹¹ Yénd ndimbal bouté tényotau Troasta kétán Samotrasét, a ámb efghon néngufaryém Neafolisét.

¹² Kétamé yénd néngwanoyém kétán Filifi, Rom mwithafé yu a limánégh tesen Makedonia ndimbal yuwot. Kété yénmorangérmén tárfár efogh.

¹³ Ámb Safatan yénd néngtoryém tesen sésafneta kétán wanjet, yéné mwithafé Ngánjánafé orayégh sifayé kété so yém. Yénd námnyóyém a si yérnyayém yéné amafafefaf efe nénáumendayénd kété.

¹⁴ Ámb amaf efe káyáretau yáne yétkwén Lidia, efe témorwén Tayatira tesenmén. Yémon ndéndák ngarot sáláme faian yékmai a fá témorwén Ngánjánene wáwefnogh amaf. Yuram yasawéryéng yáne tikéf áyárg hét kétán Folene sifaf.

¹⁵ Amaf a yáne mérén ewalitotam, yéné so-ramé amafom yénumyoi yánjo méngot. Amafom témndangé, “Njam fém nemnati ndené yénd wém efalo yátogh ár Yurane kénjún, kénaflangi tane méngon so emor.” Féyo amafom yénmamnendai yénd, féyo yénd kété yénmorangérmén.

Fol a Sailes kwéfkwéf méngot elaweyayénd

¹⁶ Ámb káye yénd ténngrwén Ngánjánafé orayégh sifayat, yénd yénfangeyai faiofnar ásáfogh mérsom efe yaufi mbérbéroene waftaye korayau soramé yumén. Yémon tawinjotau ndimbal mani árfe también ménamén korayau soramé yumén. Yémon tawarametau mani yánjo wanjengégh téfnarat.

¹⁷ Yéné mérsom Fol a yénd yénmaitoyéng ndené keyafé, “Yéné ár fem Minde Tukén Ngánjánene faiofnar ásáfogh ár, emofem ewafrotat end féfe wanjarg hét.”

¹⁸ Mérés ménj mé tényangérmén tárfár efogh yéné sian. Kerkeran Fol nékwafé náindam nawengoi a témndangé mbérbér, “Yesu Kerisoene yétkwénan fém kétor yá también!” Táf fété mbérbéram mérés yéfrangoi.

¹⁹ Njam faiofnar ásáfogh mérésone yuram yáyámngoyénd ndené mani winjo end té nefo,

yémofem Fol a Sailes ngi ewafngeyayénd taroghwét fá marat sifayamé kótán sénko árfefaf.

²⁰ Yémofem enémnjéménd yéné yumén gafanane sáfrére a norayayénd, “Yéné ár sere Jumén, yémofem ár mwithayan ewanjmengét,

²¹ yémofem ár ewatamet fénaté si yéné mbarkánd yau árké nérete téfe Rom áret wafroghét.”

²² Ár mérén nafghayénd Fol a Sailes yéfe ngiot, a yéné ndimbal yumén mogh árfene wáfáregghan so yéfe sáláme tawaftéarwét a tafmowét.

²³ Féyo yaufi fémogh efmoménd, a fá ewiménd kótán kwéfkwéf méngot, a yéné sifayé wanjengégh ár yémndayénd merkéraye wanjengéghét.

²⁴ Njam fá náyarai wáfaregh si, yémon ewárbneyai sómbio ár a ewangseyayénd wéne yéfe ghambér.

²⁵ Sémbár néndkéfan Fol a Sailes Ngánjánjafé korayawét a wagh kermangwét Ngánjánefaf, a ámb ár kwéfkwéf méngon talawangérwén táyarwét waghan.

²⁶ Sunsune ndimbal sokrereyam kwéfkwéf méngo sérasér esámbnetam. Táf fété méinyotio kwéfkwéf méngo sésafne kasaunawét, a méinyotio árfene sein naferyénd.

²⁷ Kwéfkwéf méngo wanjengégh ár nanoi, a njam néngretai kwéfkwéf méngo sésafne sauréghkaf tamorwén, fá witmafé sénté naifaye akunyéghét féf nufngoi krotio ménamén fá kéma kemnau nde kwéfkwéf méngo ár kar té nétoryénd.

²⁸ Wénde Fol nutnai, “Yau nawaghna fémyo! Yénd méinyotio yéna mé yéném!”

²⁹ Kwéfwéfwé méngo wanjengégh ár néngutnai kwayaghat a soramé ewawanayénd kwayaghé, néngénngoi kwéfwéfwé méngo kénjút a nénguyai ngerngerafé Fol a Sailesfene sáfrére.

³⁰ Féyo yémon enutoreyai kénjúta a emotangeyai, “Ndimbal, yéndon némé so yafrotan awanjarghét?”

³¹ Yémofem yawangeyayénd, “Yuré Yesu efalo tiyáto, a táf fém so kawanjar fene mérnafé.”

³² Féyo fá kafrowét Yurane si yáfaf a méinyotio ámb árfefaf yáne méngon.

³³ Yéné sémbáranyo kwéfwéfwé méngo wanjengégh árom emnjéméng a yéfene fénend tawaumbarwéng; féyo táf fété fá yánjo mérnafayo nuan ewalitoménd.

³⁴ Kwéfwéfwé méngo wanjengégh árom emnjéméng yáne méngot a ewémnjeyai nenet; fá áuwégham yafoi ménamén yémon Ngánján efalo yiyátoi yánjo méinyotio mérnafé.

³⁵ Njam akw yéfauwéryéng, Rom mogh árém ewáfáretayénd yéfene ásfáogh ár kwéfwéfwé méngo wanjengégh ároefaf: “Tautorend yéné ár nguwanend.”

³⁶ Kwéfwéfwé méngo wanjengégh árom taufrongé Fole, “Rom mogh árém nénorayangi ndené fém a Sailes so tautorend. Sénonjo fémofem yéné sifayé téfrangend kuwanend krufráte.”

³⁷ Wénde Folém korayangé ásfáogh árfefaf: “Yémofem yénd ténsémét marataye moghofnar yuwon, ndemamén yénd yénre Rom yumén ár, a yénmiméng kwéfwéfwé méngo kénjút. Sénonjo yénd yémofem métare yénmutorend? Yau! Fá fáyo táf kénaflangi a téngémnjend yénd.”

³⁸ Ásáfogh árém njam ewaufroyénd Rom mogh árfet ndené Fol a Sailes tárwén Rom yumén ár, fá férféram ewifoi.

³⁹ Fá nénaflayénd yéfefaf ghérghérsisé siot a enémnjeyayénd kétándmé kwéfkwéf méngota, ewamnendangeyayénd tesen frangoghét.

⁴⁰ Soramé Fol a Sailes néntoreyayénd kwéfkwéf méngota, fá néngwaneyayénd Lidiane méngot, ánde nafángoyénd efalo yátogh árfé tawawéngsowét fá. Féyo yémofem tát efrangeyayénd.

17

Fol a Sailesfem mer si taitowét Tesalonika kénjún

¹ Njam Fol yáne fútarfé nawaindayénd Amfifolis a Afoloniamé, fá enmormén Tesalonikat, kété témorwén Ju árfene áumengégh méngo.

² Yáne túmén yam témorwén, Fol téngmorwén Ju árfene áumengégh méngo kénjút, a nambio Safat efghon yémon yérnyai warunyégh árfé,

³ a Buk si tawawafenau ndené Keriso tékrátan so yém a kérta kanongé. Fá norayai, “Yéné Yesu siyém Keriso yéndon endenemén yaitotan féfeyot.”

⁴ Ámb Ju árém efalo yiyátoyénd a nufnyayénd Fol a Sailesfefaf. Kété tamorwén tárfár Téndo ár Ngánján férférafé a tárfár sénko amaf.

⁵ Wénde ámb Ju ár kawaramnjawét, yénémamén yémofem eumendayénd kérté wafrogh ár mérén marat sifayan, awifarégh yérnyayénd tesenan. Fá néngenngoyénd Jasonene méngot Fol a Sailes yéfe ronjaghét a wasroghét ár mérénfaf.

⁶ Wénde njam yémofem yau ewinjeyayénd Fol a Sailes, yémofem Jason a ámb efalo yátogh ár tesenmén tawafaretawét gafanane sáfrére, yéné keyafé, “Yéné ár fem emofem yéfunat kérté méinyotio mband maratan sénonjo yéna em,

⁷ a Jasoném eumyoi fá yáne méngot. Fá fem emofem méinyotio Rom tuk warsagh ár Kaisarene nák erafnat ndené siafé Yesu siyém ámb warsagh ár.”

⁸ Njam fá náyárayénd yéné si, ár mérén a tesenmén gafana fá nékw nawerayénd.

⁹ Féyo yémofem fai ewafrotaménd Jason a ámb efalo yátogh ár utorghét.

Fol a Sailesfem mer si taitowét Bereya kénjún

¹⁰ Yéné sémbárayo, ámb efalo yátogh áré m engwatembeyayénd Fol a Sailes Bereya tesenot. Ufarghan Fol a Sailes, fá néngwaneyayénd Ju árfene áumengégh méngot.

¹¹ Ménamén Bereyamén Ju ár tamorwén minde mer ár, yéfene wafroghyamam ewaindayéng Tesalonika yumén ár, yémofem yumyoyénd si áuwéghafé a tafénmetawét Buk si túmén efghon téfandawét némé Fol efalo korayau.

¹² Tárfár Ju áré m efalo yiyátoyénd si a ámb ndimbal yétkwén amafam a ámb Grikmén áré m.

¹³ Njam Ju ár mat náyátoyénd Tesalonika kénjún ndené Folém táitotau Ngánjánene si Bereyan, ámb ár wéi kétán néngwanoyénd a amrorégh yérnyayénd ár mérén tawanjmetawét.

¹⁴ Táf fété efalo yátogh áré m Fol yáfáretaménd arakaf tambén, wénde Saileséf Timotifé tamorarwén Bereyan.

¹⁵ Njam yéné árém yénémnjaménd Fol Atenét, Fol norayai yéfefaf ndené, “Sailes a Timoti tafaf táf enre wékeye.” Féyo táf néngwanoyénd.

Folém mer si táitotau Aten kénjún

¹⁶ Njam Fol kawanjetau yéfeyot Sailes a Timoti Aten tesenan, fá áuwéghofnar témorwén ménamén yinjoi yéné tesen mewang afoghare.

¹⁷ Yémon éwigh yérnyai yémafé Ju árfene áumengégh méngon Ju ár a Ngánján férférafé Téndó ár. Fá wéi táf téngmorwén marat sifayat méinyotio efghon a ár kété tamndetau.

¹⁸ Mérén tárwén sómbio, ámb Efikuria mérén a ámb Stoik mérén ndimbal matyamafé ár éwigh yérnyayénd Folfé. Ámb kamotangi, “Némé siot yéné waréwaré nufngo?” Ámb korayangi, “Fá mété noraya ámb ngánjánmén.” Fá korayawét yéné si ménamén Folém táitotau mer si Yesuenemén a yáne anoghmén.

¹⁹ Yémofem yéngwasroyénd fá sénko árfene áumengégh sifayé yétkwén Areyofagus, ánde yémofem fá témndetawét, “Féyotaro fémo so ténmaufro matot némé totér watamegh fémo yaitote?

²⁰ Fémon téfe yénérse fénataye watamegh náyáretam, a yénd ménde yéném mat sái káyátongém némé yáne fífi yém.”

²¹ (Méinyotio Atenmén ár a ámb yuta ár efe tamorangérwén kété efogh tifotawét ámnjoghanro wénde korayawét a káyáretawét soramamén siot)

²² Féyo Fol nokayoi sénko árfene áumengégh sifayé yétkwén Areyofagus a tamndangé,

“Atenmén ár! Yéndon tawafandan fémofem ewáwefnotati tárfár ngánjánafet mindefifi.

²³ Ménamén yénd njam karendan táf kor ewawinjon féfene wáwefnogh rokar. Yéndon tawafandan kitarékitaré yéné yétkwénafé: Kétán Mat Yátoghofnar Ngánján. Fém mat yau em némayoe fémofem yáwefnotati, sénonjo yéndon so ewaufrotan féfeyot yánemén.

²⁴ “Ngánján emo yafrotam mband marat a méinyotio rokar yéné kénjún. Ménamén yémo elimnde méinyotio rokar njafaran a mbandan, fá yau yémor ár ngángé raméghmén wáwefnogh méngon.

²⁵ A fá yau náronje yéné rokarot árém árké ewafrotat yáyot, ménamén fá fáyo méinyotio árfene ghérsé ramégh ár yém a méinyotio rokar kés.

²⁶ Rényéghan Ngánjánam yafrotam ámbiro ár, Yá también Ngánjánam ewafrotam méinyotio ár méréne efe sénonjo emorang méinyotio mband maratan. A yémon wéi mwighé yéfaronam ánde fénatayero ár méréne so emor a nderé teke fá so emor.

²⁷ Ngánján ménde yém árém sái yéronjat. Ménamén fá yau nayu yém téfeta, féyo yémofem mété táf yéronjat fá a tinjongi.

²⁸ 'Ménamén yáne waftayan yénd ghérsé yénmor a nimndam a naketam.' Ndenanit féfenjo ár efe mat em férénafene fifi, fá norayat ndenanit, 'Yénd yéném yáne ambumtértér.'

²⁹ “Ménamén yénd Ngánjánene ambumtértér kés yéném, yénd yau so nemnam ndené árém so ewafrotat Ngánján kétamé gol o silfé o wím yéfenjo matyame.

30 Tándái ár njam yau mat tamorwén némé Ngánján ménde témorwén yéfefaf wafroghét, Ngánjánam yau kértayan tákmangai ménamén yéfene matyam yau, wénde sénonjo Ngánjánam emndete méinyotio ár méinyotio yuwomé yaufita awengoghét.

31 Efogh té yaferyéng njam mband so moghan tékmangé. Yémo té yékafai ár emo so moghan ténékmangé mbarkánde. Ngánjánam té yuyafoi yéné ár, efe Ngánjánam té yékafai ménát sái emota mband marat, yémo so moghan tékmangé mband marat ménamén Ngánjánam yanoi kérta.”

32 Njam fá náyárayénd ároene kér anoghmén si, ámb árém turtawét, wénde ámb korayawét, “Yénd ménde yéném fém sái kor koraya téfefaf yéné si téfén.”

33 Yéné áumengégh soramé Folém efrangoi.

34 Ámb ár namndayénd Folene waitogh ár a efalo yiyátóyénd. Yéfene kénjún tafnyangérwén Dionisus, efe témorwén Areyofagus mérénmén, ndenáyo amaf yétkwén Damaris, a ámb ár kés.

18

Folém mer si táitotau Korint kénjún

1 Yéné soramé, Folém yéfrangoi Aten tesen a néngwanói Korint tesenot.

2 Kété yémon yéfángoi Ju ár yétkwén Akwila Fontusmén. Fá yénmormén kétándmé Italia yánjo amafafé yétkwén Frisila, ménamén Rom tuk warsagh ár Kaisar Klaudiasém emndai “Fém Ju ár, fémofem so téfrangongi Rom.” Fol néngaflai Akwila a Frisila fandaghét,

³ a ménamén Fol témorwén farai méngo ramégh ár ndené fá kés tamorwén, Fol námnyoyéng a kásáfotawét yémafé.

⁴ Méinyotio Safatan Folfem taruindawét Ju árfene áumengégh méngon, ménát sái tikéf áfrat táyátongayénd Ju ár a Téndo ár.

⁵ Njam Sailes a Timoti nufareyayénd kétándmé Makedoniata, yéna Folém yéta Ju ár matot taram-etau ndené Yesu siyém Keriso.

⁶ Wénde Ju árém tékarotawét Fol a yaufi si témndetawét. Féyo yénémamén yémon ngwérméng yétnendai yánjo sáláméta a tamndangé fá, “Njam Ngánjánam tékratan tákmangé, so yém féfenjo téfnan, yau so yém tane téfén. Yénd nawafenan féfefaf yénd yau kérté so wém. Yénandmé yénd so kuwanon sénonjo Téndo árfefaf.”

⁷ Féyo Folém yéngéfrangoi Ju árfene áumengégh méngo a néngaflai kaka méngot, Taitus Jéstusene méngot efe témorwén Ngánján wáwefnogh ár.

⁸ Krisfus, Ju árfene áumengégh méngo limánégh ár, a yánjo mérnám Yuré efalo yiyátoyénd a tárfár Korintmén ár efe káyáretawét, efalo yiyátoyénd a nuwan ewalitotam.

⁹ Ámb sémbáran Yuré norayai Folefaf ghékéf waingégh kénjún, “Yau férfér ném, sian miya néngém, yau métar ném a nékmbó.

¹⁰ Ménamén yénd fémafé yénre, a emo yau so nékmbote a némasérmbote fém, ménamén tane tárfár ár em yéné tesenan.”

¹¹ Yéné téfnan Fol yémorangérmén Korintén ámbiro yunjéf ámb yunjéf rér yéramai fá tawatametau Ngánjánene si.

12 Njam Galio témorwén gafana Akaya ndimbal yumén, ámb Ju ár nafghayénd Fole kékmbohghét a yénmasroyénd moghét.

13 Yémofem yémndayénd, “Yéné árom elimnde ár Ngánján wáwefnoghét yéné ende téfene nákeráfne.”

14 Fol siotro témorwén, Galio norayai Ju árfefaf, “Fém Ju ár njam nawatarnati yéné kértamén tayot mer nérete, fém so eyáretan sian.

15 Wénde yéna ewafnyang ámogh ménamén orayaghmén a yétkwénmén a féfenjo nákmén, táfrendangi yéné yam fémoemyo. Yénd yau so yéna wém féfene moghan yéné yammén.”

16 Féyo yémon engéutoryéng moghta.

17 Féyo méinyotioyam yerayénd Sostenes Ju árfene áumengégh méngo limánégh ároefaf ngi yafngoi mogh méngo safén. Wénde Galiom yau kemnau yénémamén.

Frisila, Akwila a Afolos

18 Fol yémorangérmén Korintén tárfár efogh. Féyo yémon engéfrangoi fútaréf kété, a nuwanoyénd yémafé Frisila a yánjar Akwila. Fá néngwanoyénd kétán Senséri. Kété Fol séf natértam ménamén yane unyéghofnar simén Ngánjánefaf. Fá ndimbal bouté néngwanoyénd Siria yuwot.

19 Fá nékmboyénd Efesos tesenan, Folém efrangeyai Frisila a Akwila. Fá yambia néngwanoi Ju árfene áumengégh méngot a tarundawét Ju árfé.

20 Njam yémofem yaunendayénd ámb efogh ámnjoghét yémafé, yémon yékenai.

21 Wénde njam Folém engéfrangoi, yémon unyéghofnar si emndai, “Yénd so kénangon

Ngánjánene méndeyan.” Féyo yémon yéfrangoi Efesos a mé tanmorwén Kaisariat.

²² Njam fá nufaryéng Kaisaria yuwot, fá néngwanoi Jerusalemét a áuwégh si ewaramai Yesuene mérnat, a néngangoi kétán Antiok yuwot.

²³ Ámb efogh ámnjogh soramé, Antiokta kétamé Fol néngwanoi yéné yuwomé karendau Galasia yu a Frigia yu, muyé tawarametau méinyotio waitogh árét.

²⁴ Jumén ár yétkwén Afolos Aleksandria yumén yénmormén Efesos. Fá témorwén Buk si matyamafé.

²⁵ Fá yatametaménd Yurane ende, korayau tikéf fésafé a tawatametau Yesuenemén merkéráye, wénde fá mat témorwén Jonene nu walitoghménro.

²⁶ Yémon si yafngoi férférofnaye Ju árfene áumengégh méngo kénjún. Njam Frisila a Akwilafem yiyáreyayénd fá, yémofem yumyeyayénd kétán yéfenjo méngot a tawaferwét Afolose mbarkánde Ngánjánene end.

²⁷ Njam Afolos ménde témorwén Akaya ndimbal yuwot álighét, fútarém yawéngsotaménd fá a yéfarotaménd férén waitogh árfefaf Akaya ndimbal yuwon yá umyoghét. Yáne ufarghan, fá náyátoi ndimbal wáutárégh yéfeyot emofem efalo yiyátóyénd ménaye Ngánjánene ngaráme.

²⁸ Fá kéwitawét marataye Ju árfé, yémon yéta safét tawakmetau Buk sita ndené Yesu témorwén Keriso.

19

Fol korayau kété Efesosén Yesuenemén

¹ Njam Afolos témorwén Korint tesenan, Fol tiotau mband tunamé kétán Efesos tesen néngufaryéng. Kété yémon ewinjoi ámb waitogh ár

² a yémon emotai, “Fémofem Ngánján Mbérmber té yanayénd njam fémofem efalo yiyátoyénd Yesu?”

Yémofem yawangoyénd, “Yau, yénd yau náyárayém ndené yéna yém Ngánján Mbérmber.”

³ Féyo Folém emotai, “Endene walitogh fémofem yanayénd?”

Yémofem yawangoyénd, “Jonene nu walitogh.”

⁴ Folém norayai, “Jonene nu walitogh yémormén yaufita awengoghét. Joném tamndetau ár efalo yátoghét Yesu efe so yéném yá soramé.”

⁵ Yéné si áyárgan, Folém ewalitotam Yuré Yesuene yétkwénan.

⁶ Njam Folém ngángé efayoi yéfefaf, Ngánján Mbérmber táf yénmormén yéfefaf, a ámb sie korayawét a táitotawét Ngánjánene si.

⁷ Kété mété tamorwén 12 ár.

⁸ Fol nénglawai Ju árfene áumengégh méngot a férférofnar korayau kété nambio ghérare. Yémo taruindau yémáfé a yéta taméindau ménát sái efalo tiyátongayénd Ngánján limánéghmén.

⁹ Wénde ámb ár namndayénd tikéf táikér; fá kakenawét efalo yátoghét a marataye yaufi si korayawét Ngánjánene endmén. Féyo yéné yammén Folém efrangoi fá. Yémon engwasroi waitogh árfé téngwaruindawét si méinyotio efghon yétkwén Taranusoene watamegh méngon.

¹⁰ Fá yérsam sómbio yunjéf sian, féyo méinyotio Ju ár a Téndo ár Esia kénjún efe tamorwén náyaráyénd Yurane si.

¹¹ Ngánjánam yéramai Fole wafté sélngwélafé ásáfoghét.

¹² Áré muku o sáláme Folém árké tiyánjangai tafayotawét enjne téfnárefaf, táf mer káyátotawét a yaufi mbérmber kitérmbotawét.

¹³ Ámb Ju ár nuwanoyénd yéta yaufi mbérmber tawifnawét Yuré Yesuene yétkwénan fá efe yaufi mbérmberam tawasérmbotau. Ámb áré norayai, “Yesuene yétkwénan, endenemén Folém yaitote, yéndo némndetan, 'Kéntor.'”

¹⁴ Jumén limánégh ghéngén wárogh ár Skefane sefen ambumam yéné ásáfogh tafrotawét.

¹⁵ Ámb efghon yaufi mbérmberam ewawangoi yéfe, “Yénd mat wém Yesu a yénd mat wém Folenemén, wénde fém efe em?”

¹⁶ Féyo yéné yaufi mbérmberafé ár néngatnam yéfefaf a ewifnai méinyotio tásmetau. Fá méngota néngenngoyénd firo kérsawét férkafé.

¹⁷ Kété Efesosén njam Ju ár a Téndo áré náyaráyénd yénémamén, fá férfér tamorwén, yémofem tuwetawét Yuré Yesuene yétkwén.

¹⁸ Tárfár efe efalo yátogh ár náyátoyénd afrogh nufngoyénd yéfenjo yaufi wafroghmén.

¹⁹ Ámb ár efe kotametawét ghar yémofem tanérsawét yéfenjo ghar buk a tawarotawét maratan. Njam yémofem taftawét árfene bukmén fai kétán narsam tárfár milion kinat.

²⁰ Féyo táf Yurane si marat káyátotau a kamndetau waftafé.

21 Méinyotio yéné yam njam kufrotau soramé, Folém mwighé yaitotam yafoghét Makedonia a Akaya a Jerusalemét. Fol norayai, “Yénandmé yénd so kuwanon kétán Rom.”

22 Féyo yémon ewáfáreméng yáne sómbio wáutárégh ár, Timoti a Erastus, kétán Makedoniat, wénde fá mé témorangérwén Esian.

Kérté Efesos kénjún

23 Yéné efghon Efesos yuwon kérté yéfunayénd Ngánjánene Endmén.

24 Kété témorwén ár yétkwén Demetrios, emo tawafrotau silfé wáwefnogh méngo Artemis mewangoe. Fá efe kásáfotawét yémofem tawinjotawét tárfár mani.

25 Demetriosém eumendai yánjo ásáfogh ár a tamndangé, “Fútaréf, káyárange, fém mat em yéndfem tawinjotam tárfár mani yéné ásáfoghmén.

26 Fémofem té yinjongi a yáyamngongi ndernáye Folém áfrat yényátote a ámb watameghe tárfár ár elimnde Efesos tesenan a méinyotio Esia yuwomé. Yémon noraye ndené ár wafroghmén ngánján yau em ngánján.

27 Yéné yam siyém áuwéghofnar yém ménamén téfene mani winjogh end so kefongé. Ndenéyameyo ndimbal amaf ngánján Atemisene wáwefnogh méngo so kamndangé fifiofnar, endeyot táwefnotat Esia a mband maratan. Árem yau so nemnat ndené amaf ngánján Atemis siyém ngánján.”

28 Njam fá náyárayénd yéné si, fá nékw tamorwén a ke kutnawét ndené siafé, “Ndimbal ngánján amaf siyém Atemis Efesosén.”

29 Ndimbal tesen nufnyai a ke kutnawét ménamén ámbiro mwithayan tamorwén. Áréw ewanetangeyayénd Gayus a Aristakus, Folene arengégh fútaréf kétamé Makedonia yuta, a áréw tawafarewét kétán áumengégh sífayat.

30 Fol ménde témorwén álighét áumengégh sífayat, wénde waitogh áréw yau yéngéumyoyénd kétán álighét.

31 Ámb gafanane ásfogh ár efe tamorwén Folene fútar, sí wékeye yénmawatembayénd yau álighét kétán áumengégh sífayat.

32 Ár mérén kéwérsotawét ménamén fénatayero ke kutnawét. Tárfár ár yau mat tamorwén némamén fá kété tamorwén.

33 Ju áréw yéngwáfáretayénd Aleksenda yéfefaf siot. Yémon áréw ngángaye ewaunyai métar ekm-boghét. Fá ménde témorwén ménát sái tamndangai fá ndené Ju ár yau kéré yéfunayénd.

34 Wénde njam yémofem yáyámngoyénd nde fá témorwén Ju ár, fá kutnawét sómbio efoghféneféne ndené keyafé, “Ndimbal yém Atemis Efesosmén!”

35 Tesenmén gafanane ásfogh árom ekmboi a norayai, “Efesosmén ár, fém mat em ndené Efesos tesen siyém wanjengégh ár ndimbal amaf ngánján Artamisene wáwefnogh méngo a yéné amafoene sáf mbanmban árké néneworyéng njafarta.

36 Efe yau so korayangé fá yau nénui njafarta. Fém métar. Némé yau yafrotati namname.

37 Fémofem yéné ár tánémnjati yéan, yémofem yau yaufi sí korayat téfene ngánjánefaf a yau némdafi oroe tarsat téfene ngánjánene wáwefnogh méngota.

³⁸ Féyo njam Demetrios a yáne ásáfogh árfé kérté ewam, mogh siyém saurégghkaf yém a yéna em mogh ár. Féyotaro fá so norayat yéné yammén.

³⁹ Njam kérté mé em, so tanwanangi kétán moghfaf.

⁴⁰ A féyo mat ayéném yéné, ndené njam sénko ár káyárange némé yéndfem tafrotam sénonjo, yémofem mété yénémndetat ndimbal kérté funaghmén. Yéndfem yéné tafrotam fifiofnar, féyo némé yénd so norayam njam yénd yénmotat yénémamén.”

⁴¹ Féyo yéné si soramé, yémon ár ewáfárnayéng.

20

Fol tiyotau Makedonia a Grik yuwomé

¹ Njam tesenan sarake nefoi, Fol néngwanoi kétán waitogh árfefaf, a tawawéngsotau yéfe. Féyo fá emndayéng “Yao” a táf néwanoi Makedonia yuwot.

² Fá ngrendau yéné yuwomé, ngorayau tárfár wawéngsogh si árfefaf soramé Fol néngufaryéng Grik yuwot,

³ kété fá yémorangérmén nambio ghérare. Féyo mwithé yaitotam Siria yuwot angoghét ndimbal boute, wénde fá náyarai ndené ámb Ju árem yá ngiot mwithé táitotawét. Féyo yémon mwithé yaitotam tunamé angoghét Makedoniamé.

⁴ Sofata Firusene ambum kétándmamén Bereya yumén, Aristakus a Sekundus kétándmamén Tesalonika yumén, Gaius kétándmamén Derbe yumén, Timoti ndenýameyo, Tukikus a Trofimus

kétándmamén Esia marat yumén yémafé Folfé tayotau.

⁵ Yéné ár engmormén frondeyo ténmanjetawét yénd Troas tesenan.

⁶ Wénde yénd ndimbal bouté ténngmorwén kétamé Filifi tesenta Minaghofnar flawé téménd soramé. Ámb 5 efogh soramé yénd nufnyayém kété Troas tesenan, ánde yénd yémorangérmén sefen efogh.

Yutikus kérta nanoi Troas tesenan

⁷ Sande efghon yénd yénngmormén mérne ménát féscaf flawé nénet. Folém korayau árfefaf a sian mé téngmorwén kétánótio sémbár néndkf, ménamén ámb efghon álighét karametawét.

⁸ Yéné méngo kénjún kété kánetawét tárfár kwayaghé ánde yénd káumendawém.

⁹ Kété ámb totér ár yétkwén Yutikus témorangérwén mbormbor sésafneyan, njamandio Fol mé korayau teke, Yutikus kémégham térametau. Kerkeran, fá kémégh nakmai nambio kitaré satayan kétándmé nénuyai mbandot. Yémofem yékafayénd kérwén.

¹⁰ Fol néngeworyéng yuwot, néngáwefnoi ngángé efayoi yáfaf. Féyo Folém tamndangé, “Yau mámé mwighe em, fá mé ghérsé yém!”

¹¹ Féyo Fol wéikor néngarmboi tukét, a ténetau féscaf flawé. Fol mé korayau kétánótio akw yéfawéryéng soramé yémo efrangoi.

¹² Árém totér ár yéngwanayénd méngot a yéfeyot ndimbal áuwéghafé témorwén ménamén kérta nanoi.

Folfé nafángoyénd Efesos sénko árfé

¹³ Fol té norayai ndené yémo so ténfángongai kété Asosén, ménamén fá tiyotau álighe. Féyo fronde yénd nénguwanoyém Boutfaf a ngérsawém kété Asos tesenot. Kété yénd ménde ténmormén sái téfángongayém fá a téngwanangayém bout.

¹⁴ Njam yémon yénfángoyéng Asosén, yéndfem fá yéngwaflayém a néngwanoyém Mitilan tesenot.

¹⁵ Ámb efghon yéndfem yéfrangoyém yéné a néngwanoyém ndimbal boute kété Kios tesenot. Yéné efogh soramé wéi néngurtoyém Samos tesenot, sómbio efogh soramé néngufaryém Miletus tesenot.

¹⁶ Fol yau ménde témorwén ménát sái témorangérwén Esia marat yuwon, féyo mwighe yéfaronam yau so kékmbongai Efesosén. Ménamén fá ménde témorwén wékeye ufarghét Jerusalemét wafarogh téménd yétkwén Fentikost

¹⁷ Kétándmé Miletus tesenta, Folém si yatembai kété Efesos yumén Yesuene mérén sénko áré álighét yémafé siot.

¹⁸ Njam sénko ár nufaryénd, Fol norayai yéfefaf, “Fém mat em ndernáye yénd kásáfotan féfé kénjún kéténdmayo frondefifi efghon yénd njam nufaryén Esia marat yuwon.

¹⁹ Yénd kásáfotan ndimbal yuwan mwighe a yengamafé. Yénd tékrátan kawamarotan ménamén Ju áré ngiot kwérametawét.

²⁰ Fém mat em ndené yénd yau féfér kwém si waitoghét árkéméné féfé wáutárghafé tém wénde tawatametawén fém marataye méinyotio méngomé.

²¹ Yéndon táitotawén si yéfé Ju ár a Grikmén áré ménát fá so nawengotat yaufita Ngánjánefaf

a efalo so yiyátotat téfene Yuré Yesu.

²² “Sénonjo Ngánján Mbérbéroene sian, yénd so kuwanon Jerusalemét, mat yau wém némé yam so nufrote kété tafaf.

²³ Wénde yénd yénaro mat wém méinyotio tesenan Ngánján Mbérbéram waufrote ndené Jerusalemén árém so kwényawangi yénd kwékwéf méngon a yénd so tékratan kwékmangi.

²⁴ Wénde tane fifie ghérsé siyém fifiofnar yém, wénde yéné fifiyafé tafaf yém: ndené yéndo so tifon wérse Yuré Yesum árké waramai, mer si waitogh ásáfoghét Ngánjánene ngárámmén

²⁵ “Yénd mat wém féfefafmé té karendan Ngánján limánéghmén si táitotan. Wénde sénonjo yénd mat wém ndené fémfem yau so wéikor kwinjongi.

²⁶ Yénémamén sénonjo yénd sotafé si norayan. Njam fém ámb kér ném Yesu efalo yátoghofnar, fémfem yau so kwéfayongi yénd yénémamén.

²⁷ Yénd yau férfér kwém méinyotio Ngánjánene ménde waitoghét féfefaf.

²⁸ Fém kor nawarawenati fémyo a méinyotio Yesuene mérén árké Ngánján Mbérbéram té ewaferyéng ár wanjengét. Ngánjánene Yesuene mérén wanjengégh ár aem, yémon yánjo férke té yénmanai.

²⁹ Yénd ndené mat wém, yénd njam kuwanon munjan ághé so kufarngi féfene kénjúnyo a yau so ewarawenat wénde so esmetat krot.

³⁰ Yénémamén féfenjo mérén kénjúmén ár so kénokayongi a elimndat efalo yátogh ár ménát so ewaitotat yéfene unyégh watamegh.

³¹ Aya kor fém nawarawenati! Té nawafarotati ndené nambio yunjéf yéndon tawawéngsotawén

ekmboghofnar fém ámbiroámbiroe yengamafé méinyotio efogh a sémbár.

³² “Yénémamén sénonjo yéndon ewatetan fém kétán Ngánjánefaf a kétán ngárám sifaf, árké siam fém so ewanote a efrende méinyotio efe té efaloi yandio.

³³ Yéndon yau féfene sáláme o mani mwithaye takwnan tayot.

³⁴ Fém méinyo mat em ndené yénd tanjo ngángaye kásáfotawén tanjo sálámet a maniot a ndenýameyo tane fútarat.

³⁵ Yéné ende yéndo té tawaufotat ndernáye fém so emor. Fém so násáfotati táikrataye ménát yauyau ár so ewáutánati, so nawafarotam Yuré Yesuene si fá árké korayau: 'Ramégh ároene áuwégham yáinde yáne áuwégh emo rokar tanangé.”

³⁶ Njam Folém si ewifoi, fá méinyotio budme neitaménd Ngánjánafé orayéghét.

³⁷ Féyo táf yémofem yengamafé yambnayénd a Fol tésnétawét.

³⁸ Fá áuwéghofnar tamorwén ménamén Fol árké norayai ndené ámb káye tane sáf yau so kor yéfandati. Féyo yémofem engémnjoyénd ndimbal boutfaf.

21

Fol nuwanoi Jerusalemét

¹ Yéndfem yao si engwaramayém yéfeyot, yéné soramé yénd boutan nénguflayém a tényotau kétán Kos férot. Ámb efghon yénd nénguflayém kétán Rodas férot a kétándmé kétán Fatara yuwot.

² Yéndfem ndimbal bout yinjoyém kéférmetau kétán Fonisia yuwot, wéi nénguflayém ténngmorwén.

³ Soramé Saifrus yu yéngwinjoyém, yéngwaindayém náikáita kétán Siria yuwot. Yénd nurtoyém Taire yuwon, kété áré m turtotawét rokar ndimbal boutta.

⁴ Yesuene waitogh ár ewinjoyém kété, yémafé yénmorangérmén sefen efogh. Ngánján Mbérmber waftayan yémofem yémndayénd Fol yau álighét kétán Jerusalemét.

⁵ Efogh njam nawerai frangoghét, yéndfem yéfrangoyém a néngwanoyém boutfá méne méinyotio waitogh ár a yéfene amaf a ambumtértér tesenta. Kété arakaf téndon yénd budme niayém Ngánjánafé korayawém.

⁶ Yao si soramé norayayénd yéfendio, yénd nénguflayém ndimbal boutan, a fá nénangoyénd méngot.

⁷ Yéné soramé yéndfem áligh yéngwasamngoyém kétándmé Taireta a néngamghayém Tolemais tesen. Kété yénd áuwéghafé nawinjoyém fútarafé kété yénmorangérmén ámbiro efogh.

⁸ Ámb efghon yénd néngufaryém Kaisaria tesen a yénmorangérmén Filifene méngon. Yéné Filif siyém si waitogh ár a ámb sefenmén efe yékafayénd ménát kwiré amafat wáutaréghét.

⁹ Yáne awerghofnar méré m tamorwén fo emofem Ngánjánene si táitotawét.

¹⁰ Yénd kété yénmorangérmén tárfár efogh, Ngánjánene mat yátogh ár yétkwén Agabus yénmormén kétándmé Judiata.

11 Téfefaf nénaflai, yémon tékafangé Folene beles. Féyo yémo yánjo ngángé a kafkaf eumbai yéné siafé, “Ngánján Mbérbér norayai, 'Yéné ende Jerusalemén Ju áré m so yumbetat yéné beles yuré a so téramangi Téndo árfene ngángat.”

12 Yénd njam náyárayém yéné si, yénd a ámb ár norayayém Fol, “Fém yau so niota Jerusalemét.”

13 Féyo Folém yénmawangoi, “Némamén fém ye nendati tane tikéf karéfkaré yafrotati? Yénd wém afrengéghkaf umbghét a kérot Jerusalemén Yuré Yesuene yétkwénót.”

14 Yéndfem ndernáye ende yau so áfrat kényátongém, féyo yénd nékmboyém a norayayém, “Yurane méndero so nufrote.”

15 Yéné soramé, yénd nafrendamém a néngwanoyém Jerusalemét.

16 Ámb waitogh ár kétamamén Kaisaria yénngmaitoyénd a yénngémnjoyénd kétán Nasonene méngot ánde yénd so ténmorangérwén kété. Fá témorwén Saifrusmén ár a ámb fronde waitogh ár.

Fol nufaryéng Jerusalemét

17 Njam yénd néngufaryém Jerusalemét, efalo yátogh áré m yénmumyoyénd yénd áuwéghafé.

18 Ámb efghon Fol a ámb ár néngaflayém kétán Jemsefaf, méinyotio sénko ár kété tamorwén.

19 Folém áuwégh si ewaramai a tawaufrotau méinyotio yam némé Ngánjánam tafrotau Téndo árfefaf yáne ásáfoghan.

20 Yémofem njam káyáretawét yéné si, yémofem Ngánján tuwetawét. Féyo yémofem korayangi Folefaf, “Fútar, téfanda nderé tárfár 1,000 Ju áré m

efalo yiyátoyénd, yémofem méinyotio sote mé táitotawét nák.

²¹ Yéné Ju ár té náyarangi fémon némé taitote Ju árfefaf efe tamorangérwén Téndo árfefafmé. Fá ndené kemnawét fémo kar tamndetau, 'Fém yau táf náyáretati Mosesene nákfaf ndenayu. Fémofem yau táf ghéngan enfetati féfene ambumtértér. Fém yau so emor ndené ende Ju ár kés emor.'

²² Némé yéndfem so yafrotam? Fá so káyarangi ndené fém té kéném.

²³ Féyo tafrota némé yéndfem némndetam. Yéna em yéndfé fo Ju efalo yátogh ár emofem unyéghofnar si norayayénd Ngánjánefaf.

²⁴ Tangémnjongi yéné ár wáwefnogh méngot, so ngufnyangi yéfenjo wányányégh téméndfaf a so fai nufrotat ghéngén raméghmén. Yéné soramé yémofem so yéfenjo sénko séf ewérnat. Féyo méinyotio ár mat so em kété siyém efalo si yau yényau afrogh sian fenemén, wénde fém fémyo némor ndernáye nák noraye.

²⁵ Ndenaye téndo efalo yátogh árfenemén, yéndfem téfarotam yéfe téfene mwiché ndené yémofem yau táf enetat mewang njamke, a férék, a férék eréghofnar wérár, ndenýameyo téndo wal."

²⁶ Ámb efghon Foléf engmormén ámb árfé a yémofem yafrotaménd yéné téméndmén yam ndernáye témorwén wányányéghmén. Yéné so-ramé, fá néngwanoi wáwefnogh méngo sifayat a tamndetau ghéngén wárogh ár, "Kétán árké efghot so em sái kénamndangi njúnnjúnofnar yam so ke-fongé, yéndfem so enérsam ghéngén yénat."

Fol yerayénd

²⁷ Njam sefen efogh awaingétro tamorwén, ámb Ju ár kéténdmé enmormén Esia marat yuta Fol yinjoyénd wáwefnogh méngo sifayan. Fá nékwafé naindaménd ár mérén eumendayénd a Fol yerayénd.

²⁸ A fá korayawét ndené, “Israil ár, ténmáutánangi! Yéné ár fiyém emo ewatamete méinyotio ár méinyotio yuwomé téfene ár ewasérbote a téfene nák a yéné wáwefnogh méngo. Yémon enwasroi Grikmén ár wáwefnogh méngot a taghnawét yéné njúnnjúnofnar sifayé.”

²⁹ Méné téfnan fá norayayénd ndené ende ménamén yémofem té ewinjeayénd Tendo ár Trofimú Efesósmén Folfé tesenan a fá nemnayénd ndené Fólém ténémnje wáwefnogh méngot.

³⁰ Méinyotio tesen ár néngenngoyénd wéla end kafemé. Kété Fol yerayénd, yémofem téngroghawét kéténdmé wáwefnogh méngota. Tekofnaye wáwefnogh méngo sésafne emnayénd.

³¹ Yémofem ngiot yafngoyénd Fol njam Rom fiyaré ndimbal sénko árom náyarai ndené méinyotio Jerusalem tesen sarakeyan témorwén.

³² Yémon táf fété ámb fiyaré sénko ár a fiyaré ewerai a néngenngoyénd kéténd ár mérnafefaf. Njam ngi téfnáram yinjoyénd fiyaré ndimbal sénko ár a yáne fiyaré, fá nékmboyénd Fole ngita.

³³ Fiyaré ndimbal sénko ár nénaflai a yerai Fol a ewáfáretai umbghét ménaye sómbio seine. Féyo fá namotai, “Efe fá yém a némé yémo tafrote?”

³⁴ Ámb yéné mérén kénjún kutnawét, yémo tafrotau yéné yam a ámb fénatayam tafrote. Wénde ménamén fá ménjtaye kutnawét minde ke, fiyaré

ndimbal sénko árém efalo si yau yékafai. Féyo yémo emndai, “Téngémnjongi yéné ár kétán fiyarafene sifayat!”

³⁵ Njam Fol raté kaka namndai, ár mérén minde nékwafé nafghetaménd. Yénémamén fiyaram yuyoyénd ménát yambayénd.

³⁶ Ár mérén efe kuwaitotawét ménjtaye mé kutnawét, “Téngésmangi! Téngésmangi!”

Fol korayau ár mérnafefaf

³⁷ Njam Fol ménjághétro témorwén kétán fiyarafene sifayat, yémo témotangé fiyaré ndimbal sénko ár, “Féyotaro yénd so korayangén ámb si fefaf?”

Fiyarafene ndimbal sénko árom yémotai Fol, “O, fém mat ném Grik si?”

³⁸ Fém yéné ném Ijifmén ár emo yérnyai awifarégh nambétio elimai 4,000 fiyaré kétán fanfne sifayat?”

³⁹ Folém yawangoi, “Yau, yénd yau! yénd swém Ju ár, kété náráftamén Tarsus tesenan, árké yém mer marataye matkaf tesen Silisia kénjún. Féyotaro yénd so kwumyo yéné árfefaf siot.”

⁴⁰ Fiyaré ndimbal sénko árom yumyoi siyot, Fol nokayoi ratayan a ekmbói ár. Fá njam métar náýátoyénd, fá korayangé yéfefaf Ibru sie.

22

¹ “Fútaréf a afaf, kénáyárange tane awamarogh sifaf.”

² Njam yémofem yiyárayénd Fol korayau Ibru sie, fá métar namndayénd.

Féyo Folém korayangé,

3 “Yénd swém Ju ár, náráftamén Tarsus tesenan Silisia yuwon, wénde nanotamén Jerusalemén. Wémormén watametaménd afafene náke a Gamaliel siyém tane watamegh ár. Yénd ménde kwémorwén sái tiyáretawén Ngánján merkéráye ndené méinyotio fémo fem sewafrotati sénonjo.

4 Yéndon tásmetawén ár kérotio efe kuwaitotawét yéné Endén, taweretawén ár a amaf a tang-witawén kwéfkwéf méngot.

5 Ghéngén wároggh sénko téfnár a méinyotio Ju sénko árfene áumengégh téfnáram so nafrotat yéné simén efalo yém. Yémofem kwaramangayénd férén Ju árfefaf Damaskos kénjún. Féyo yénd kwéngmorwén kétán yéné ár tánémnjawén ndené fété kwéfkwéf méngo ásfogh ár kétán Jerusalemét kértayan kémghét.

6 “Ámb efogh sotan, njam kaka yéngyátóyén Damaskos, séngwéle njafarmén ndimbal kwayaghayam wélálái yénd.

7 Yénd nuyáyén mbandot a náyárayén kém a norayai tafaf ndené, 'Sol! Sol! Fémo némamén yénd wésmete?'

8 “Yénd namotayén, 'Fém efe ném, Yuré?'

“Yémon ta wawangoi, 'Yénd wém Yesu Najaretmén. Fémo wésmete.'

9 Tane ménam yinjoyénd kwayaghé, wénde yémofem yau yáyámngoyénd yáne kém efe korayau tafaf.

10 “Yéndon yémotayén, 'Némé so yéndon yafrotan, Yuré?'

“Yuram kwémndetau, 'Kokai, kuwano kétán Damaskosét. Kété áréam so kémaufrongé méinyotio fene ásfogh némé so yém.'

11 Tane ménam kwémnjawét Damaskos kénjút, ménamén ndimbal kwayaghayam ghékéf kwéfkwéf wiyátoi.

12 “Ár yétkwén Ananias yénmormén ta fandaghét. Fá témorwén Ngánján wáwefnogh ár a ndimbal kéréye tutémndawét Ju árém efe méinyotio kété tamorangérwén.

13 Fá nokayoi ta kaka korayangé, 'Fútar Sol, kéreta!' Táf fété néretayén yinjoyén Ananias.

14 “Féyo Ananias norayai, 'Téfene ákifene Ngánjánam némafer fém ménát yáne mwighe mat fém so ném a ménát so tinjo mbarkánd ár a náyáreta si yáne mbírbírta.

15 Fém so ném yáne fandagh ár méinyotio árfefaf némé té téfandau a káyáretau.

16 Sénonjo némat fém nawanjete? Kokai, so némálitotat a Ngánján so tawalindangé fene yaufi táf njam Ngánjánafé oraighan ném Kerisoene yétkwénan.'

17 “Yéné soramé yénd néngangoyén Jerusalemét a Ngánjánafé koraiwém wáwefnogh méngon. Yéndon yinjoyén ghékéf waingégh yam

18 a Yuram kwémndetau, 'Wékeye kuwano Jerusalem téfrango ménamén yémofem yau so tumyongi fene afrogh si tanemén.'

19 “Yéndon yawangoyén, 'Yuré, yéné ár mat em tanemén ndené yénd kwiotau tárfár Ju árfene áumengégh méngomé. Yéndon taweretawén kwéfkwéf méngot élaughét a tásmetawén ár emofem efalo kényátotawét fém.

20 Njam árém yésmetaménd Stifen ménamén fá korayau árfefaf fenemén, yénd kété

kwakayongérwén a ámbiro tikéfan ténmorwén yémáfé. Yéndo tawanjetawén yéfene sáláme emofem tésmetawét kérot Stifen.'

²¹ “Féyo Yuré norayai tafaf, 'Kuwano, yéndon so némáfáretan fém nayu yuwot kétéan Téndo árfefaf.’”

Fol naufaryéng yénd swém Rommén ár

²² Ár ménam kor merkéraýe káyáretawét Folefáf kétéanotio njam fá norayai téndo árfenemén. Yémofem kém euyoyénd nékwán a kutnawét, “Yéné ár titémbongi yéné yuta! Fá yau féyotaro yém mé ghérsé sái yém!”

²³ Fá ke kutnawét a tafnendawét yéfenjo sáláme a ngwérméng tétnendawét tukét.

²⁴ Fiyaré ndimbal sénko árém yánjo ár ewáfáretai Fole wasroghét kétéan fiyarafene sifayat. Yémon emndai yánjo ár Fole ngiot. Yéné ende fá ménde témorwén yáne árém so tinjongayénd némamén ár mérén kutnawét Folefáf.

²⁵ Njam fiyaram ngiot yafngoyénd, yémon yémndai fiyaré sénko ár, “Yufi yém Rommén ár ngiot endene yaufi yau yinjongi!”

²⁶ Njam fiyaré sénko ár náýárai yéné si, fá naflai kétéan fiyaré ndimbal sénko ároefaf a yémndai, “Yau yafrota yéné yam yéné árofefaf. Yéné ár siyém Rommén ár.”

²⁷ Fiyaré ndimbal sénko ár néngaflai Folefáf a yémotai, “Kwaufro ta, fém fété ném Rommén ár?”

Folém yawangoi, “A, yénd fété wém.”

²⁸ Féyo fiyaré ndimbal sénko ár norayai, “Yéndo ndimbal mani té ekman so kamndangé Rommén ár.”

Folém yawangoi, “Wénde yénd naráftamén Rommén árot.”

²⁹ Fiyaré efe ngiot a ámoghétro femormén Folefáf, táf fété yau yafrotaménd. Fiyaré ndimbal sénko ár férféram yifoi, ménamén yémon emndai yánjo ár Fole umbghét, wénde Fol témorwén Rommén ár.

Fol yakai Ju sénko árfene áumengégh sáfrére

³⁰ Ámb efghon, fiyaré ndimbal sénko árom téronjau téfén némamén Fol tékarotawét Ju árem. Féyo ámb efghon fiyaré ndimbal sénko árom Folelene sein yaferyéng. Fá wéi emndai limánégh ghéngén wároggh ár a méinyotio Ju sénko ár áumengéghét. Yémon yéngémnjoi Fol a Ju sénko árfene sáfrére nokayoi.

23

¹ Fol néngretai mbarkánde kétán Ju sénko árfene áumengéghfáf a norayai, “Tane fútaréf, yéndon tafrotan tanjo ásáfogh Ngánjánene sénonjo méinyotio mer mwithaye.”

² Féyo Ananias limánégh ghéngén wároggh árom ewáfáretai ár efe kaka tawakayongérwén Folefáf mbírbíran ngiot.

³ Féyo Fol norayai yáfaf, “Ngánjánam so kéntarmangé, fém farun nérete mer wénde kénjún yau! Fém yéné nénámngo ta moghét Mosesene nákafe, wénde fémon yéráfne nák yénaye yénd swésmetati.”

⁴ Efe tawakayongérwén Fole kaka norayayénd, “Fémon yasalite Ngánjánene limánégh ghéngén wároggh ár!”

⁵ Folém ewawangoi, “Fútaréf, yénd yau mat kwémorwén ndené fá siyém limánégh ghéngén wároggh ár. Ménamén si ndené yékai, 'Yaufi si yau norayati féfenjo limánégh ároefaf.’”

⁶ Fol mat náyátoi ndené ámb ár tamorwén Saduki ár a ámb Farasi ár, fá néngutnayéng ár mérnafefaf, “Tane fútaréf, yénd swém Farasi ár, Farasi árfene ambum. Yénd wakayong ufoghamé ménamén tane méghmégh kérta anoghmén.”

⁷ Njam fá norayai yéné si, Farasi ár a Saduki ár nafalayénd a éwigh yérnyayénd.

⁸ Ménamén Saduki ár korayawét ndené kér ár yau so nanotat ghérsat, yémofem efalo yau tiyátotawét ndené njafar si résagh ár a mbérbmber kété em. Wénde Farasi árem efalo tiyátotawét méinyotio yéné yam.

⁹ Yénémamén kété témorwén ndimbal sarake, ámb nákwatamegh ár efe tamorwén Farasi ár tawakayongérwén éwigh nufngoyénd, yémofem norayayénd, “Yéndfem yau yinjongém yéné ároene yaufi, némé mbérbmber o njafar si résagh ár korayat yáfaf?”

¹⁰ Yéné éwigh minde tukén namndai, yénémamén fiyarafene ndimbal sénko ár férféram yifoi ménamén Fol mété téftérnawét árem. Yémon ewáfáretai fiyaré yéngwanayénd Fol yéfenemén wékeye kété fiyarafene sifayat.

¹¹ Yéné sémbáran Yuré nokayoi kaka Folefaf a yémndai, “Férfér yau ném! Ndené fété kés noraye tanemén Jerusalem kénjún, ndeneyameyo tanemén so wéi nafrote kété Romén.”

Yémofem mwighe téfaronawét Fole ngiot

12 Ámb akwan ámb Ju ár náumendayénd a unyégghofnar si norayayénd, “Njamke a nu yau so enetam kétánotio Fol kor yésmetam krotio.”

13 Kété tamorwén tárfáryo 40 Ju ár tambén emofem mwiché téfaronawét mérne.

14 Fá néngaflayénd limánéggh ghéngén wárogh árfeaf a norayayénd, “Yéndfem unyégghofnar si norayam ndené yau so mé enetam kétánotio Fol kor yésmetam krotio.

15 Fém a áumengégh ár tangém kétán fiyaré ndimbal sénko ároefaf a taunyangi ndené ménde yéném kor ronjaghét matot Folenemén. Tamnendangi fá a ténmasrongi fene sáfrére moghét. Yénd yéna so nawanjetam end néndkéfan Fole ngiot.”

16 Wénde njam Fole yánjafam náyarai ndernáye Ju ár mwiché kémnawét yá ngiot, fá táf néngaflai fiyarafene sifayat a Fole yaufroi.

17 Féyo Fólém yémotai ámb fiyaré sénko ár a témndangé, “Téngwasro yéné totér ár kétán fiyaré ndimbal sénko ároefaf, ménamén yáfaf ámb si em yá waufroghét.”

18 Féyo yémo yéngémnjoi fiyaré ndimbal sénko ároefaf.

Fiyaré sénko árom témotangé, “Fol, kwéfkwéf méngo árom wémnde. Fá ténmasro yéné totér ambum fefaf, ménamén yáfaf ámb si em fe sái kémaufrongé.”

19 Fiyaré ndimbal sénko árom yéngwasroi totér ár téndot ménát ár yau so káyarangayénd a témotangé, “Fene ménde némé yém kwaufro?”

20 Yémon korayangé, “Ámb Ju árem mwiché téfaronat ménát fém sái kénmotangi Fole was-

roghét Ju sénko árfene áumengégh sifayat kaitau. Fá ménde em kor sái tawinjongi mbarkánd si yánemén, wénde fá so nuindat.

²¹ Yau yafrota némat fá namotangi wafroghét, ménamén tárfáryo 40 ártá nawanjetat Fole ngiot. Yémofem unyéghofnar si norayayénd yau njamke a nu nénét kétánotio Fol yésmetat. Sénonjo fá nawanjetat fene uwangogh siotro.”

²² Fiyaré ndimbal sénko árom yémndai totér ár, “Yau taufro ende ndené fémo té waufro yéné ta.” Féyo yémo yéngwatembai totér ár.

Fiyaré sénko árom yáfáretam Fol kétán Kaisariat

²³ Yémon emotangeyayai yánjo sómbio fiyaré sénko ár a emndeyai, “Takafend 200 fiyaré, 70 os wérse ár a 200 námb táikér ár so kuwanongi Kaisariat 9 aklok sénonjo sémbár.

²⁴ Ámb os taramend Fole ménát fá merro so néngérse gafana Feliksefá.”

²⁵ Yémo yéné férén yéfarotam ndené,

²⁶ Klaudius Lisias,

Kétán fene utmanégh yétkwén Gafana Feliks,

Áuwégh yém.

²⁷ Yéné ár yerayénd Ju árém a yémofem ngiot térametawét, wénde yénd tanjo fiyaré mérnafé wénmormén wanjarghét, ménamén yénd mat namndayén ndené fá témorwén Rommén ár.

²⁸ Yénd ménde kwémorwén matot némamén yémofem tánangotawét, yénémamén yéndon yéngwasroyén yéfene sénko árfene áumengégh sifayat.

²⁹ Yéndon yinjon yéné wátaranégh siyém moghan so yém yéfene nákan, wénde kété ámb

téfén yau témorwén yáfaf árkémamén krot so yém o kwéfkwéf méngon tényawangi.

³⁰ Njam yénd mat wiyátoyénd yéfene wátaranéghmén krot yéné ároenemén, yéndon táf fété yéngwáfáretayén fefaf.

³¹ Fiyaram yéfenjo si ewaitoyénd. Yémofem yéngwasroyénd Fol sémbáran a yéngémnjoyénd Antifatris yuwot.

³² Ámb efghon ámb fiyaré nénangotaménd Jerusalemét fiyarafene sifayat, wénde os wérse ár mé tangmorwén Folfé.

³³ Njam fá nufaryénd Kaisariat, yémofem yaramayénd férén Gafana Felikse, a yafnamoyénd Fol yáfaf.

³⁴ Gafanam férén yaftam a yémotai árké yumén fá témorwén. Njam fá mat náyátoi ndené Silisi-amén témorwén,

³⁵ yémon yémndai, “Yénd so náyáretan fene kérté njam fene wátaranégh ár kufarngi.” Féyo yémon ewáfáretai fiyaré Fole wanjengét warsagh ár Ero-dene méngon.

24

Folene ufogh Feliksene sáfrére

¹ Faif efogh soramé limánégh ghéngén wárogh ár Ananias néwanoi Kaisariat yémafé ámb sénko árfé a néndkéf ár Tétulus, yémofem yénérsaménd yéfenjo áwátaranégh Folenemén gafanafaf.

² Njam Fol yanmoyénd kénjút, Tétulusém yáne áwátaranégh yéramai Feliksefaf. Fá norayai, “Fémo té yénmaramai tombé yu krufráte, a fene mwighe té yénérsam mer téfene yuwot.

3 Utmanéghafé Feliks, méinyotio yéné yammén yéndfem kánjo némarametam mindefifi yénémamén feyot.

4 Wénde yénd yau ménde wém yongnayafé sái kényátongén fém, yéndo némamnendan fémo so kwumyo sénonjo siot.

5 “Yéndfem té yinjongém yéné ár ndené kérté wafrogh ár yém, kérté té tawafrote Ju árfefaf méinyotio yuwon. Fá siyém yéné mérénmén sénko ár yémndetat Najaretmén ár,

6 wéi téfé yafngoi wasérmbogh wáwefnogh méngo, féyo yéndfem yerayém fá.

7 Wénde fiyaré ndimbal sénko ár Lisias yénmormén a yéngwasroi fá téfé también minde waftafé.

8 Fémon so tinjo efalo si téfene wátaranéghmén ménaye fémonyó sái yafénmeta fá.”

9 Ámb Ju ár nufnyayénd wátaranégh kénjút, fá norayayénd ndené méinyotio yam Tétulusém árké noyarai efalo yém.

Fol nawamarote fáyo

10 Njam Gafanam yéméindai fá siot, Folém yawangoi, “Yénd mat wém yéné yunjéf tárfár fém té kéném mwiché farorégh ár yéné ndimbal yuwot, féyo yéndon áuwéghafé tanjo awamarogh yafrotan fene sáfrére.

11 Fémon so wékeye tayamngo ndené 12 efogh soramé yénd nufaryén Jerusalemét wáwefnoghét.

12 Tane wátaranégh áré yau winjoyénd yénd éwighan ámb árofé wáwefnogh méngon, yau taméindan awifaréghét ár mérén Ju árfene

áumengégh méngomé o árkamé ámb yau ndimbal tesenan.

¹³ Fá féyotarofnar em yátoghét safén fefaf yéné yammén árkémamén yénd watarnat.

¹⁴ “Wénde ámb si kafe némé fá norayat siyém efalo, árké yém ndené yéndon yáwefnotan tane ákifene Ngánjáne ndené fété End waitogh ár. Fá norayat yémofem wáwefnogh yafrotat efalo Ju árfene ende, wénde fá norayat yéndo wáwefnogh yafrotan fénaté efalo yátoghe. Wénde yéndon efalo eyátotan méinyotio némé ekai nákan a némé efarotaménd Ngánjánene mat yátogh árem.

¹⁵ Tafaf yém ndené méghméghyo Ngánján kénjún yéné árfefaf kés em, kété so anogh yém mbarkánd árfefaf a yaufi árfefaf.

¹⁶ Yénémamén yénd so nufotan túmén ménát tane emarégh kwayaghé so yém Ngánjánrere a árfefaf.

¹⁷ “Tárfár yunjéf yukér soramé, yénd wénmormén Jerusalemét engérsamén tane árfene mani yauyau árét a ghéngén ramghét.

¹⁸ Tane wátaranégh árem winjoyénd yénd wáwefnogh méngon njamandio yénd kwémorwén wányányégh wifogh tárfáran. Kété yau ár méréen tamorwén yéndfé, yau ámb usérmbogh.

¹⁹ Wénde kété ámb Ju ár tamorwén kétamamén Esia yumén. Táf yéfene njam ewam áwátaranégh tafaf, fá fiya tanmorwén yéna fene sáfrere a tanérsawét wátaranégh.

²⁰ Tamotangi yéné ár yéna, yémofem so tawaufrongi ndené mámáfi yau yinjoyénd njam yémofem wéngwanayénd moghfaf Ju sénko árfene áumengégh kénjút.

²¹ Ámbiro yaman yénd nutnayén njam yénd kwakayongérwén yéfene sáfan: 'Yénd ufoghan wém féfene sáfan sénonjo ménamén tane efalo yátogh yém árfene anoghmén kértal!'"

²² Feliks mer mat náyátoi Yesuene Endmén, féyo njam náyárai yéné sioene fifi, yékmboi mogh a yémndai, "Njam fiyaré ndimbal sénko ár Lisias kénaflangé, yéndon so mwighé yéfaronan fene awataranéghmén."

²³ Yémon yáfáretam fiyaré sénko ár Fole wan-jengét wénde yaramai ámb enagh a yumyoi yáne fútaram so tawarametawét yáne méndefé rokar.

²⁴ Tárfár efogh soramé Felikséf enérmén yánjo amaf Drusila, efe témorwén Jumén amaf. Yémo yáfáretam yánjo ásáfogh ár Fole wasroghét. Fá ménde tamorwén sái káyáretawét Folefaf árfene ndimbal mwighamén Keriso Yesuene kénjún.

²⁵ Fol korayawéng mbarkánd ghérsamén, fémyo awaraweréghmén a mogh efoghtaumén árkéméné yéném, Feliks férfér témorwén a norayai, "Féyo tém sénonjoyot. Fém téu kuwano. Efogh njam wam yéndon so kéngmotangén ménát sái néném tafaf wéikor."

²⁶ Yéné efghonyo fá témorwén emarghan ndené Folém so mani taramangai, féyo fá túmén yémafé kafángowét a koraiwét yémafé.

²⁷ Sómbio yunjéf soramé, Forsius Festus nosoi Gafana Feliksene sifayan. Wénde ménamén Feliks ménde témorwén Ju árfene ménde sái tawawafro-tau, yémo yéfrangoi Fol kwéfkwéf méngon.

Festus káyáretau Folene áwátaranéghmén

¹ Festus namndai gafana, nambio efogh soramé fá nuwanoi Kaisariata kétán Jerusalem.

² Jerusalem kénjún, limánégh ghéngén wárogħ ár a Ju árfene sénko ár nufaryénd yáne sáfrére a yéramayénd wátaranégh si Folenemén.

³ Yémofem yamnendayénd Festus yéfene méndeyot Fole wasarghét Jerusalemét, ménamén fá káfrendawét yá ngiot endén.

⁴ Festusém ewawangoi, “Fol siyém té yangongi kwéfkwéf méngo ár yém Kaisarian, a yéndio so wéngém tekofnaye.

⁵ So ámb féfene limánégh árfé yénnghém yéndfé, a njam yéné árom némndafi mámáfi yafrota, yémofem so wátaranéghan tékmangi fá.”

⁶ 8 o 10 efogh ámnjogh soramé yémafé, Festus néwanoi Kaisariat. A ámb efghon yémon yanmoi mogħ a emndai Fol sái ténémnjongayénd yáfaf.

⁷ Njam Fol nélawai kénjút, Ju ár efe enmormén kétándmé Jerusalemta yarendayénd fá. Yémofem enérsaménd yáfaf tárfár kwérnarafé wátaranégh si, wénde fá féyotarofnar emormén yátoghét yéfene wátaranéghan.

⁸ Féyo Fol fáyo nawamarotai, “Yéndon yau ámb mámáfi tafrotan kétán Ju árfene nákfaf o wáwefnogħ méngofaf o Rom tuk warsagh ár Kaisarefai.”

⁹ Festus ménde témorwén Ju ár sái áuwéghét taméindau, Folefai norayai, “Fém ménde té ném álighét Jerusalemét a sái némakai tane sáfrére yéné wátaranéghan?”

¹⁰ Folém yawangoi, “Yénd sénonjo wakai Rom tuk warsagh ár Kaisarene mogħ sáfrére, árké yém

mbarkánd sifayé tayot moghét. Fém fémyo mer mat em ndené yéndo ámb yau mámáfi tafrotan Ju árfefaf.

¹¹ Wénde yéndon njam té tafrotan mámáfi, féyo moghan yénd so wésmetat kérotio, yénd yau nawatnan kérot. Wénde njam fá nuindat moghan féyo emo yau so kwengongé yénd kété yéné árfefaf ménát sái wésmetat kérotio. Yénd mé nawatarnan Rom tuk warsagh ár Kaisar sái náyáreta tane mogh!"

¹² Festus yánjo árfé korayawét, yéné soramé fá norayai Folefaf, "Fém té norayai, 'Kaisarém so náyárete tane mogh.' Yénémaménnde, fém so kuwano Rom tuk warsagh ár Kaisarefaf!"

Festusém yaufroi warsagh ár Agrifai Folenemén

¹³ Nambio efogh soramé warsagh ár Agrifa a Bernisa nufareyayénd Kaisariat. Fá enérmén ménát sái tumyeyayénd Festus.

¹⁴ Njam fá emorarmén tárfár efogh kété, Festus-fem taruinwét Agrifafé Ju árfene wátaranéghmén Folefaf. Fá norayai, "Ár yéna yém kwéfkwéf méngo ár efe Feliksém yéngéfrango.

¹⁵ Njam yénd wéngmormén Jerusalemét, limánégh ghéngén wárogh ár a Ju árfene sénko árem enérsaménd wátaranégh a wémotayénd ménát Fol sái kértayan tékmangayén.

¹⁶ "Yéndon ewawangoyén, 'Fém ndené norayati yéné árom té tafrote mámáfi yam. Fá fronde so kokayongé féfene sáfrére efe nawatarnat yáfaf. Féyo yémon so tawawangongé féfe, féyo yéndo so táf moghan tákman efe yém mbarkánd. Yéné fiyém téfene Rom nák.'

17 Njam yáne wánangogh ár yénmormén yéan, yéndon yau yalayén yéné kérté. Wénde yénd náumendayém moghét ámb efghon a emndayén yéné ár yénmasroyénd kénjút.

18 Yáne wánangogh ár nokayoyénd a norayayénd. Yénd kemnan ndené fá so norayat ndené Folém té ámb minde mámáfi yam tafrote. Wénde fá yau yéné si norayayénd.

19 Wéndende, fá yémafé kéwitawét Folfé ménamén némé Ju áré m tawatametawét Ngánjánenemén. Fá kéwitawét yánemén efe kér té yémormén Yesu. Wénde Fol ndené korayau fá ghérsé mé yém.

20 Yénd yau mat wém ndernáye so tawafénmetawén yéné áwátaranégh. Féyo yéndon yémotayén fá, 'Fém té ménde ném ménát álighét Jerusalemét a némakai kété ufoghan yéné wátaranéghan.'

21 Wénde Folém wawangoi ta, 'Yau, yénd ménde wém Kaisarém sái náyáreta tane si.' Yénayan yénd norayayén tane fiyarafaf, 'Ménát Fol sái tumbetau yéna kéténotio yéndon téngwatemban Kaisarefaf.'"

22 Féyo Agrifa norayai Festusefaf, "Yéndon so yiyáretan fá némé si njam noraya."

Yémon yawangoi, "Káye fémo so yiyárete."

Fol noraye Agrifafaf

23 Ámb efghon Agrifa a Bernisam numaneménd mer sáláme. Fá nélaweyayénd Gafaman méngot yémafé fiyaré sénko árfé a utmanégh ár tesenmén. Festusém emndai yánjo ár, "Ténmasrongi Fol yéan."

24 Festus norayai, “Warsagh ár Agrifa a méinyotio efe yéna em yéndfé, fémofem téfandangi yéné ár! Méinyotio Ju árém wamnendangi yénd Jerusalemén a yéna Kaisarian, kutnawét ndené fá yau so nakete.

25 Wénde yéndon yau yinjoyén yáne yaufi wafroghyam árkémamén fá krot yékmetat. Wénde ménamén fá wéikor norayai fá ménde témorwén Kaiser sái káyáretau yáne áwátaranégh. Féyo yéndon mwithé yafrotamén yá watembghét kétán Rom.

26 “Yénd yau mat wém némé yéndon so yéfarotan Rom tuk warsagh árfefaf yánemén. Yénémaménnde yéndon té ténémnjan fá méinyotio féfefaf. Warsagh ár Agrifafaf, yéndon némamnendan fém kor merkéráye náyáreta némé Fol noraye. Féyo yénd so táf norayam yéné kértamén mérne. Soramé yéndon so mbarkánde férén yéfarotan kétán Kaisarefaf.

27 Yénd norayan yéné ménamén njam yéndfem tatembangém kwéfkwéf méngo ár kétán Rom tuk warsagh ároefaf téfnofnar yuwon, féyo yéné yau so mer yém.”

26

1 Féyo Agrifa norayai Folefaf, “Koraya sénonjo.”

Féyo Folém ngángé euyoi a norayai awamarogh si,

2 “Warsagh ár Agrifa, yénd áuwéghafé wém fe sáfrére sénonjo táf yéndon norayan awamarogh si méinyotio Ju árfene wánangoghmén,

³ ménamén fém mer mat ném ndernáye Ju ár emor a yéfene fénatayam. Féyo fém náyáreta tafaf métare!

⁴ “Méinyotio Ju ár mat em tanemén kétándmayo yénd tosé. Fá mat em némé sáfot ghérsafé yénd kwémorangérwén tanjo yuwon a ndenáyo Jerusalemén.

⁵ Fá mat té tamorwén tanemén tekefifi. Fá so nafrotat ndené yénd kwémorwén Farasi ár. Yéndo mbarkánde ewaitotan Ngánjánene nák ndenanit méinyotio Farasi árém kés ewafrotat.

⁶ Tane méghmégh siyém ménáyan némé Ngánjánam té nénorayai téfene ákiafefaf, yéné téfnan yénd ufoghan wém sénonjo.

⁷ Ngánjánam unyéghofnar si norayam ndimbal yammén kétán téfene 12 Israil ár mérénfaf. Yéndfem méinyotio yánjetam ménát so tanangém némé Ngánjánam unyéghofnar si nénorayai téfefaf. Yéné téfnan yéndfem Ju árém túmén yáwefnotam Ngánjáne sémbár a efogh. Ndené yéné Ju ár sem yéna, yéndo efalo yiyátotan Ngánjánene unyéghofnar si. Wénde yéné yém téfén ndené fá nawatarnat tafaf.

⁸ Ngánjánam so taméindangé kér ár sái kanongi ghérsat wéikor. Fémofem so efalo wiyátotati yénd njam norayan yéné si.

⁹ “Yénd yéndio ménde kwémorwén sái kásáfotawén tékarotawén Yesu Najaretmén.

¹⁰ Yéné fiyém yéndon némé tafrotawén Jerusalemén. Limánégh ghéngén wárogh árfene si muyayan, yéndon efalo yátogh ár tárfár takmetawén kwéfkwéf méngot. Njam téfene limánégh árém korayangayénd, 'Yéné efalo yátogh

ár táf kér em,' Yéndon yéfene mwithé ámbiro tiyátongayén.

¹¹ Tárfár mbinotma yénd kwiyotau Ju árfene áumengégh méngomé ménát yéfe tékrátan kémghét. Yéndon tawáfáretawén fá yaufi siot Ngánjánéfaf. Yéndon tawakeindawén nékw kwémorwén yéfefaf a tawifnawén dábi árfene tesenamé.

¹² “Ámb efghon yénd álighan kwémorwén Damaskosét limánégh ghéngén wárogh árfene si muyafé a wáfáretayénd.

¹³ Warsagh ár Agrifa, séite karéfta, njam yénd kwéngmorwén endmé, yéndo yinjoyén kwayaghé njafarta, yau ndené efogh kwayaghé, wénde yéné yáindai, a warendai yénd a yéndfé áligh ár.

¹⁴ Yénd méinyotio nuyáyém mbandot, a yénd náyárayén kém korayau Ibru sie, 'Sol, Sol, némamén fémo yénd wesmete? Fémo njam kafkaf tautar wím minan, fémon ndémke so yéfande.'

¹⁵ “Féyo yéndon yémotayén, 'Efe fém ném, Yuré?' “Yuram wawangoi, 'Yénd wém Yesu, efe fémon yésmete.

¹⁶ Kano a kokai fenjo kafkafe. Yénd té nufarén fefaf fém némuyafon tane ásáfoghét a fandagh ár. Fémon so ewaufrote tanemén némé fémon téfande a so mé yéngfande.

¹⁷ Yéndon so kémanjarén kétamé Ju ár a Téndo ár. Yéndon némáfáretan téndo árfefaf

¹⁸ ménát yéfene ghékéfé sauréghét a so ewangote kwéfkwéfta kwayaghat, kétamé Sáiféroene waftata kétán Ngánjánéfaf. Féyo yémofem so tanangi yaufiyam wighét yaufita a sifayé tawaramangi Ngánjánene árfefaf emofem yénd efalo wiyátotat.'

19 “Féyo warsagh ár Agrifa, yénd áyárégh kwémorwén ghékéf waingégh yaman njafarmén.

20 Fronde ewaufrotan kétán efe tamorwén Damaskosén, ndenáyo yéfefaf Jerusalemét a méinyotio Judiat a méinyotio Téndó árfefaf. Yéndon táitotawén ménát fá so nawengotat yaufita Ngánjánefaf a so yufarotat yéfenjo awengogh yam wafroghe

21 Yéné téfnan ámb Ju áréw wérayénd wáwefnogh méngo sifayan a kwérametawét ngiot.

22 Wénde Ngánjánam kwáutáne ta méinyotio efogh kétánotio sénonjo. Féyo yénd wakai yéna a nafrotan efalo si yétkwénofnar ár a yétkwénafé árfefaf. Yéndo yéné norayan némé Ngánjánene mat yátogh ár a Moses korayau so nufrotat:

23 Kerisom so tékrát yáyárete, a fronde so yém anoghét kétamé kérta, so yénérse si kwayaghé yánjo árfefaf a Téndó árfefaf.”

24 Njam Folém mé korayau, Festusém nutnai, “Fol, fém onon ném! Fenjo ndimbal otamegham néméinde ononot!”

25 Folém yawangoi, “Minde utmanéghafé Festus. Yénd yau onon wém. Yénd némé norayan siyém efalo a fifiyafé.

26 Warsagh ár mat yéné yammén yém. Yénd so norayan férféofnaye fefaf. Yénd mat wém ndené warsagh ár mat yém némé yénd norayan, ménamén yéné yam yau nufrotam átnoghe kwéndkwéndan.

27 Warsagh ár Agrifa, fémon efalo té eyátote Ngánjánene mat yátogh ár? Yénd mat fémó fété.”

28 Féyo Agrifa norayai Folefaf, “Fém ndené nemne yéné tekofnare fémon so kwiyáto wékeye

yénd ndené fété efalo yátogh ár?”

²⁹ Folém yawangoi, “Ténjfi o tombé kéréaye, tane orayégh Ngánjánefaf feyot a méinyotio emofem wiyáretat yénd sénonjo so kénamndangi efalo yátogh ár ndené yénd swém, wénde yénd yau ménde wém fém sái kamndangi kwéfkwéf méngo ár ndené yénd.”

³⁰ Warsagh ár, gafana, Bernis a méinyotio efe tamorangérwén yémafé fá nokayoyénd.

³¹ Soramé yémofem yéfrangoyénd a fá nufn-goyénd si yéfe kénjúnro, “Yéné árom némé yau tafrote némndafi árkémamén krot so tékmangi o kwéfkwéf méngot tényawangi.”

³² Agrifa norayai Festusefaf, “Njam yéné ár yau té norayai Kaisarefaf ménát sái káyáretau yane si, féyo yéndfem so téngwurtongém.”

27

Fol tiyotau ndimbal boute kétán Rom

¹ Njam mwiché nufaryéng nde yénd so kuwanongayém ndimbal boute kétán Italia, yémofem eramayénd Fol a ámb kwéfkwéf méngo ár yáfaf Rom fiyaré sénko ár Juliés. Fá tafnyangérwén tukén warsagh ároene fiyaré ménnan.

² Yénd nuwanoyém ndimbal boutfaf árkéméné yénmormén kétamé Adramitum. Yéné bout témorwén kafrendau. Yéné so kuwanongai yénamé tesenamé arakaf téndomé Esia ndimbal yuwon. Yénd nuflayém yéné boutan. Ár yétkwén Aristakus efe témorwén Tesalonika tesenmén Makedonia yuwon nuwanoyém yémafé.

³ Ámb kwéfon nufaryém Sidonét. Juliésém mere Fol yumyoi fandaghét yá fútarfefaf ménát yémofem so taramangayénd yáne méndefé rokar.

⁴ Njam yéndfem yéfrangoyém Sidon tesen, ménamén ndimbal mbormboram wangogh yénmafngoi, féyo yénd kérsawém Saifrés fér téndomé árkamé mbormbor yau téfnjawéng muyafé.

⁵ Yéné soramé néférmayém marat arakaffaf kaka kétán arakaf téndot Silisia a Famfilia yuwon, nénufaryém kétán Mirat tesen Lisia yuwon.

⁶ Mira tesenan, fiyaré sénko árom yinjoi Aleksandria árfene ndimbal bout árké kafrendawét álighét Italiat, féyo yémo yénmaflai boutan.

⁷ Yénd áfráe kérsawém tárfár efogh, a táikér mé téfandawém ufarghét Sénidus yuwot. Yau mbormboram ténmumyotau yénd álighét yéné sifayamé, féyo yénd téndomé nuwanoyém kétán náikái tambén Krit fér, yéngwaindayém Salmone ghém.

⁸ Yénd áfráe kérsawém arakaf téndomé a nufaryém yéné sifayé yétkwén Wanjarégh Sur, yau nayu témorwén kétándmé Lasia tesenot.

⁹ Yénandmé yéndfem té tárfár efogh tanérsam, féyo yéné so yém mámáfi njam mé nérsam bouté ménamén Ju árfene ndimbal awafarmanégh efogh soramé arakaf namndai minde mbormborafé. Féyo Folém emndai ár boutan,

¹⁰ “Fútaréf, káyárángi tafaf yénd njam kuwanongém sénonjo téfene ndimbal bout rokarafé so kértayan yém, a tárfár ghérsé so etarnam.”

11 Wénde fiyaré sénko ár yau náyárai Folefaf némé fá norayai, wénde ewaiteyai ndimbal bout wawerégh ár a ndimbal bout yurane si.

12 Ménamén sur yau mer témorwén yunjfan yéfe kémghét, tárfár ár ménde tamorwén awaingéghét kétán sur yétkwén Finiks yunjéf ámnjoghét kété. Finiks sur témorwén saurégghkaf kétán arakafot sómbio ende a muyafé mbormbor yau kor ténéfnjau kété.

Ndimbal Mbormbor

13 Njam métar náikái mbormbor waufégh yénmafgoi, yémofem yinjoyénd mer témorwén álighét. Féyo táf yurtoyénd werégh téfén ndimbal boutoene a nuwanoyénd Krit arakaf téndomé.

14 Wénde ndimbal mbormbor yétkwén Yambérmawér Mbormboram eutfoi fá a yénmaufetai kétamé féta.

15 Mbormbor témaufetau minde muyafé ndimbal boutfaf. Féyotarofnar tamorwén wawerégh téfnáram sái taweretawét ndimbal bout mbarkánde kétán mbormborfaf. Féyo yumyoyénd ndimbal bout mbormboram yéngwanai.

16 Yénd yénamé yéngmormén Kauda fér néndkéfamé. Bout wawerégh téfnáram wénmauyoyénd Boutoene ndingi nutambén ménát wanjarghét.

17 Féyo yémofem yarmboyénd ndingi ndimbal bout tukét. Yéné soramé yémofem wumbégh yafngoyénd ángéghe ndimbal bout ménát taikrot. Ménamén fá férfér tamorwén nde mété táf kásmetawét wíman Siritisén, yémofem yeworyénd boutoene wérégh tot téfén yumyoyénd ndimbal bout yéngwanayéng mbormboram.

¹⁸ Ndimbal mbormbor mindefifi taufetau, féyo ámb efghon ámb rokar taranégh ewafngoyénd ndimbal boutta.

¹⁹ Nambiomén efghon yémofem taranégh ewafngoyénd ámb bout ásáfoghmén rokar.

²⁰ Tárfár efghon yéndfem yau tafandawém efogh a kénd. Ndimbal mbormbor mé ténmaufetau muyafé a yénd féyo yénmormén a téfene kamnang nefoyénd awanjarghét.

²¹ Yéné téfnan yéndfem yau njamke tánetawém ndené teke. Fol nokayoi emndai ár: “Fém fai káyáretawét tafaf njam tamorwén kété Krit féran, fémofem yau yéné wasérmbohgh so tinjongayénd a té kawaghnat.

²² Wénde sénonjo yéndon ewamnendan fém, yau férfér em ménamén emo ámb yau ghérsé so yétarne, mé ndimbal boutro so nawasérmbote.

²³ Yénd wém Ngánjánene, a yéndon yáwefnotan yáyot. Sémbáran yémon ténmáfárete njafar si résagh ár

²⁴ ta waufroí, 'Fol, yau férfér ném! Fém so némakai ufoghan Rom tuk warsagh ároene rére. Ménamén fenemén Ngánjánam so tawanjarngé efe méinyotio em ndimbal boutan.'

²⁵ Féyo férfér yau em! Yénd mat wém ndené Ngánjánam so yafrote mbarkánd némé fá norayai.

²⁶ Wéndende, ndimbal bout so nirone ámb féran.”

Ndimbal bout niroyéng

²⁷ 14 sémbáran yénd ténmimndau mbormboram yénamé Mediterian arakafamé. Wénde sémbár néndkéf ndimbal bout ásáfogh ár mat náyátoyénd yénd kaka náyátoyém mbandfaf.

28 Yémofem yufotaménd nuoene kénjkam ndené 40 mité. Yéné soramé wéi yufotaménd a yinyoyénd 30 mité kénjkam témorwén.

29 Ndimbal bout ásáfogh ár férfér tamorwén ménamén mété táf kásmetawét wíman. Féyo yémofem ewitaménd 4 werégh tot téfén ndimbal boutoene kwémb tambén a fá Ngánjánafé orayégh nufngoyénd efogh kwayaghat.

30 Bout ásáfogh ár ménde tamorwén sái téfrangongayénd ndimbal bout. Féyo yémofem yeworyénd ndingi arakafot. Fá yéta kwankwane álighét nufngoyénd. Fá norayayénd, “Yénd yéngém kétán ndimbal bout sénkofaf ménát ndimbal boutoene werégh tot téfén so taweworngém arakafot.” Wénde kuindawét.

31 Wénde Folém emndai fiyaré sénko ár a fiyaré, “Ndimbal bout ásáfogh ár yau njam emor ndimbal boutan, féfene kamnang ámb yau yém ménát awanjarghét.”

32 Féyo fiyaram yénfayénd ángégh árké teretawét ndingi a nuyai arakafot.

33 Fauréghétro témorwén Folém ewamnendai njamke nénet, a emndai, “14 efogh fém té tamámé mwiché a ámb njamke yau tánétati.

34 Yéndon ewamnendan fém, féyo, njamke tánétangi, ghérsé sái mé em. Yéné yafrotati a fém so mer em.”

35 Si soramé, Folém yanayéng ámb féscaf flawé karéf a kánjo si yaramayéng Ngánjáne. Féyo méinyotio árfene sáfrére, yémo yétfoi féscaf flawé a ténetau.

36 Fá méinyotio náuwétaménd a ámb njamke enetaménd.

³⁷ Kété tamorwén méinyotio 276 ár ndimbal boutan.

³⁸ Njam yémofem enetaménd a eremngoi, yémofem tawitawét flawé baik kétán arakafot ndimbal bout ofat.

³⁹ Ámb akwan, yémofem yau yáyámngoyénd mband, wénde yémofem yinjoyénd trewar ménáyafé miri mbandafé. Féyo yémofem mwighe yinjoyénd ménát wérset miriamé.

⁴⁰ Yémofem enfayénd werégh téfén ángégh féyo engéfrangoyénd arakafan. Táfandio yémofem eferyénd ángégh árkéménayam teretawét ndimbal bout waknyéghmén. Yénamayo yémofem yakayoyénd sáimai ndimbal bout sénko tambén a mbormboram ndimbal bout résagh yafngoi kétán mirifaf.

⁴¹ Wénde ndimbal bout miri mbandot náyátoi. Féyo ndimbal bout sénko nékmboi kété yau kimndau, a ndimbal sófam yésmai ndimbal bout kwémbta méinyotio yiroryéng.

⁴² Fiyaré méndefnar tamorwén efe yau so kakmetawét tunat a kéngongayénd, féyo yémofem mwighe téfrendawét kwéfkwéf méngo árfe ngiot.

⁴³ Wéndende, fiyaré sénko ár ménde témorwén Fole wanjarghét a yémo yau taumyotau yéné yam wafroghét. Wéndende, “Méinyotio ár efe mat em akmégh, katnangi arakafot, a kakmetangi tunat.

⁴⁴ Ámb árém táf ewaitotat. Nawéretat wén karfan o ndimbal bout karéfkaréfan.” Féyo fá nufaryénd merro kétán tunat.

28

Fol témorwén Malta féran

¹ Njam yénd merro nufaryém, yéndfem yáyamngoyém fér yétkwén Malta.

² Fér ár efe tákmangérwén yémofem yénmumyoyénd mere a fútar náyátóyém. Yémofem fés yétayaménd a yénmumyoyénd yénd méinyotio ménamén nu kafamndau a kurférmén.

³ Folém ámb fés sut enwanai a efayoi fését. Fés waftayam yéméindai kamban étorghét a yararyéng yáne ngángé.

⁴ Njam fér áré m yinjoyénd kamban tényangérwén yáne ngángayan, fá korayangi yéfe kénjúnro, “Yéné ár mété yém ár ngi téfnár! Fá yau kolitote arakafan, wénde ngánjánam yau yumyo ghérsat.”

⁵ Wénde Folém yéfnendai kamban fését yéneghoi a ámb némé kérté yau yanai.

⁶ Ár kemnawét yáfaf ndené mbwe kar so tare-nau o sune kér témorwén. Wénde teke awan-jengégh soramé yau némndafi nufrotam yáfaf, yéfefaf mwithé nufaryénd a norayayénd, “Fá siyém ngánján.”

⁷ Gafana témorwén Fablis yéné féran, yáne ámb mband kété témorwén. Fablis témorwén ngárám ár téfefaf a yénmumyoi yánjo méngot nambio efogh ámnjoghét.

⁸ Yárefé enjne tékmangérwén yameyan fifi waf-tamén a oghanemén. Fol nénglawai kénjút Ngánjánafé orayéghét a ngángé yéfayoi yáfaf a mer yiyátoi.

⁹ Njam yéné yam nufrotam, yéné féta enjne téfnár tanmorwén a mer táyátotau.

¹⁰ Yémofem ténmutémndawét yénd tárfár ende, a yénd njam álighétro ténmorwén, yémofem

ténmarametawét téfene méndefé rokar.

Fol nufaryéng Rom

¹¹ Nambio ghérare soramé mbormboram yiroyéng ndimbal bout. Ndimbal bout yéméghangérmén Maltan mbormbormén yunjfan. Yéné témorwén Aleksandriamén ndimbal bout a kété tárwén sómbio wafroghmén ngánján ndimbal bout sénkoyan. Yénd néngufaryém ndimbal bout.

¹² Yénd ngérsawém arakafamé nungufaryém Sirakus tesen a yénmorangérmén kété nambio efogh.

¹³ Kétándmé yénd nufaryém Regium tesen. Ámb efghon náikái mbormbor waufégh yafngoi, sómbio efogh soramé yénd nufaryém Fotioli tesen.

¹⁴ Kété yéndfem ewinjoyém Yesuene waitogh ár, emofem yénmumyoyénd yémafé ámnjoghét 7 efghot. A féyo yénd néngwanoyém Rom.

¹⁵ Ámb Yesuene waitogh ár Rommén náyárayénd téfenemén a enmormén téfe wanféghét Afius térarégh sifayat a méngotu yétkwén Nambio wan téfnár méngot. Njam Folém ewinjoí fá, yémon kánjo yaramai Ngánjáne a frengégh yanai.

¹⁶ Yénd njam nufaryém Rom, Fol yumyoyénd yambia ámnjoghét fíyaram tambetau.

Folém táitotau mer si Romén wambégh mbanmbanan

¹⁷ Nambio efogh soramé yémo eumendai Ju árfene sénko ár a Fol norayai yéfefaf, “Tane fútaréf, yéndon némé yau tafrotan téfene árfefaf o téfene ákifene túmén yam, wénde yénd werayénd Jerusalemén a wéramayénd Rom árfene ngángat.

18 Yémofem kwémotawét yénd a ménde tamorwén ta utorghét, ménamén yaufi yau yinjoyénd tafaf árkémamén kér so kwémorwén.

19 Ju sénko ár korayawét tafaf, féyo yéné yamam kwéméindangé yénd sái korayangén Kaisar náyáreta tane si, ndemamén tane ámb yau témorwén wánangogh tane árfefaf.

20 Féyo yéndo té kénmarawetan fém yéna alíghét ménát yéndo so némaufrotan némamén yénd wém kwéfkwéf méngon. Yéné ménamén yém yéndo efalo yiyátotan Keriso, efe yém Israil árfene kamnang té yénmormén.”

21 Yémofem yawangoyénd, “Yéndfem ámb yau némé férén ewinjoyém Judiamén fenemén. Ámb yau téfene ár efe enmormén kétándmé nafroyénd o norayayénd yaufi si fenemén.

22 Wénde yénd ménde yéném áyárg hét fene si némé em, ménamén yénd mat yéném árem norayat yaufi si marataye yéné totér mérénmén.”

23 Yémofem yufoyénd ámb efogh Fole alíghét. Njam yéné efogh nawerai, tárfár ár enmormén mérne yéné sífayat ánde fá tékmangérwén. Yémo táitotau yéfefaf akw kétán férégh, tawawafenau Ngánján limánéghmén, a kétamé Mosesene nák a kétamé Ngánjánene mat yátogh árfenemén. Yémo tamndetau ménát yaufiyamta awengoghét a ménát awengoghét Yesuefaf.

24 Ámb árem efalo tiyátotawét némé fá korayau, wénde ámb árem yau efalo tiyátotawét.

25 Fá kéwitawét yénémamén yéfenjo kénjún. Njam yémofem frangoghét yafngoyénd, Fol norayai, “Ngánján Mbérbéram norayai efalo si

Ngánjánene mat yátogh ár Aisaya kénjumé féfene ákífefaf:

²⁶ “Kuwano yéné árfefaf a koraya,

“Fém so náyáretati wénde mat yau so náyátotati.

Fémofem so yéfandati wénde yau so tayamn-gongi.

²⁷ Ménamén yéné árfene tikéf té nénamndai táikér, yémofem táikér yéfandat áyárg hét, a yémofem yéfenjo ghékéf té eumbértongi.

Féyo mété táf yau néretat yéfenjo ghékfe,

a yau náyáretat yéfenjo téngane,

a efalo yau yiyátotat yéfenjo tikfe a kawen-gongi ménát yéndon so mer táyáton fá.””

²⁸ Yénémaménnde yénd Fol ménde wém fém mat so em Ngánjánene wanjarégh té yénggramai kétán Téndo árfefaf, a fá so náyáretat!

²⁹ *

³⁰ Sómbio yunjéf Fol yémorangérmén kété yáne mani faimén méngon a taumyotau fá efe tan-mormén yá fandaghét.

³¹ Yémo tawaufrotau Ngánján limánéghmén a tawatametau Yuré Yesu Kerisoenemén férférof nar a emo yau tékmbongai.

* **28:29 28.29** Yau siménj

**Mer Si Yesuenemén A Yesuene Waitogh
Árfene Wafroghyammén Lukém Efaroméng
Luke and Acts in the Nama language of Western
Province, Papua New Guinea
Luk na Apostol long tokples Nama long Niugini**

copyright © 2025 SIL Papua New Guinea

Language: Nama

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-11-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 7 Nov 2025 from source files dated 7 Nov 2025

a8ee7a61-e51e-5522-ace3-fd0f2c24db68